

Årsredovisning

2023 | Mönsterås kommun

Fastställd av kommunfullmäktige den 25 mars 2023

Innehållsförteckning

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet 1

Välkommen till Mönsterås Kommun 3

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Inledning till förvaltningsberättelsen 6

Översikt över verksamhetens utveckling 6

Den kommunala koncernen 8

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 11

Händelser av väsentlig betydelse 33

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 35

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 36

Balanskravsresultat 41

Väsentliga personalförhållanden 43

Förväntad utveckling 49

FINANSIELL RAPPORTERING

Resultaträkning 51

Balansräkning 52

Kassaflödesanalys 53

Noter 54

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Drift- och investeringsredovisning 66

SÄRREDOVISNING

Vatten och avloppsverksamhet (VA) 73

UNDERSKRIFTER SAMT LEDAMÖTER

Kommunstyrelsens underskrifter 80

Ledamöter i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämndsordförande 81

Bilaga 1 – Verksamhetsberättelser kommunala bolag och nämnder

Bilaga 2 – Redovisning av tilldelade uppdrag

Bilaga 3 – Miljömål, viktigaste händelser

Bilaga 4 – Uppföljning miljömål

Bilaga 5 – Uppföljning miljömål, sammanfattning och bedömning

Bilaga 6 – Barnbokslut

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

2022 inledde Ryssland ett anfallskrig mot grannlandet Ukraina. Förutom stort mänskligt lidande i de krigförande länderna har kriget även haft stora effekter på världshandeln och ekonomin. Spänningarna i världen har fortsatt öka under 2023. Rysslands aggression och behovet av stöd till Ukraina har ställt EU-gemenskapen på prov.

Som en direkt följd av Rysslands aggressiva och expansionistiska utrikespolitik ansökte Sverige och Finland om medlemskap i försvarsalliansen NATO. Därmed övergav vi vår historiska hållning om alliansfrihet i fred och neutralitet i krig.

Kommunstyrelsens ordförande; Anders Johansson

Mönsterås Kommun i en orolig omvärld

Även Mönsterås kommun har påverkats av det förändrade säkerhetsläget. Kris- och säkerhetsarbetet blir allt viktigare. Vi utsätts hela tiden för olika former av cyberattacker vilket ställer allt större krav på vår datasäkerhet. Kommunens ansvar för den civila beredskapen har också ökat.

Den kraftigt ökade inflationen och kostnadsutvecklingen har inneburit högre kostnader, både för oss som kommunorganisation och för alla oss i samhället. Det har i sin tur inneburit att vi blivit försiktigare med konsumtionen vilket drabbat en del företag inom framför allt handeln och byggsektorn.

Bokslutet

Kommunens preliminära resultat för 2023 är ett underskott på -16,8 miljoner kronor (mnkr). Det ska dock jämföras med det budgeterade resultatet på -20,3 mnkr. Tack vare en stark soliditet, ett högt eget kapital och avsättningar till resultatutjämningsreserven så klarar vi år med låga resultat.

Underskottet beror i grunden på den höga inflationen. Den har bidragit till höga räntor, löneökningar och ett högt kostnadsläge rent generellt i samhället. Framför allt är det den stora uppräknings av pensionsskulden som påverkat oss negativt. Kostnadsökningarna har även gjort att flera nämnder haft svårt att hålla sin budget. Däremot har uppgången på börsen påverkat kommunens resultat positivt.

Mönsterås – Ostkustens gröna turbin

Omställningen till ett hållbart och fossilfritt samhälle är en av vår tids stora utmaningar. Det är ett arbete som, under lång tid, pågått intensivt i vår kommun.

INLEDNING

Det produceras dubbelt så mycket el i Mönsterås kommun som det förbrukas. Elen är förnyelsebar och produceras framför allt i form av vindkraft och elöverskott från Mönsterås bruk men även vattenkraft och solceller bidrar. Vi ser att intresset för byggnation av solceller är fortsatt stort, framför allt i form av mindre anläggningar på tak, men det finns även intresse för större solcellsparkar.

I början av 2023 fattades investeringsbeslut för en biogasanläggning söder om Fliseryd och under sommaren inleddes byggnationen. Den förväntas bli Sveriges största gödselbaserade biogas-anläggning med en produktion på 120 GWh flytande biogas per år.

Moderniseringen av reningsverket på Nynäs har pågått under året och förväntas vara avslutad under våren 2024. Den totala investeringen i verket beräknas till cirka 60,0 mnkr och kommer att förbättra verkets reningsgrad och funktion. Med ett modernt reningsverk minskar vi utsläppen av bland annat kväve och fosfor i vårt kustvatten och bidrar till en renare Östersjö.

Hela kommunen ska utvecklas

Mönsterås Kommun har starkt fokus på att hela kommunen ska leva och utvecklas.

Fiberutbyggnaden i hela kommunen är strategiskt viktig för kommunens utveckling. Nätet är idag i princip fullt utbyggt, även på landsbygden. Endast några få vita fläckar återstår.

Ortsanalysen av Timmernabben avslutades 2023. Projektet genomförs genom medborgardialoger och samtal med viktiga aktörer på orten. Syftet är att skapa en bild av samhället samt ge förslag på framtida utvecklingsprojekt. Liknande arbete har tidigare genomförts i Blomstermåla, Ålem och Fliseryd. Till följd av Ortsanalysen i Fliseryd uppfördes under året en storlekplats centralt i samhället. Under 2024 står hamnområdet i Timmernabben på tur med bland annat lekplats och cykelväg. Planen är sedan att fortsätta utveckla området tillsammans med föreningslivet. Under 2023 påbörjades också arbetat med att uppföra 20 större naturnära tomter norr om Timmernabben. Under 2023 slutfördes 15 bostadsrätter söder om Mönsteråsviken vid Kuggås Strand.

Ett blomstrande näringsliv

Näringslivet är motorn i samhället. Livskraftiga företag ger säkra jobb och innebär för kommunen en stabil skattekraft som i sin tur ger resurser till skola, vård och omsorg. Därför är det viktigt att vi fortsätter att vara en företagsvänlig kommun. I Svenskt Näringslivs ranking hamnade vi på 66:e plats i landet. Vi behåller därmed vår ställning som regionens företagsvänligaste kommun. Servicevänlighet, snabb handläggning och en god dialog är egenskaper som ska utmärka Mönsterås kommun i våra kontakter med näringsliv, medborgare och föreningar. Det tjänar vi alla på.

Slutligen vill jag tacka alla som arbetar för kommunen eller i våra bolag, politiker, företagare, organisationer, föreningar och enskilda för ett gott och givande arbete och samarbete under året. Tillsammans skapar vi framtiden i Mönsterås kommun!

Mönsterås mars 2024

Anders Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

Välkommen till Mönsterås Kommun

Mönsterås kommun ligger vid kusten mitt i Kalmar län och har 13 134 medborgare att ge god service till. I den småländska kommunen finns kustnära boende, ett omfattande föreningsliv, regionens bästa näringslivsklimat och vacker, orörd natur. Att bo i Mönsterås kommun innebär att leva nära naturen och havet. Den vackra skärgården bjuder in till ett omfattande båt- och friluftsliv.

Natur och miljö

Den 150 kilometer långa kustremsan och dess 300 öar bidrar tillsammans med flera större vattendrag till att skapa speciellt goda naturmiljöer i Mönsterås kommun. Här finns en mångfald av olika naturtyper som skog, åkermark, vatten och gamla kulturmarker, som skapar förutsättningar för många naturupplevelser.

Mönsterås kommun är en grön, uthållig kommun. Här arbetas det kontinuerligt med miljö- och säkerhetsfrågor. Fjärrvärmeutbyggnad, kustmiljöarbete, anläggande av våtmarker, vindkraftsutbyggnad, planering av kollektivtrafik, cykelstrategi och effektiv energianvändning är några av de frågor som kommunen ständigt arbetar med.

Bild 2: Karta över Mönsterås kommun

Näringsliv

Regionens bästa företagsklimat finns i Mönsterås kommun. Här blandas storföretag och gårdsbutiker med modern centrumhandel. Flest arbetstillfällen finns inom tillverkningsindustrin.

Kommunen är en av de bästa kommunerna i landet avseende kommunal service till företag, tillämpning av lagar och regler samt tjänstemäns och politikernas attityder till företagande. Ett framgångsrikt näringsliv är en viktig förutsättning för en kommuns välmående och tillväxt.

Kommunikationer

Kommunikationer är viktigt. I Mönsterås kommun är det nära till det mesta och det finns egentligen inga avstånd att tala om. Europaväg 22 (E22) är viktig för kommunen och dess invånare, oavsett om det är du eller dina varor som ska transporteras. Bra kollektivtrafik mellan orterna i kommunen och närheten till flygplatsen i Kalmar gör att det är enkelt att ta sig till Mönsterås kommun.

Uppdrag

Tillsammans med övriga kommuner i Sverige ansvarar Mönsterås kommun för många samhällsviktiga verksamheter. De största verksamheterna är vård, skola och omsorg. Kommunen ansvarar också för räddningstjänst, plan- och byggfrågor, biblioteksverksamhet, miljö- och hälsoskydd, renhållning och vattenförsörjning samt en del frivilliga verksamheter som fritids- och kulturverksamhet, parkskötsel och annan teknisk försörjning.

Verksamheterna är varierande och omfattande. Det krävs stor samordning mellan förvaltningar och bolag för att kunna utföra alla uppdrag på ett effektivt sätt och med god kvalitet.

Fakta om Mönsterås kommun	2023
Antal barn inskrivna:	
<i>i förskola</i>	555
<i>I fritidshem</i>	546
<i>i förskoleklass</i>	143
<i>i grundskola</i>	1 283
<i>i anpassad grundskola</i>	25
<i>på gymnasiet</i>	119
<i>på vuxenutbildningen</i>	147
<i>i kulturskolan</i>	270
Antal personer:	
<i>med funktionshinder som får stöd varje dag</i>	146
<i>som får hemtjänst</i>	522
<i>som får omsorg på äldreboenden varje dag</i>	172
Antal:	
<i>soptömningar per år</i>	125 000
<i>portioner som serveras per år</i>	896 000
<i>kvadratmetergräs som klipps varje vecka under sommarsäsongen</i>	520 000
<i>kubikmeter avloppsvatten som omhändertas varje år</i>	1 400 000
<i>kubikmeter rent vatten som produceras varje år</i>	895 000
<i>hektar skog som förvaltas</i>	2 094
<i>fastigheter som förvaltas</i>	40
<i>Kvadratmeter fastighet som förvaltas</i>	90 000
Besök på:	
<i>biblioteket per år</i>	100 000
<i>kulturhistoriska platser per år</i>	800
Antal:	
<i>arrangemang per år i kommunal regi</i>	200
<i>föreningar i kommunen</i>	150

Tabell 1: Fakta om Mönsterås kommun

Kommunens intäkter

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning är kommunens största intäktskälla och uppgår 2023 till 1 005,3 miljoner kronor (mnkr). Kommunen erhåller också intäkter i form av riktade statsbidrag och kostnadsersättningar samt avgifter för bland annat barnomsorg, äldreomsorg, renhållning och vatten. Intäkterna används för att ge service till kommunens medborgare.

Organisation

Mönsterås kommun är en politiskt styrd organisation med kommunfullmäktige som högsta beslutande organ. Under mandatperioden 2022–2026 är Socialdemokraterna det största partiet med 17 av 49 mandat i kommunfullmäktige.

Under kommunfullmäktige finns kommunstyrelsen som leder och samordnar verksamheterna. Mönsterås kommun har en organisation med både förvaltningar och kommunala bolag. Kommunfullmäktige beslutar vilka förvaltningar och bolag som ska finnas och väljer ledamöter till nämnder respektive styrelser, vilka i sin tur ansvarar för det dagliga arbetet.

INLEDNING

Den kommunala revisionen granskar och utvärderar kommunstyrelsens, nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamheter och ser till att de uppdrag som kommunfullmäktige beslutat om genomförs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Du kan läsa mer om kommunens organisation i avsnittet "den kommunala koncernen" på sidorna 8–10.

Finansiell styrning

Styrningen av den kommunala verksamheten med dess omfattning och bredd är en stor utmaning. Det grundläggande syftet med styrningen är samordning och inriktning av verksamhetens delar mot gemensamma mål. Kommunen måste leva upp till en god ekonomisk hushållning, vilket förutsätter en bra balans mellan löpande intäkter och löpande kostnader. Verksamheternas nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än kommunens skatteintäkter och statsbidrag. Om kostnaderna under ett år är högre än intäkterna innebär det att kommande generationer kan komma att få betala för denna överkonsumtion.

I syfte att ge verksamheterna förutsättningar att uppnå god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om fem finansiella mål samt sju övergripande verksamhetsmål. Därutöver finns även riktade verksamhetsmål samt uppdrag till enskilda nämnder. Du kan läsa mer om kommunens mål i avsnittet "god ekonomisk hushållning" på sidorna 36–40.

Anställda

Mönsterås kommun är den största arbetsgivaren i kommunen med 1 324 årsarbetare. Antalet anställda har ökat med 12 årsarbetare under året. Det gemensamma uppdraget är att skapa en bra vardag för invånare och besökare i Mönsterås kommun. Mönsterås kommuns verksamheter består till största del av personal och de anställda är kommunens absolut viktigaste resurs. Detta innebär också att personalkostnaderna är kommunens i särklass största kostnader.

Förvaltningsberättelse

Inledning till förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsens syfte är att ge en övergripande bild av kommunen och kommunkoncernen det gångna året.

Kommunala verksamheter och kommunalägda bolag kallas tillsammans för kommunkoncern eller den kommunala koncernen. I förvaltningsberättelsen beskrivs alla verksamheter och bolag i kommunkoncernen.

Översikt över verksamhetens utveckling

I flerårsöversikten ges en snabb och översiktlig bild av Mönsterås kommun och kommunkoncernens ekonomiska ställning för verksamhetsåret 2023 samt i jämförelse med de fyra närmaste föregående åren. Nedan kommenteras ett par av nyckeltalen, i övrigt hänvisas till detaljerade analyser längre fram i årsredovisningen. För de nyckeltal som redovisas per kommuninvånare har folkmängden i kommunen per 31 december respektive år använts.

I tabellen framgår att kommunkoncernen redovisar ett negativt resultat för året på -12,6 mnkr. Resultatet för kommunkoncernen är svagare än föregående årsresultat på +33,3 mnkr, vilket till största del beror på att Mönsterås Kommun redovisar ett negativt resultat 2023 jämfört med 2022 då kommunen i stället redovisade ett positivt resultat.

Kommunens resultat uppgår till -16,8 mnkr för år 2023, varav nämnderna redovisar ett ackumulerat underskott med -28,2 mnkr. Jämfört med budget är det främst positiva budgetavvikelser för finansnettot samt för skatteintäkterna.

Nettokostnaderna per kommuninvånare ökar och uppgår till 79 595 kronor per kommuninvånare, vilket innebär en ökning med 14,3 % jämfört med föregående år. Den främsta orsaken är ökning av personal- och pensionskostnader. Skatteintäkter och statsbidrag per kommuninvånare ökar från 72 635 kr till 76 542 kr, vilket innebär en ökning med 5,4 %. Med anledning av att årets nettokostnader ökar i högre grad än intäkterna blir resultatet för året negativt.

Investeringsnivån har varit hög under året vilket lett till att även kommunens låneskuld ökat och uppgår nu till totalt 370,0 mnkr.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Flerårsöversikt	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd, 31:e december	13 134	13 276	13 258	13 264	13 430
Folkmängd, 1:e november året innan (skatteunderlagsbas)	13 289	13 264	13 312	13 455	13 565
Antal tillsvidareanställda	1 295	1 279	1 257	1 285	1 249
Personalkostnader (mnkr)	848,8	779,5	754,6	747,7	740,3
Kommunalskatt (exkl. kyrkoavgift)	22,21%	22,21%	22,21%	22,21%	21,41%
Skatteintäkter & statsbidrag (mnkr)	1 005,3	964,3	928,0	891,5	828,3
Skatteintäkter & statsbidrag per kommuninvånare (kr)	76 542	72 635	69 995	67 212	61 675
Nettokostnader per kommuninvånare (kr)	79 595	69 607	67 929	66 616	64 133
Årets resultat - kommunen (mnkr)	-16,8	22,6	65,0	17,1	-2,4
Årets resultat - koncernen (mnkr)	-12,6	33,3	75,4	19,1	1,0
Årets resultat per kommuninvånare (kr)	-1 279	1 702	4 903	1 286	-180
Nettoinvesteringar - kommunen (mnkr)	116,3	140,7	65,8	119,1	115,5
Nettoinvesteringar - koncernen (mnkr)	176,5	177,7	104,9	164,2	169,6
Nettoinvesteringar per kommuninvånare (kr)	8 855	10 598	4 963	8 979	8 600
Låneskuld - kommunen (mnkr)	370,0	320,0	265,0	265,0	200,0
Låneskuld - koncernen (mnkr)	905,9	841,7	784,3	775,6	686,6
Låneskuld per kommuninvånare (kr)	28 171	24 104	19 988	19 979	14 892
Borgensåtagande & ansvarsförbindelser (mnkr)	829,2	792,8	784,2	772,4	775,6
inom koncernen	582,7	551,3	539,0	516,5	503,1
pensionsskuld inklusive löneskatt	202,0	200,1	205,9	209,0	218,0
övrigt	44,5	41,4	39,3	46,9	54,5
Borgensåtagande/ansvarsförbindelse per kommuninvånare (kr)	63 134	59 717	59 149	58 233	57 751
Finansnetto (mnkr)	23,3	-17,6	37,6	9,2	30,6
Totala tillgångar (mnkr)	1 586,9	1 535,5	1 451,2	1 373,2	1 258,0
Eget kapital - kommunen (mnkr)	863,4	880,2	857,6	792,5	775,5
Eget kapital - koncernen (mnkr)	993,9	1 006,2	973,0	897,5	872,0
Soliditet - kommunen	54%	57%	59%	58%	62%
Soliditet - koncernen	43%	45%	46%	44%	47%
Likviditet - kommunen	214%	212%	216%	179%	160%
Likviditet - koncernen	199%	201%	208%	173%	151%

Tabell 2, flerårsöversikt 2019–2023

Definitioner nyckeltal:

Nettoinvesteringar: Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag

Soliditet: Eget kapital / totalt kapital.

Likviditet: Omsättningstillgångar – förråd m.m / kortfristiga skulder

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation, i två helägda bolag; Mönsterås Holding AB och Mönsterås Bostäder AB samt i delägda bolaget Emåbygdens Vind AB. Från och med 2023 ingår också del av det nybildade kommunalförbundet Räddningstjänsten Sydost i kommunkoncernen. Det helägda bolaget Mönsterås Holding AB äger i sin tur tre bolag, underkoncernen Ålem Energi AB, underkoncernen Mönsterås Utvecklings AB samt Vattenpalatset i Mönsterås AB. Samtliga ingår i en aktiebolagsrättslig koncern där Mönsterås Holding AB utgör moderbolag.

Bolagen i kommunkoncernen bedriver verksamhet inom områdena bostäder, uthyrning av industrilokaler, eldistribution/elproduktion, bad och rekreation, vindkraft samt räddningstjänst. Samtliga bolag drivs som aktiebolag, undantaget dotterbolaget till Mönsterås Utvecklings AB som drivs som kommanditbolag och Räddningstjänsten Sydost som är ett kommunalförbund. Under 2023 har ett nytt aktiebolag bildats i underkoncernen Ålem Energi AB.

Alla bolag i den kommunala koncernen, exklusive Emåbygdens vind AB och Räddningstjänsten Sydost, är till 100 % ägda av Mönsterås kommun. Kommunen utövar sitt ägaransvar och sin ägartillsyn dels via bolagsstämmor, dels via ägardirektiv som fastställs av kommunfullmäktige. Mönsterås kommun äger 40 % av Emåbygdens Vind AB och 8,7 % av Räddningstjänsten Sydost. Trots den låga ägarandelen i Räddningstjänsten Sydost ingår de i den kommunala koncernen och de sammanställda räkenskaperna. Detta då den verksamhet som bedrivs, räddningstjänst, har en särskild betydelse för kommunens verksamhet.

Samtliga bolag i den kommunala koncernen bedriver sina verksamheter under eget verksamhetsmässigt och ekonomiskt ansvar. Ansvarsförhållandet regleras enligt aktiebolagslagen för kommunens aktiebolag.

I den sammanställda redovisningen, som består av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter, har ekonomiska transaktioner mellan kommun och bolag samt mellan de kommunala bolagen eliminerats. Den sammanställda redovisningen gör det därmed möjligt att göra analyser och bedömningar av kommunens totala ekonomiska åtaganden. Den sammanställda redovisningen presenteras under avsnittet "finansiell rapportering" på sidorna 51–65.

Se organisationsschema över den kommunala koncernen på bild 3 nästa sida.

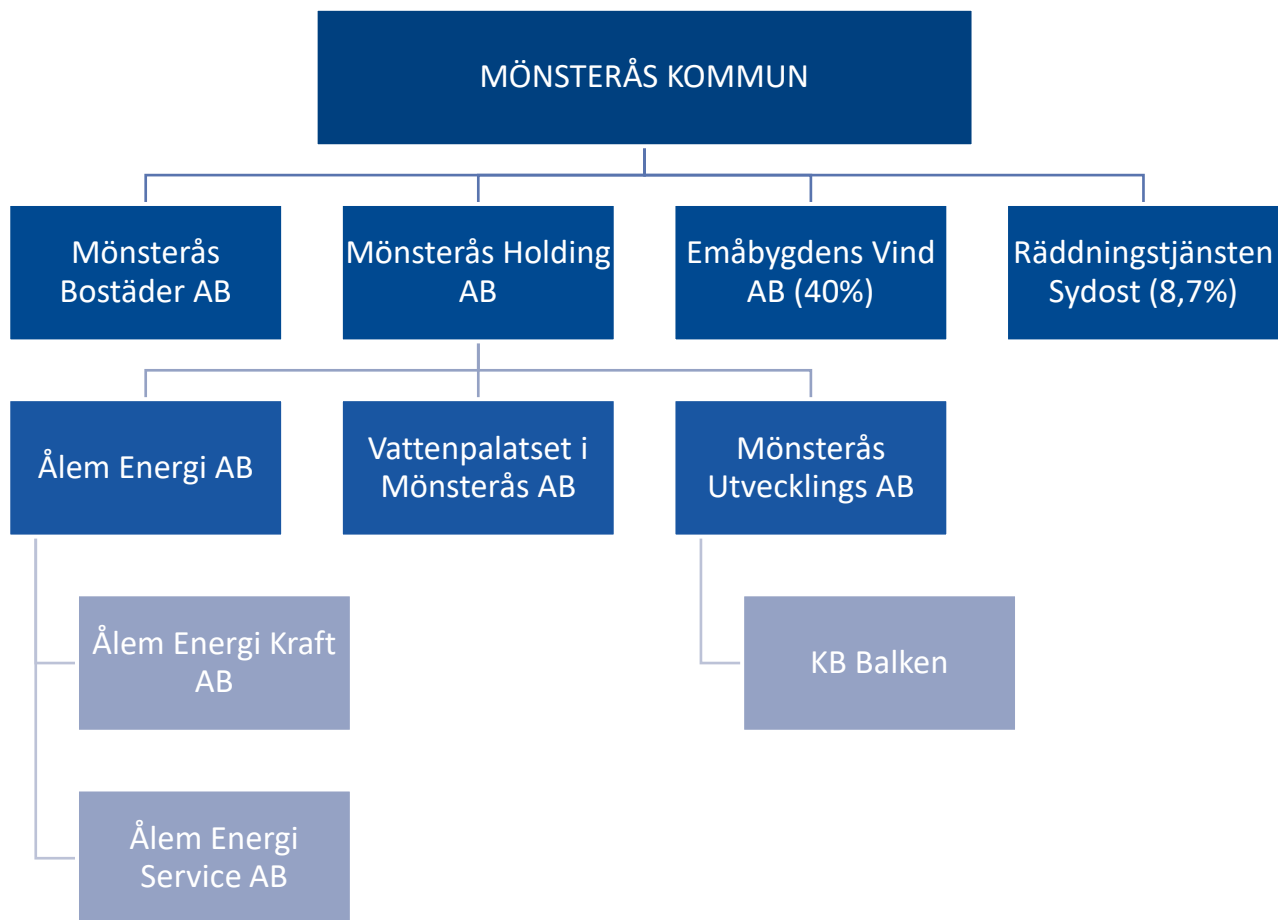
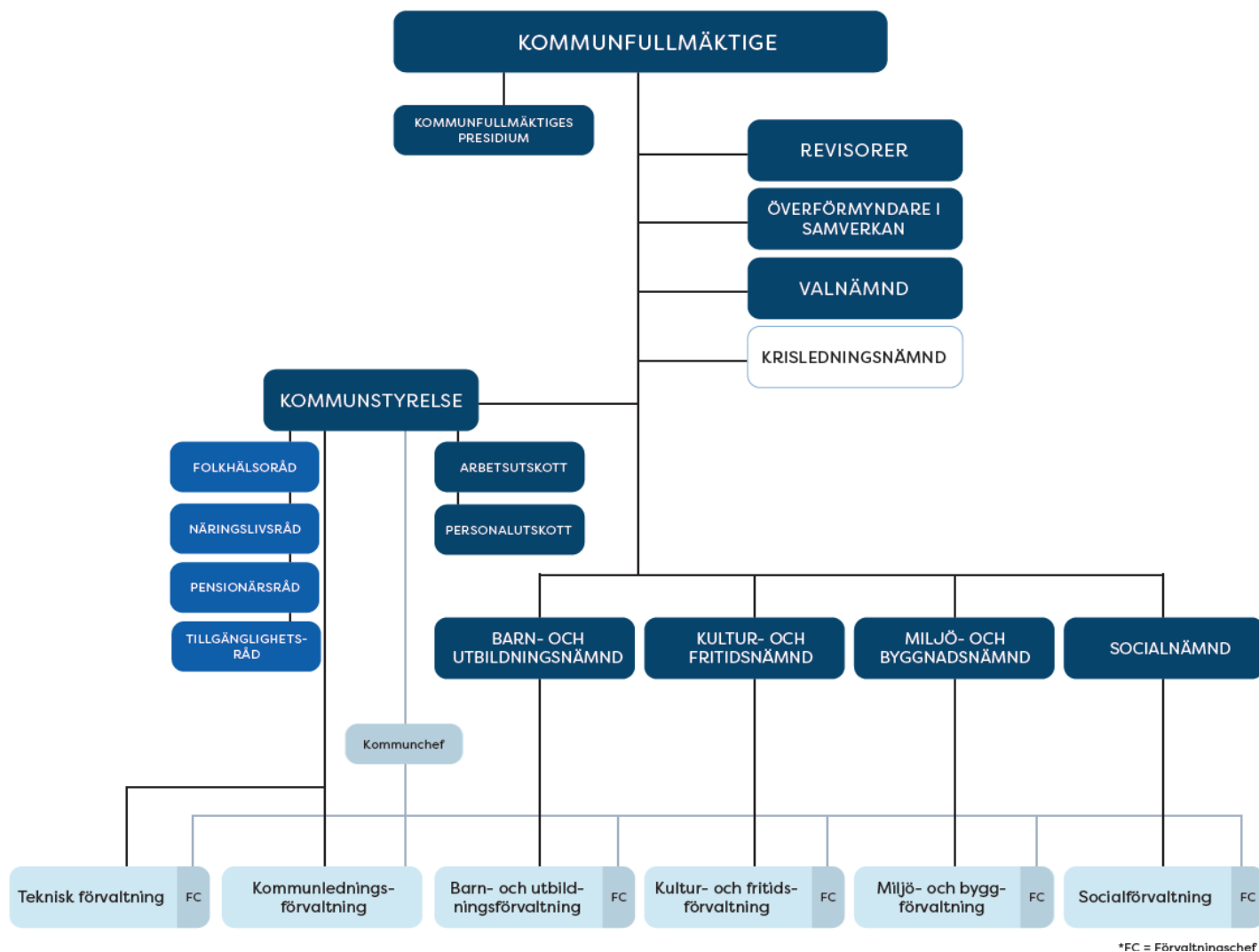

Bild 3: Den kommunala koncernen Mönsterås kommun, organisationsschema.

Utöver kommunens bolag finns tre samverkansföretag; Kommunassurans Syd AB, som hanterar kommunens försäkringar, Kommuninvest ekonomisk förening, där kommunens låneportfölj finns, samt Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB, vars syfte är att säkra kommunens likviditet och resultat för utbetalningar av pensionsskulden.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Under kommunfullmäktige finns kommunstyrelsen samt ytterligare sex nämnder; miljö- och byggnadsnämnd, barn- och utbildningsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, socialnämnd, valnämnden och krisledningsnämnden. Under kommunfullmäktige finns också; revisorer, överförmyndare i samverkan samt kommunfullmäktiges presidium. Under kommunstyrelsen finns arbetsutskott, personalutskott, kommunledningsförvaltningen, tekniska förvaltningen, folkhälsoråd, näringslivsråd, pensionärsråd samt tillgänglighetsråd. Nämnderna barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden samt socialnämnden har alla tillhörande förvaltning under sig. Se organisationsschema över Mönsterås kommun på bild 4 nästa sida.

De olika nämndernas verksamheter och ansvarsområden beskrivs mer i bilaga 1.

*FC = Fövaltningschef

Bild 4: Organisationsschema Mönsterås Kommun

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Kommunens verksamhet påverkas ständigt av förändringar i omvärlden. Det internationella ekonomiska läget, näringslivet och arbetsmarknadens utveckling, politiska beslut av riksdag och regering samt utvecklingen i regionen är sådana saker som påverkar kommunens utveckling. Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör bedömningar av förutsättningarna som sammanfattas kort i detta avsnitt.

Globalt

SKR bedömer att de senaste årens höga inflation och höga räntor har urholkat köpkraften för hushåll samt pressat lönsamheten i delar av näringslivet. Detta är huvudorsaken till att den globala tillväxten bromsat in. Inflationen bedöms nu vara på väg ner och en fortsatt nedåtgående trend förutses för inflationen globalt. Centralbankerna kommer av detta skäl att kunna sänka styrräntorna i år. Det tar dock tid för ränteförändringarna att få full effekt i ekonomi.

Den amerikanska konjunkturen har dock visat sig starkare än förväntat och bruttonationalprodukt (BNP)-tillväxten är ännu relativt hög. Även arbetsmarknaden i USA har varit oväntat stark men allt fler tecken visar att den har börjat att bromsa in. Även om energipriserna har fallit tillbaka i Europa är de högre än innan Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Tillverkningsindustrin i Europa tycks ännu vara hämmad av höga energipriser, i synnerhet tysk industri. Trots en svag utveckling det senaste året har den europeiska arbetsmarknaden hittills visat sig vara robust, likt utvecklingen i USA. En flerårig anpassning till högre priser och räntor väntas för hushåll och företag, vilket dämpar efterfrågetillväxten framöver. Global BNP bedöms växa med mindre än 3 % 2024. Därefter antas en viss återhämtning för global tillväxt, bland annat till följd av lägre centralbanksräntor.

Sverige

Den svenska konjunkturen har försvagats rejält 2023 och konjunkturedgången förväntas fortsätta även 2024. Andelen arbetslösa bedöms öka till 8,7 % 2024.

Att BNP-tillväxten i Sverige 2023–2024 blir så svag, svagare än tillväxten i omvärlden, beror i hög grad på den höga räntekänslighet som präglar svensk ekonomi. Hög skuldsättning och korta räntebindingstider bidrar till att de svenska hushållen påverkas mycket av snabbt ändrade räntesatser. Svensk industri och export har utvecklats hyfsat starkt 2023, trots en svag omvärldskonjunktur och i kontrast till fallande inhemsk efterfrågan i Sverige. SKR beräknar hög BNP-tillväxt först år 2025.

I tabell 3 redovisas ett antal prognosindikatorer för åren 2023–2027. Tabellen belyser den låga BNP som beskrivits ovan. Den lägre BNP-tillväxten kommer fortsatt att dämpa efterfrågan på arbetskraft. Konsumentprisindex (KPI) indikerar att inflationen faller tillbaka under 2024 och blir betydligt lägre åren därefter.

Prognosindikatorer (%)	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	-0,2	0,6	2,8	2,5	1,8
Arbetslöshet	7,6	8,7	8,8	8,1	7,8
KPI	8,5	3,4	1,2	1,7	2,0

Tabell 3: Prognosindikatorer. Källa: Statistiska Centralbyrån, SKR

Kommunernas ekonomi

Efter ett tufft år för kommunsektorn 2023 kan även kommande år 2024 adderas till år med utmanande budgetförutsättningar. Gemensamt för åren är de snabbt stigande kostnaderna som följt av inflations- och ränteuppgången 2022–2023. Under 2024 bedömer SKR att skatteintäkterna kommer att öka synnerligen svagt nu när sysselsättningen viker. Vidare prognostiserar SKR att konsumtion och investeringar i kommunsektorn både år 2024 och 2025 kommer öka svagt.

Tabell 4 visar SKRs, Ekonomistyrningsverkets (ESV) samt regeringens prognoser för utveckling av skatteunderlaget de kommande åren.

Förändring skatteunderlagets utveckling (%)	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, feb 2024	5,1	2,7	4,9	4,2	4,0
SKR, dec 2023	5,3	2,6	4,7	4,1	4,0
ESV, nov 2023	4,9	3,3	4,4	4,2	4,8
Regeringen, sep 2023	4,6	3,3	4,2	5,0	-

Tabell 4: Prognoser skatteunderlagets utveckling. Källa: SKR:s cirkulär 24:16

Arbetsmarknad

Den totala arbetslösheten, det vill säga den öppna arbetslösheten inklusive arbetsmarknadsåtgärderna, i Mönsterås kommun uppgår till 5,6 % (föregående år 5,7 %). Enligt statistik från Arbetsförmedlingen uppgår den totala arbetslösheten i Kalmar län till 6,3 % och till 6,7 % för riket som helhet.

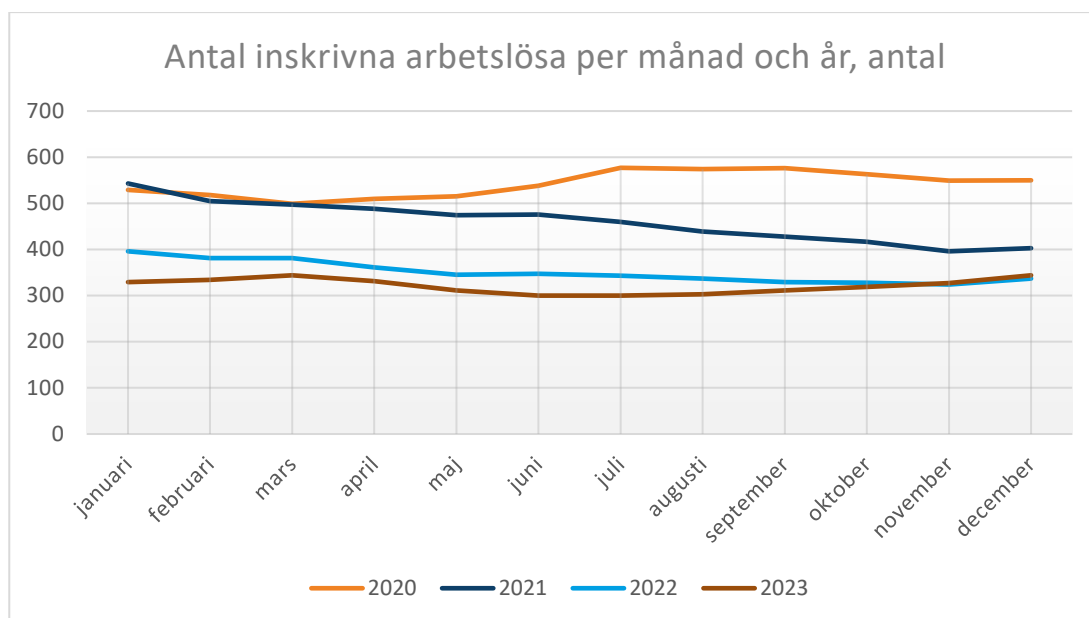

Diagram 1: Totalt antal inskrivna arbetslösa per månad och år i Mönsterås. Källa: Arbetsförmedlingen

Arbetslösheten i kommunen har under 2023 varit lägre än 2022. Under slutet av året är dock arbetslösheten något högre än vid samma tidpunkt föregående år. Totalt är det 344 personer i kommunen som är öppet arbetslösa och sökande i program per 31 december 2023. Motsvarande antal föregående år var 337 personer.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Under året som gått har 313 personer inskrivna på arbetsförmedlingen i Mönsterås fått ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Ungdomsarbetslösheten är betydligt högre än den totala arbetslösheten, både i Mönsterås kommun (7,1 %) och totalt i Kalmar län (9,5 %). Mönsterås kommun hade per 31 december 2023 43 personer i åldern 18–24 år som var arbetslösa. Detta kan jämföras med 48 personer vid föregående årsskifte.

Per 31 december 2023 var 162 utrikesfödda personer i Mönsterås kommun arbetslösa. Antalet arbetslösa i gruppen är i nivå med föregående år, men relativt sett är arbetslösheten hög i denna grupp, 17,3%. Snittet i riket uppgår till 15,6 %.

Antal arbetstillfällen i Mönsterås kommun har ökat de senaste 10 åren förutom år 2019 då antalet arbetstillfällen minskade något. Totalt finns det 1 574 arbetsställen och 4 889 antal anställda inom kommunen per 31 december 2023. Föregående år var motsvarande siffror 1 562 arbetsställen och 4 723 antal anställda.

I Mönsterås kommun är flest personer anställda inom vård och omsorg och tillverkning. Totalt arbetar 2 491 personer inom dessa två branscher. Utbildning är den tredje största branschen där 523 personer arbetar.

Befolkningsutveckling

Folkmängden i Mönsterås kommun minskade under perioden 1999 till 2012. Mellan åren 2012 och 2018 ökade befolkningen till följd av fler nyanlända. Från och med år 2019 har trenden varit en vikande befolkningsutveckling, se befolkningsutvecklingen i diagram nedan.

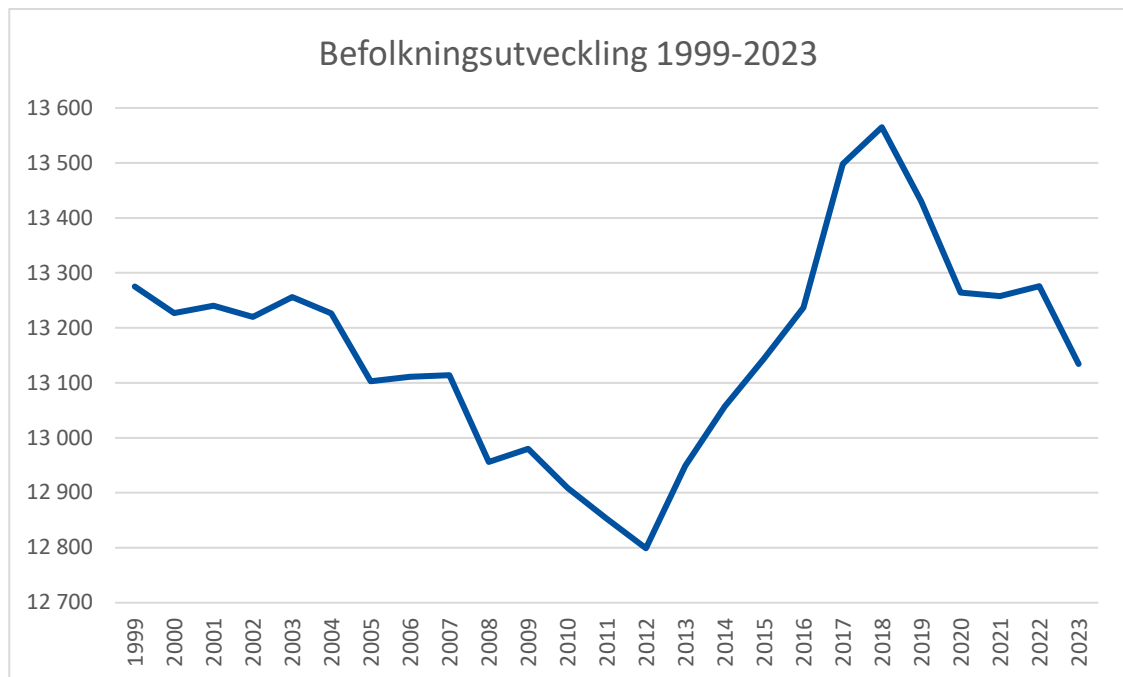

Diagram 2: Befolkningsutveckling 1999-2023 i Mönsterås kommun. Källa: SCB

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I tabell 5 visas en sammanställning över befolkningsförändringarna i kommunen under åren 2022 och 2023. Per den 31 december 2023 hade Mönsterås kommun en folkmängd på 13 134 invånare, vilket innebär en minskning med 142 personer under året. Under 2023 föddes 107 barn medan 183 personer avled, detta leder till ett negativt födelsenetto på -76 personer. Även utrikes flyttningsnetto och inrikes flyttningsnetto var negativt under 2023, det vill säga det flyttade ut fler personer i kommunen än vad som flyttade in.

Befolkningsförändringar	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Folkmängd	13 134	13 276	13 258
Förändring under året	-142	18	-6
Födda	107	115	146
Avlidna	-183	-143	-138
Födelsenetto	-76	-28	8
Invandringar	58	68	56
Utvandringar	-68	-34	-24
Utrikes flyttningsnetto	-10	34	32
Inflyttningar, inrikes	539	623	662
Utflyttningar, inrikes	-595	-611	-708
Inrikes flyttningsnetto	-56	12	-46

Tabell 5: Befolkningsförändringar 2022 och 2023 i Mönsterås kommun. Källa: SCB.

Åldersfördelning

En av de viktigaste planeringsförutsättningarna för kommunens ekonomi är befolkningsutvecklingen samt hur fördelningen mellan olika åldersgrupper ser ut, det vill säga kommunens demografi.

Diagram 3 visar åldersfördelningen för olika åldersklasser i kommunen. Av kommunens totala befolkning är 2 811 (2 884 föregående år) invånare mellan 0–19 år, 6 693 (6 791 föregående år) invånare är mellan 20–64 år och 3 630 (3 601 föregående år) invånare är över 65 år. Av samtliga invånare är 6 657 (6 724 föregående år) män och 6 477 (6 552 föregående år) kvinnor.

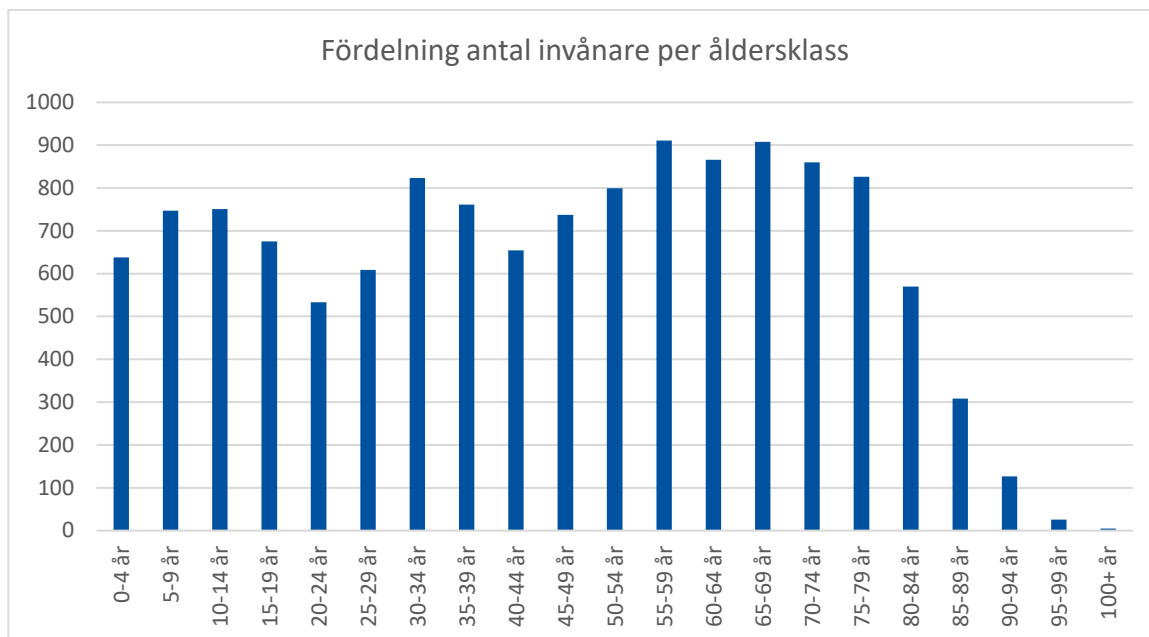

Diagram 3: Åldersfördelning i Mönsterås kommun per 31 december 2023. Källa: SCB.

Tillväxt Mönsterås

Mönsterås kommun arbetar för att stärka tillväxten genom att öka befolkningen, förbättra infrastrukturen och öka attraktionskraften för besöksnäringen. Det är några av kommunens övergripande mål som även beskrivs i detalj i tillväxtstrategin.

Vi ska bli fler i Mönsterås

Ett av målen i tillväxtstrategin är att vi ska bli fler i Mönsterås kommun – fler personer som bor och arbetar i kommunen.

En viktig faktor för att nå målet är att kommunen ska ha attraktiva tomter och lägenheter. Därför arbetas det aktivt med att ta fram planer för ny tomtmark och tillsammans med det kommunala bostadsbolaget säkerställs att det finns tillgång till lägenheter i alla tätorter.

En annan förutsättning för att bo i kommunen är tillgången till arbete. Mönsterås kommun är stolta över det arbete som görs genom arbetsmarknadsenheten för att minska arbetslösheten för de som är längst ifrån arbetsmarknaden. Arbetet har gett gott resultat genom de olika projekt som kommunen ordnade det senaste året och genom den ständiga dialogen mellan arbetsmarknadsenheten, individ- och familjeomsorgen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Kommunen är sammankallande till ett näringslivsråd där, förutom företagsrepresentanter, innefattar bland annat Svenskt näringsliv, Almi företagspartner med flera med syfte att ge en plattform för företagen att samverka i och få en bra information. Näringslivsrådet ger en god inblick i vilka frågor som är viktiga för företagen och en av dessa är bemanningsfrågor.

För att fler ska veta var vi finns i landet och vilja flytta hit finns ett samarbete med regionen och samtliga kommuner i Kalmar län där marknadsföringskanalen Flyttahit.nu drivs.

Enkla och säkra vägar till och genom Mönsterås

Det ska vara säkert att ta sig till och inom Mönsterås kommun. Sedan flera år tillbaka arbetar kommunen tillsammans med Trafikverket i infrastrukturprojektet Genomfart Mönsterås utmed E22 för att uppnå detta. Infrastrukturprojektet ska bland annat ge tre nya planfria trafikplatser vid Mönsterås samhälle och en mer säker korsning mellan väg 34 och E22 vid Ålem som genomförts under 2023. Förhoppningen är att planerna kan komma med som namngivet objekt i den nationella transportplanen och därmed bli verklighet under 2030-talets senare del.

Kommunen och Region Kalmar arbetar tillsammans för att förkorta restiden mellan Kalmar och Linköping genom att bland annat göra järnvägen elektrifierad. Visionen för Stångådalsbanan är att det ska vara enkelt att pendla från eller till Mönsterås, för att det ska vara möjligt arbetas för ett järnvägsstopp i Ålem och kanske även i Mönsterås. Även godstrafiken är viktig för kommunen och arbete pågår för mötesspår utmed sträckan Kalmar och Linköping, samt att det i Sandbäckshult ska finnas ett triangelspår så en av kommunens stora industrier Södra Cell kan ta emot gods i deras skogskombinat.

Fler ska få uppleva kultur och ha en meningsfull fritid i kommunen

Mönsterås kommun strävar efter att alla ska ha en meningsfull fritid och att uppleva kultur på olika sätt. Det gäller gammal som ung eller om personen har eller inte har särskilda behov eller förmågor. För att kunna erbjuda upplevelser, lärande eller eget skapande och möjlighet att delta på sociala plattformar samarbetar kommunen med föreningslivet, institutioner och studieförbund. Ett bra föreningsliv ger en bättre livskvalitet, som i sin tur bidrar till att människor trivs och gör bra ifrån sig på jobbet och i skolan.

Här ska vi trivas och fler ska vilja komma hit

I Mönsterås kommun finns det bästa friluftslivet i länet och kommunen är bland de 30 bästa kommunerna i landet. Det finns ett ökat intresse och därmed underlag för friluftsliv och naturturism i kommunen och även en efterfrågan på vandringsleder, cykelleder, camping och ställplatser. Under 2024 kommer O-ringen att förlägga en mountainbikeorientering (MTBO)-tävlings i Blomstermåla.

Under 2023 slutfördes arbetet med omklädningsbyggnad innehållandes offentliga toaletter och duschar i friluftsområdet Långehäll i Blomstermåla. Med detta arbete kom ny start av lederna förlagd i direkt närhet till lokalen, nya parkeringsplatser och nya välkomsttavlor över området för uppsättning tidigt 2024. Allt för ett mer tillgängligt friluftsliv.

Visionen är att Mönsterås kommun ska ha smålandskustens bästa service och bemötande. Med kommunens geografiska läge med vacker natur i skog, längs kusten och åar och flera lokala besöksmål som köpingar och vandringsleder tillsammans med ett gott samarbete med besöksnäringen och föreningslivet i kommunen samt närheten till regionala besöksmål finns goda förutsättningar för en utvecklad besöksnäring. Arbete pågår med att fortsätta att utveckla kommunens attraktionskraft för både inhemska och utländska turister. Under 2023 påbörjades arbetet med framtagande av en ny turismstrategi.

I satsningar och samarbeten med lokala aktörer kan man se att antalet gästnätter, främst med husbil och camping, har ökat markant under säsongen maj till september. Totalt har

antalet övernattningar i kommunen hos hotell, campingar, ställplatser och gästhamnar ökat och uppgår till cirka 54 000 under 2023. Den största ökningen står campingarna för.

Plats för fler med hållbar planering och attraktiva boenden

Kommunens planarbete har under 2022 och 2023 präglats av arbetet med ny översiktsplan. Under 2023 vann två detaljplaner lagakraft. Ett av planprojekten är i centrala Fliseryd där det ska möjliggöras för fler bostäder centralt samt en stor-lekplats. Stor-lekplatsen slutfördes under 2023. Det andra planprojekt är en biogasanläggning söder om Fliseryd. Under 2023 påbörjades också arbetet med att uppföra 20 större naturnära tomter norr om Timmernabben, beräknad säljstart är augusti 2024. Under 2023 slutfördes 15 bostadsrätter söder om Mönsteråsviken vid Kuggås Strand.

En ortsanalys för Timmernabben slutfördes under 2023, arbetet präglades av en stor medborgardialog som resulterade i ett antal strategier och handlingspunkter som nu ska genomföras för att göra samhället mer attraktivt och skapa fler boenden.

Vatten- och avloppsfrågor är viktiga i kommunens strategiska tillväxt- och hållbarhetsarbete och här finns ett stort fokus på förnyelse, miljö och klimat. Det är ämnen som ska bearbetas i översiktsplaner och som verksamheter inom vatten- och avloppsfrågor arbetar med i dag. Ett exempel är förnyelsearbetet av kommunens vatten- och avloppsanläggningar.

Här ska företag och entreprenörer trivas i ett gott näringslivsklimat

Mönsterås kommun ska vara en kommun med välmående, stabila och växande företag. Kommunen ska ha ett bra företagsklimat och hålla en hög servicenivå gentemot företagen.

I årets mätning når snittet på landets kommuner den högst uppmätta siffran i svenskt näringslivs enkätundersöknings 22 åriga historia. Mönsterås kommun hamnar i årets mätning på plats 60 i ranking av näringslivsklimatet, vilket också innebär högst rankade kommunen i Kalmar län. Mönsterås har även det högsta betyget på 4,1 i den sammanfattande omdömet i Kalmar län.

För att ytterligare förbättra företagsklimatet arrangerar kommunen tillsammans med Atrinoва affärsutveckling "starta eget kurser" och ett nytt grepp är att det ges i hybridformat med både fysiska träffar och digitala kunskapsseminarier. Nyföretagarrådgivning erbjuds för nyföretagare på plats i Mönsterås kommun en gång varje månad.

Mönsterås kommun ska göra minst 75 företags-besök per år och under året har ett 50-tal regelrätta företagsbesök gjorts. Därutöver har avstämning gjorts digitalt eller via telefon med ett antal företagare inför varje näringslivsråd. Under året har det hållits fem näringslivsråd. Sammantaget har antalet företagskontakter väl uppfyllt målet.

Mönsterås kommun samordnade för 27:e året en samlingsmonter på mässan Elmia Subcontractor med 14 företag. Utvärderingen visar att årets upplaga var välbesökt och företagen i montern är mycket nöjda med genomförandet och anser att det har genererat flera potentiella kunder.

Bra skolor ger bra tillväxt och en bättre framtid

Skola och utbildning är en lika självklar fråga för Mönsterås kommun som att skapa en attraktiv kommun och god tillväxt. Målet är att skolan ska vara en trygg plats för eleven och att den utbildning som erbjuds ger goda förutsättningar för elevens fortsatta studier och yrkesliv. Mönsterås kommun tror även på en samverkan mellan näringsliv och skola där företag kan ta vara på framtida medarbetare.

Antalet folkbokförda per årskull är relativt stabil över tid och ligger på runt 150 födda barn per år. Just nu är kullarna på gymnasiet och mellanstadiet lite större, vilket kommer att ge mindre kullar på gymnasiet och större på högstadiet under åren 2024-2026. I förskoleålder är det tre mindre kullar 2019, 2022 och 2023. Det gör att antalet barn som går på förskolan kommer minska en del de närmaste åren.

Grundskolans elevantal har legat stabilt under några år. De kommande åren är de största kullarna på väg in på högstadiet. Däremot har antalet inskrivna elever i anpassad grundskola (före detta grundsärskolan) ökat de senaste åren. Nu går 25 elever i skolformen.

På Mönsteråsgymnasiet går 119 elever, det inkluderar både de nationella programmen och introduktionsprogrammen.

Antalet elever på vuxenutbildningen har sjunkit med ungefär 100 elever de senaste tre åren. Nu går det 147 elever på Komvux.

Kulturskolan i Mönsterås kommun är en verksamhet med stort utbud av ämnen för barn och ungdomar. Drygt 270 elever läser ett eller flera ämnen på kulturskolan, det har skett en viss ökning efter pandemin.

Andelen barn- och unga 0–18 år var 2022 20,3 % av befolkningen i kommunen. Mönsterås kommun strävar efter att bli en kommun där barn- och unga vill växa upp och stanna. För att detta ska vara möjligt måste kommunen ta vara på barn- och ungas åsikter och göra dem mer delaktiga i beslut som rör dem. Som ett led i detta har ett barnrättsteam upprättats som jobbar efter handlingsplanen Barnets bästa i Mönsterås kommun. Detta är ett politiskt beslut. För 2023 är ett barnbokslut upprättat, se bilaga 6.

Här ska alla som får stöd och omsorg känna sig trygga och ha en meningsfull fritid
Mönsterås kommun erbjuder stöd, vård och omsorg till människor i alla åldrar och i många olika livssituationer.

Kommunen arbetar för att äldre människor får leva och bo självständigt under trygga förhållanden och har en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Kommunen bedriver ett antal träffpunkter för äldre samt en dagverksamhet för personer med kognitiv svikt. Kommunen har även sex särskilda boenden för personer med mer omfattande behov av vård- och omsorgsinsatser.

Enskilda i kommunen som har rätt till stöd genom lagen om stöd och service (LSS) kan efter ansökan erbjudas boende på så väl gruppboende som serviceboende. Inom båda boendeformerna läggs stort fokus på att skapa en meningsfull fritid och trygga boendevillkor.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Kommunen erbjuder även en stor variation av sysselsättning via dagligverksamhet som anpassas utifrån den enskildes behov för att skapa trygg och meningsfull sysselsättning.

Barn upp till 6 år och deras föräldrar erbjuds aktiviteter och stöd via samverkan som sker på familjecentralen tillsammans med Region Kalmar län. Alla föräldrar i Mönsterås kommun har genom föräldraskapsstödet "värme och ramar" möjlighet att utvecklas i sitt föräldraskap genom bland annat föräldrastödskurser. Barn, unga och föräldrar kan även erbjudas mer individuellt riktat stöd. Allt arbete som görs för att barn, unga och deras föräldrar ska känna sig trygga och ha en meningsfull fritid utgår ifrån barnkonventionens principer. Kulturskolans aktiviteter är en viktig del i att alla får en meningsfull fritid.

I kommunen erbjuds även stöd till den som brottas med psykisk ohälsa, beroendeproblematik och våld i nära relation. Syftet är att stötta individen till en trygghet och meningsfullhet i tillvaron. I kommunen erbjuds individuellt riktat stöd till enskilda samt mötesplatser som arrangerar aktiviteter och sysselsättning. Mötesplatser och avlösning finns även för personer som vårdar en anhörig.

För att vården i Sverige ska vara fortsatt effektiv och möta nya behov samt den befolkningsutveckling som råder med fler äldre och enskilda med omfattande och komplexa behov, krävs en omställning i hela vårdkedjan. En omställning krävs i allt från sjukhusvård och primärvård till den kommunala omsorgen. Denna omställning kallas "Nära vård" och kommunen samverkar med Region Kalmar län och övriga kommuner i länet för att utveckla nya arbetssättet

Finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultatutveckling och ekonomisk ställning för kommunen och kommunkoncernen används den så kallade RK-modellen. Det är en analysmodell som utgår från fyra finansiella aspekter: resultat, kapacitet, risk och kontroll. Målsättningen med RK-modellen är att kontrollera att kommunen har en god ekonomisk hushållning, att kommunen använder sina pengar på ett kostnadseffektivt sätt.

Resultat – hur är balansen mellan kommunens intäkter och kostnader för året och över tiden?

Kapacitet – vilken kapacitet har kommunen att långsiktigt möta finansiella svårigheter?

Risk – föreligger det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?

Kontroll – vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Resultat – kapacitet kommunen

Årets resultat

För året 2023 budgeterades ett underskott om -20,3 mnkr före nyttjande av resultatutjämningsreserv (RUR) med 7,7 mnkr. I samband med att budgeten antogs, bedömdes det finnas synnerliga skäl för att inte upprätta en budget där intäkterna översteg kostnaderna. Anledningen till detta var enskilda effekter som var kopplade till markant tillfällig ökning av pensionskostnaderna för år 2023 och 2024.

Mönsterås kommun redovisar för 2023 ett negativt resultat på -16,8 mnkr. Detta ska jämföras med det budgeterade resultatet på -20,3 mnkr, vilket då innebär en positiv budgetavvikelse på +3,5 mnkr. Föregående års resultat uppgick till +22,6 mnkr.

RESULTATRÄKNING (mnkr)	Not	Budget	Kommun	
		2023	2023	2022
Verksamhetens intäkter	3	205,3	262,3	270,8
Verksamhetens kostnader	4	-1 129,0	-1 243,2	-1 130,1
Avskrivningar	5	-70,4	-64,4	-64,8
Verksamhetens nettokostnad		-994,1	-1 045,4	-924,1
Skatteintäkter	6	679,1	695,3	672,0
Generella statsbidrag och utjämning	7	293,3	310,0	292,2
Skatteintäkter och statsbidrag		972,3	1 005,3	964,3
Verksamhetens resultat		-21,8	-40,1	40,2
Finansiella intäkter	8	9,8	34,1	21,2
Finansiella kostnader	9	-8,4	-10,8	-38,7
Finansnetto		1,4	23,3	-17,6
Årets resultat		-20,3	-16,8	22,6

Tabell 6: Resultaträkning kommunen, 2022–2023

Årets skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning redovisar en positiv budgetavvikelse på +33,0 mnkr. Även finansnettot redovisar en positiv budgetavvikelse för året på +21,9 mnkr, vilket främst förklaras av en positiv börsutveckling. Trots dessa positiva avvikelser är den totala budgetavvikelsen för året endast +5,3 mnkr. Detta kan förklaras med att verksamhetens nettokostnader redovisar en negativ budgetavvikelse på -51,3 mnkr. Inom verksamhetens nettokostnader redovisar verksamhetens intäkter en positiv budgetavvikelse

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

på +57,0 mnkr medan verksamhetens kostnader redovisar en negativ budgetavvikelse på -114,3 mnkr. Avskrivningar redovisar en positiv budgetavvikelse på +6,0 mnkr.

Nämnderna och förvaltningarna redovisar en totalt negativ budgetavvikelse på -28,2 mnkr för 2023. I tabell 7 presenteras nämndernas/förvaltningarnas utfall under året i tusen kronor (tkr). Samtliga nämnder redovisar en negativ budgetavvikelse för året och den största avvikelse i kronor återfinns hos socialnämnden på -10,4 mnkr. Nämnderna och förvaltningarnas ekonomi beskrivs mer ingående i avsnittet ”drift- och investeringsredovisning” på sidorna 66 – 72 samt i bilaga 1.

Nämnd/förvaltning (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvik. mot budget
Kommunledningsförvaltningen	80 171	84 079	-3 908
Tekniska förvaltningen	137 316	143 770	-6 454
Miljö- och byggnadsnämnden	9 035	10 485	-1 450
Kultur- och fritidsnämnden	14 418	14 526	-108
Barn- och utbildningsnämnden	309 981	314 968	-4 987
Socialnämnden	387 684	398 097	-10 413
Övriga nämnder	25 062	25 907	-845
Summa	963 667	991 833	-28 166

Tabell 7: Utfall för respektive nämnd/förvaltning 2023

Mönsterås kommun har redovisat positiva resultat under hela 2000-talet, med undantag för 2018 och 2019, se diagram 4. De starka resultaten för åren 2005 - 2017 beror bland annat på engångsintäkter i form av markförsäljningar, försäljning av aktier i Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB (KLP), återbetalning från AFA försäkring samt stora statliga tillskott med anledning av det stora flyktingmottagandet 2015–2017. För åren 2018–2019 var motsvarande belopp betydligt lägre samtidigt som verksamheternas kostnader ökade väsentligt med anledning av de många nya medborgarna. Åren 2020 till 2023 visar kommunen på goda resultat. Årets resultat på -16,8 mnkr är det svagaste resultatet under 2000-talet och beror, som tidigare beskrivits, på kraftigt ökade kostnader för verksamheterna.

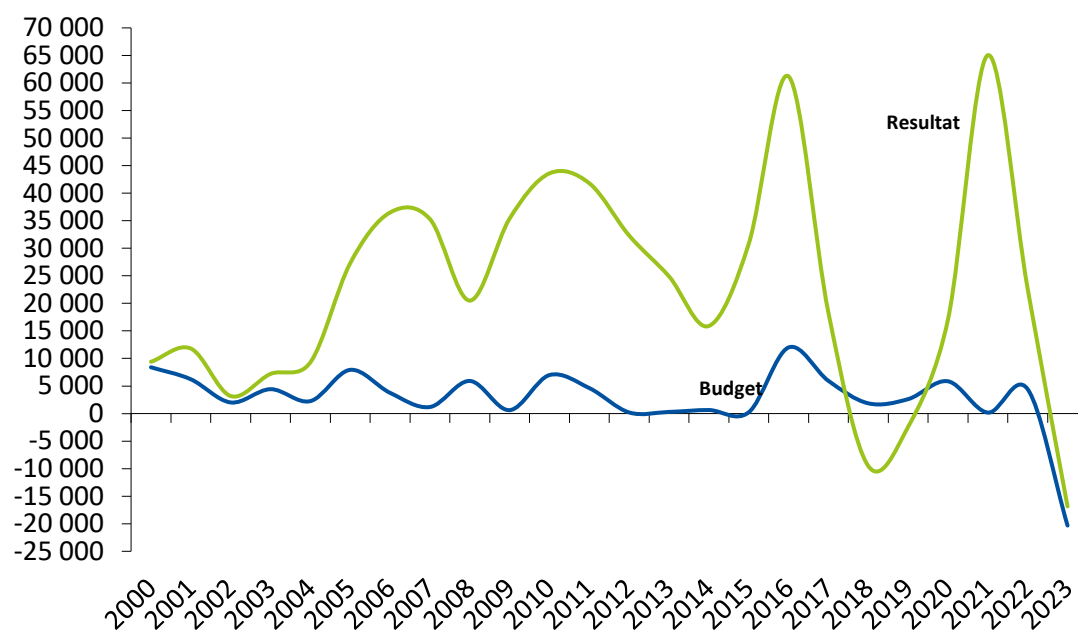

Diagram 4: Budget och resultat för perioden 2000-2023 (tkr).

Nettokostnadsandelar

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan intäkter och kostnader. Ett vanligt sätt att belysa detta är att analysera hur stor del olika återkommande kostnader tas i anspråk av erhållna skatteintäkter och generella bidrag, det vill säga nettokostnadsandelen. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 % har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 99 % kan betraktas som god ekonomisk hushållning för Mönsterås Kommun.

Nyckeltalet, som mäter nettokostnaderna exklusive avskrivningar, anses ge en god bild över hur stor andel av kommunens investeringar som kan finansieras med egna medel. För 2023 uppgår verksamhetens nettokostnader, exklusive avskrivningar, till 97,6 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Nettokostnadsandelen har försämrats kraftigt i år jämfört med föregående års värde på 89,1 % och 2021 års värde på 90,2 %, se tabell 8.

Kommunens verksamheter består till största del av personal, vilket märks tydligt genom att över 84 % av verksamhetens nettokostnader är personalrelaterade (personal- och pensionskostnader). Årets kostnader för personal och pensioner har ökat mot föregående år. I 2022 års siffror ingick lönekostnader för räddningstjänsten, vilket de ej gör 2023 på grund av att räddningstjänsten numera ingår i ett räddningsförbund. Om den förändringen beaktas skulle nettokostnadsandelen för löner i stället uppgå till 76,8 % för år 2023. Mellan åren innebär detta en ökning för personal- och pensionskostnader med 5,2 % i nettokostnadsandel.

Finansnettot uppgick år 2023 till -2,3 %, vilket innebar att de finansiella intäkterna var större än de finansiella kostnaderna under året. En förklaring till detta är att Mönsterås Kommun har placerat medel i Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB (KLP) som under 2023 haft en positiv utveckling på börsen. Föregående års finansnetto uppgick till +1,8 % till följd av en negativ utveckling på börsen.

Nettokostnadsandel exklusive årets resultat uppgår till 101,7 % och innebär att kostnaderna är högre än årets skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning. Kommunen har de senaste tre åren haft en negativ utveckling av nettokostnadsandelen, vilket innebär att kostnaderna ökat i snabbare takt än vad skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning har gjort. Sett över en längre tidsperiod påverkar detta kommunens förmåga att finansiera ersättningsinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar negativt.

Kostnader i % av skatteintäkter och generella statsbidrag	2023	2022	2021
Verksamhetens nettokostnad	97,6	89,1	90,2
varav personalkostnader	75,4	74,7	75,6
varav pensionskostnader	9,0	6,1	5,7
Nettokostnadsandel	97,6	89,1	90,2
Avskrivningar	6,4	6,7	6,9
Finansnetto	-2,3	1,8	-4,1
Årets resultat	-1,5	2,3	7,0
Nettokostnadsandel exkl årets resultat	101,7	97,7	93,0

Tabell 8: Nettokostnadsandelar 2021-2023

Självfinansieringsgrad av investeringar

Ett viktigt nyckeltal när det gäller investeringar är självfinansieringsgraden, vilket mäter hur stor del av investeringarna som finansieras med årets resultat plus avskrivningar. En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen självfinansierar samtliga investeringar som genomförs under året. Detta innebär i sin tur att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Ett värde under 100 % innebär att kommunen är tvingad att finansiera en del av investeringarna med att ta likvida medel i anspråk och/eller genom nyupplåning.

Självfinansieringsgrad	2023	2022	2021
Investeringar (mnr)	116,3	140,7	65,8
Avskrivning, andel av investering	55%	46%	97%
Avskrivning + resultat, andel av investering	41%	62%	196%

Tabell 9: Självfinansieringsgrad 2021-2023

Nettoinvesteringarna för 2023 uppgick till 116,3 mnr, vilket är en högre nivå än summan av årets avskrivningar och årets resultat (47,6 mnr). Detta ger en självfinansieringsgrad på 41 % för 2023. Självfinansieringsgraden har minskat jämfört med föregående år, vilket till stor del är en effekt av det underskott som redovisas för året. Under året har kommunen nyupplånat medel samt nyttjat befintlig likviditet för att finansiera investeringarna.

Kommunens investeringsbudget för 2023 uppgick till 176,9 mnr, vilket innebär att 66 % av investeringsbudgeten har förbrukats. Vissa projekt är försenade och innebär att de ingår i den reviderade investeringsbudgeten för 2024 i stället. Läs mer om investeringarna i avsnittet ”drift och investeringsredovisning” på sidan 66-72.

Soliditet

Soliditeten visar kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Måttet visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital. Soliditeten, exklusive pensionsskuld intjänad före 1998, uppgår per 31 december 2023 till 54,41 %. Vid en beräkning som inkluderar pensionsskulden före 1998 uppgår soliditeten till 41,68 %. Soliditeten försämrades något mellan 2021 och 2022 och har fortsatt minska under 2023. Försvagningen av soliditeten beror främst på en hög investeringsnivå i kombination med en ökning av långfristiga skulder och avsättningar samt årets negativa resultat. Soliditeten anses fortfarande vara god men en fortsatt nedåtgående trend har på sikt en negativ påverkan på kommunens långsiktiga betalningsförmåga.

Soliditet (%)	2023	2022	2021
Soliditet	54,41	57,32	59,09
Soliditet inklusive pensionsskuld före 1998	41,68	44,29	44,91

Tabell 10: Soliditet 2021-2023

Kommunalskatt

Den totala skattesatsen för Mönsterås kommun uppgick till 34,07 % av den beskattningsbara förvärvsinkomsten 2023. Kommunalskatten uppgick till 22,21 %, medan skatten till Region Kalmar län uppgick till 11,86 %. Den kommunala skatten är oförändrad under 2023 jämfört med 2022. Genomsnittlig kommunalskatt i Kalmar län är 21,96 % och för riket 20,67 %.

Skattesatser (%)	2023	2022	2021
Mönsterås kommun	22,21	22,21	22,21
Kalmar län (snitt)	21,96	21,90	21,90
Region Kalmar län	11,86	11,86	11,86
Riksgenomsnitt			
Kommuner	20,67	20,67	20,71
Regioner	11,57	11,56	11,56

Tabell 11: Skattesatser 2021-2023. Källa: SCB.

Risk – Kontroll Kommunen

Likviditet

Likviditeten visar kommunens kortsiktiga betalningsförmåga genom att jämföra omsättningstillgångar, såsom likvida medel, kortfristiga placeringar och kortfristiga fordringar med kortfristiga skulder.

Kommunens likviditet per 31 december 2023 uppgår till 214 %, vilket är en mindre förstärkning av likviditeten jämfört med föregående år. Förändringen beror främst på att kommunens omsättningstillgångar har ökat i något större utsträckning än vad kortfristiga skulder har minskat. Kommunens likvida medel har minskat med 20,3 mnkr och uppgick per 31 december 2023 till 91,8 mnkr. En likviditetsmått på 214 % anses som en mycket god likviditet.

Likviditet	2023	2022	2021
Likviditet	214%	212%	216%
Likvida medel (mnkr)	91,8	112,1	107,6

Tabell 12: Likviditet 2021-2023

Finansförvaltning

Per 31 december 2023 uppgick låneskulden för Mönsterås kommun till 370,0 mnkr. Lånevolymen har ökat med 50,0 mnkr jämfört med föregående årsbokslut, se diagram 5. Nyupplåning gjordes för att finansiera investeringar under året.

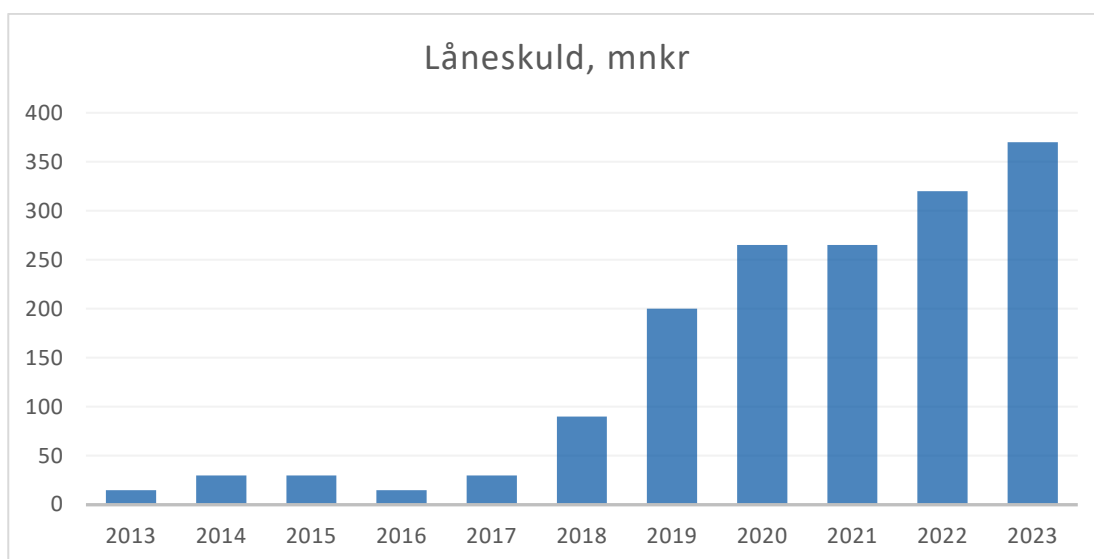

Diagram 5: Låneskuld 2013-2023

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Snitträntan för kommunens låneskuld har ökat under 2023 till följd av det allmänt högre ränteläget och uppgår till 2,01 % (0,84 % föregående år). Detta innebär att räntekostnaden har ökat med 3,7 mnkr 2023 jämfört med 2022. Lånen ligger med jämnt fördelat förfall under perioden 2024-2028 och har en genomsnittlig kapitalbindningstid på 2,22 år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens lån ligger på 2,20 år. Av kommunens beviljade lån avser 115,0 mnkr gröna lån hos Kommuninvest.

Prognossäkerhet

Varje år görs två delårsrapporter med prognoser för helåret, en per 30 april och en per 31 augusti. Under 2023 har båda prognoserna visat på avvikelser från det budgeterade resultat på -20,3 mnkr, det vill säga budgeterat resultatet exklusive disponering av resultatutjämningsreserven.

I tabell 13 redovisas de prognostiserade budgetavvikelserna från prognoser i april och augusti samt den faktiska avvikelsen i bokslutet 2023.

Prognos och utfall, avvikelse (tkr)	Prognos 202304	Prognos 202308	Bokslut 2023
Nämnder och förvaltningar			
Kommunledningsförvaltningen	-5 584	1 235	-3 908
Tekniska förvaltningen	-1 618	-2 549	-6 454
Miljö- och byggnadsnämnden	0	-275	-1 450
Kultur- och fritidsnämnden	-100	0	-108
Barn- och utbildningsnämnden	-6 245	-8 121	-4 987
Socialnämnden	-21 642	-22 387	-10 413
Övriga nämnder	-1 044	-801	-845
Total avvikelse nämnder och förvaltningar	-36 233	-32 898	-28 166
Finansverksamhet			
Skatteintäkter	4 705	12 316	16 208
Generella statsbidrag (övergripande) och utjämning	3 886	3 886	4 333
Avskrivningar	1 851	1 016	5 995
Finansiella intäkter och kostnader	62	-303	21 878
Lön- och pensionskostnader	-7 507	-5 054	-6 106
Tillskott Socialnämnden	0	0	-13 200
Realisationsresultat avyttring tillgångar	0	0	2 538
Total avvikelse finansverksamhet	2 997	11 861	31 646
Total avvikelse	-33 236	-21 037	3 481

Tabell 13, prognos och utfall, avvikelse 2023

I delårsrapporten per 30 april 2023 prognostiserades ett negativt resultat för kommunen på -53,5 mnkr, vilket innebar en negativ budgetavvikelse på -33,2 mnkr. Det prognostiserade underskottet härleddes främst till nämnder och förvaltningar som prognostiserade en negativ budgetavvikelse på -36,2 mnkr för året. Finansverksamheten prognostiserade en positiv avvikelse på +3,0 mnkr.

I delårsrapporten per 31 augusti 2023 prognostiserades ett resultat för kommunen på -41,4 mnkr, vilket då innebar en negativ budgetavvikelse på -21,0 mnkr. Prognosen i augusti innebar en förbättring med +12,1 mnkr jämfört med prognosen i april. Nämnder och förvaltningar prognostiserade ett underskott på -32,9 mnkr, vilket kan jämföras med

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

prognosen i april på -36,2 mnr. Finansverksamheten prognostiserade en positiv budgetavvikelse på +11,9 mnr i augusti, vilket är 8,9 mnr bättre än prognosen i april och härleds till förbättrade skatteunderlagsprognoser.

Det slutliga resultatet för året redovisas, som tidigare nämnts, till -16,8 mnr och innebär en positiv budgetavvikelse på +3,5 mnr. Resultatet för 2023 innebär en positiv förändring på +24,6 mnr jämfört med prognosen i augusti och +36,7 mnr jämfört med prognosen i april. Det finns flera anledningar till att resultatet har förbättrats jämfört med prognoserna. Nämnderna och förvaltningarna redovisar för året en negativ budgetavvikelse på -28,2 mnr, vilket är en förbättring med 4,7 mnr jämfört med prognosen i augusti och +8,0 mnr jämfört med prognosen i april. Förändringar som skett efter prognoserna i förvaltningarna och nämndernas budgetramar är att socialnämnden fått ett tillskott i budgeten på 13,2 mnr. Under hösten kom även nya riktlinjer gällande redovisningen av två större statsbidrag för socialnämnden. Båda statsbidragen ingick i sin helhet, på 10,7 mnr, i prognosen i augusti men de nya riktlinjerna för statsbidragen innebar att större delar av bidragen, 6,8 mnr, ska redovisas år 2024 i stället.

För kommunledningsförvaltningen och tekniska förvaltningen avviker utfallet mot prognosen på grund av att kommunens intäkt från Skatteverket gällande elstöd är osäker till följd av tvist. Detta har medfört att den pott för elkostnader som fanns avsatt under kommunledningsförvaltningen på 6,4 mnr, och som inte prognostiserades att behöva erläggas till teknisk förvaltning för att elstödet skulle inkomma, i stället måste erläggas till viss del till teknisk förvaltning (4,1 mnr).

Nämnderna och förvaltningarnas prognoser under året bygger på försiktighetsprincipen och resultatet på helårsbasis har historiskt ofta blivit bättre än vad som bedömts i uppföljningar under året. Även för 2023 har utfallet för vissa av nämnderna blivit bättre än prognoserna. Socialnämndens ramökning med 13,2 mnr från finansverksamheten har bidragit positivt för nämnderna och förvaltningarnas samlade utfall jämfört med prognos.

Finansverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på +31,6 mnr för året, vilket är en förbättring med +19,7 mnr jämfört med augustiprognosen och +28,6 mnr jämfört med aprilprognosen. Den främsta förklaringen till den positiva avvikelsen i årsbokslutet jämfört med tidigare prognoser kan alltså härledas till finansverksamheten. Inom finansverksamheten återfinns bland annat finansiella intäkter och kostnader, finansnettot, vilket till stor del styrs av börsutvecklingen och därmed utveckling på placerade pensionsmedel. Eftersom börsutvecklingen anses vara så pass osäker och föränderlig läggs alltid prognoserna i april och augusti enligt budget. Hur utvecklingen på börsen varit under året och redovisas per sista december blir sen avgörande för utfallet för finansnettot, vilket för 2023 innebar en positiv avvikelse på +21,9 mnr. Utöver detta redovisar skatteintäkter, generella (övergripande) statsbidrag och utjämning samt avskrivningar en positiv budgetavvikelse på +26,5 mnr, vilket är bättre än prognoserna i både augusti och april. Löne- och pensionskostnader gör en negativ budgetavvikelse på -6,1 mnr vilket är något sämre än prognosen i augusti men något bättre än prognosen i april. I utfallet för 2023 gör finansverksamheten en negativ budgetavvikelse på -13,2 mnr för det tillskott som tilldelades socialnämnden, tillskottet fanns inte med i någon av de tidigare prognoserna. En mindre positiv avvikelse görs också för realisationsvinster på +2,5 mnr.

Pensionseskuld

Det totala pensionsåtagandet uppgick vid årets slut till 286,7 mnkr. Av dessa redovisas 84,7 mnkr i balansräkningen som en avsättning och 202,0 mnkr återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen avser pensioner intjänade till och med 1997. Beloppen redovisas inklusive särskild löneskatt.

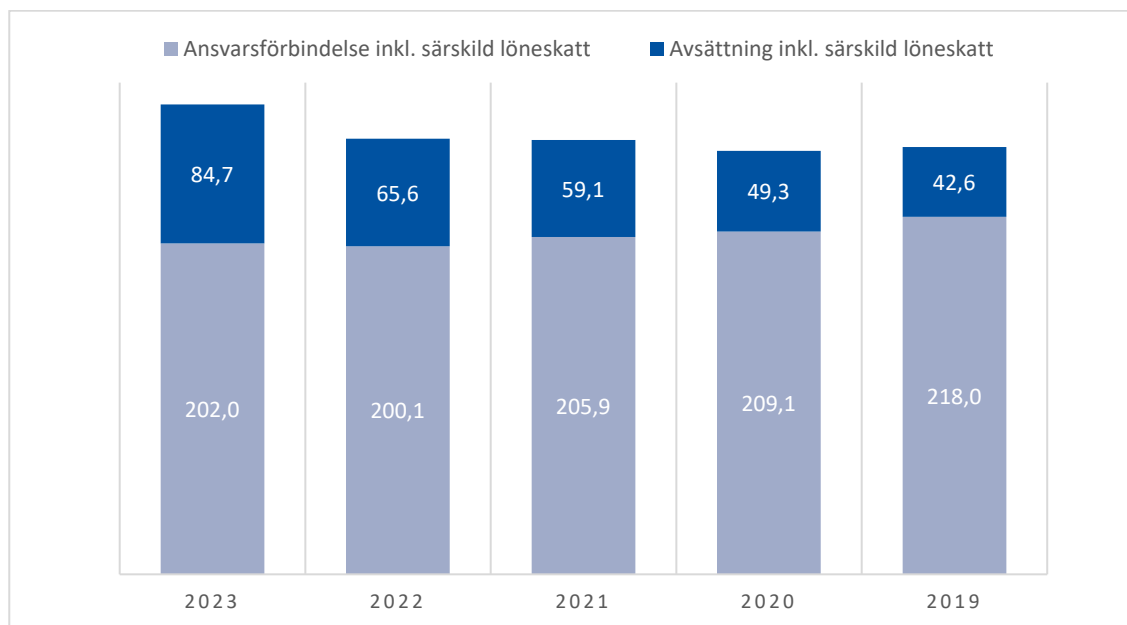

Diagram 6: Pensionsskuld och ansvarsförbindelse 2019-2023 (mnkr).

Mönsterås kommun betalar ut all intjänad pensionsavgift som individuell del. Varje anställd gör ett eget val hur medlen ska placeras.

Pensionsförvaltning

För att säkra de pensionsutfästelser som gjorts till de anställda har Mönsterås kommun placerat medel i Kalmar Läns Pensionskapitalförvaltning AB (KLP). KLP är ett pensionsförvaltningsbolag som bildades 1996 med syftet att säkra kommunernas likviditet och resultat för utbetalningar på pensionseskulden som uppkommit före 1998.

KLP:s placeringspolicy grundar sig på principerna långsiktighet, försiktighet samt balansering av risk och avkastning. Nio av Kalmar läns tolv kommuner, Region Kalmar Län samt Kalmarsunds Gymnasieförbund är delägare i KLP. Mönsterås kommuns andel i KLP uppgick per 31 december 2023 till 4,7 %. Mönsterås kommun har under perioden 1996-2023 investerat totalt 51,0 mnkr i KLP. I kommunens placeringspolicy för pensionsmedel anges inget avkastningskrav.

Marknadsvärdet för kommunens KLP-portfölj uppgick till 252,3 mnkr per 31 december 2023. Marknadsvärdet på tillgångarna har ökat med 24,7 mnkr under året, vilket innebär en värdeökning med +10,9 % sedan föregående årsskifte. Aktieandelen i portföljen uppgick till 58,5 % medan den räntebärande andelen uppgick till 39,8 %.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

KLP-portfölj 2023-12-31	Marknadsvärde (kr)	Andel, %	Anskaffningsvärde (kr)
Aktier	147 683 051	58,54%	132 114 868
Räntebärande	100 504 092	39,84%	101 896 766
Likviditet inklusive skuld optioner	3 069 245	1,22%	
Upplupna räntor	1 019 558	0,40%	
Totalt marknadsvärde	252 275 946	100,00%	
Marknadsvärde 2022-12-31	227 552 682		
Värdeförändring 2023	24 723 264	varav insättning/uttag	0
Totala avsättningar 1996–2023	51 021 000	Andel i KLP	4,7%
Värdeförändring 2023	10,9%		

Tabell 14: KLP-portfölj 2023-12-31.

Tabell 15 visar en sammanställning över återlånade medel. Mönsterås kommun har återlånat 34,4 mnkr i verksamheten. De återlånade medlen har minskat under året, trots att pensionsförpliktelserna har ökat. Minskningen är främst en effekt av den positiva börsutvecklingen i portföljen hos KLP under 2023.

De av KLP placerade medlen motsvarar 86,6 % av de totala pensionsförpliktelserna. I förhållande till kommunens insatta kapital motsvarar värdeökningen under 2023 en positiv avkastning på +49 %. Den totala avkastningen på insatt kapital under åren 1996–2023 uppgår till 395 %.

Pensionsförvaltning (mnkr)	2023	2022	2021
Totala pensionsförpliktelser i balansräkningen			
Avsättning inkl. särskild löneskatt	84,7	65,6	59,1
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	202,0	200,1	205,9
Totala pensionsförpliktelser	286,7	265,7	265,0
Finansiella placeringar avsedda för att trygga framtida pensionsutbetalningar			
- Marknadsvärde, KLP	248,2	221,8	237,5
- Depå (likvida medel), KLP	4,1	5,7	8,9
Återlånade medel	34,4	38,2	18,6
- Årets avkastning på placerade medel	49%	-37%	71%
- Total avkastning på placerade medel	395%	346%	383%

Tabell 15: Pensionsförvaltning 2021-2023

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Kommunens borgensåtagande för de kommunala bolagen uppgår till 582,7 mnkr, vilket innebär en ökning med 31,4 mnkr jämfört med föregående år. Av kommunens totala borgensåtagande för de kommunala bolagen är 66,1 % (385,0 mnkr) beviljade till kommunens helägda bostadsbolag Mönsterås Bostäder AB. Bostadsbolaget har en god ekonomisk ställning och det finns ingen större risk med detta borgensåtagande. Av borgensåtagandet i övrigt är 16,7 % beviljat till de kommunägda bolagen Ålem Energi AB koncern, 8,6 % till Mönsterås Utvecklings AB, 3,9 % till Vattenpalatset i Mönsterås AB, 3,6 % till Mönsterås Holding AB samt 1,1 % till Emåbygdens Vind AB (ägs till 40 % av Mönsterås kommun). Av bolagen är det främst Vattenpalatset i Mönsterås AB samt Emåbygdens Vind AB som kan anses ha något högre risk. Dessa bolag har svaga balansräkningar och hög skuldsättningsgrad. Mönsterås kommun har dock full insyn och kontroll på bolagens ekonomi, därför bedöms den sammantagna riskexponeringen vara låg.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förutom borgensåtagandet för de kommunala bolagen har Mönsterås kommun ansvarsförbindelser när det gäller pensionsskuld inklusive löneskatt samt framtida leasingåtaganden. Kommunens totala åtaganden uppgår till 829,2 mnkr. Jämfört med föregående år är det en ökning med 36,4 mnkr, vilket främst beror på att borgensåtagandet för de kommunala bolagen har ökat.

Medlemsförpliktelse i Kommuninvest

Mönsterås kommun har i november 1996 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 31 december 2023 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Mönsterås kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 31 december 2023 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907,4 mnkr och totala tillgångar till 562 022,7 mnkr. Mönsterås kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 964,0 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 982,4 mnkr.

Besked om skulder och tillgångar 2023-12-31

Skulder och tillgångar för medlem - Mönsterås Kommun

Skulder	Totalt för Kommuninvest i mnkr	Er andel i mnkr	Er andel i procent
Utlånad upplåning *	497 831,0	883,3	0,18
Ej utlånad upplåning **	46 522,4	69,4	0,15
Derivat *	13,2	0,0	0,18
Övriga skulder **	7 540,8	11,2	0,15
Summa skulder/åtagande	551 907,4	964,0	0,17

Tillgångar	Totalt för Kommuninvest i mnkr	Er andel i mnkr	Er andel i procent
Utlåning *	508 802,2	902,8	0,18
Likviditetsreserv **	46 522,4	69,4	0,15
Derivat *	934,4	1,7	0,18
Övriga skulder **	5 763,7	8,6	0,15
Summa tillgångar	562 022,7	982,4	0,17

Ert totala insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening 2023-12-31: 15,7 mnkr

* Procentsats motsvarande respektive medlems andel av Kommuninvests utlåning

** Procentsats motsvarande respektive medlems andel av det totala insatskapitalet i Kommuninvests Ekonomisk förening

Tabell 16: Skulder och tillgångar i Kommuninvest Ekonomisk förening. Källa Kommuninvest Ekonomisk förening

*Resultat – kapacitet kommunkoncernen***Årets resultat**

Kommunkoncernens redovisar för året ett resultat på -12,6 mnkr. Samtliga bolag i koncernen visar sämre resultat än föregående år förutom Mönsterås Holding AB och koncernen Mönsterås Utvecklings AB. Mönsterås bostäder redovisar för året ett positivt resultat på +1,3 mnkr men en tydlig försämring jämfört med tidigare år. 2022 redovisade bolaget ett resultat på +6,5 mnkr för 2021 +5,2 mnkr. Det kraftigt försämrade resultatet härleds främst till prisökningar på fjärrvärme, byggmaterial, byggtjänster, taxor och avgifter samt ränteökningar. Även underkoncernen Ålem Energi AB redovisar ett sämre resultat jämfört med tidigare år, vilket förklaras med ökade kostnader för bolaget. Vattenpalatset i Mönsterås AB får koncernbidrag från Mönsterås Holding AB via Ålem Energi AB samt täckning från Mönsterås kommun, vilket innebär att Mönsterås Holding AB:s resultat styrs av de bidrag som tilldelas.

Koncernen (mnkr)	2023	2022	2021
Mönsterås kommun	-16,8	22,6	65,0
Mönsterås Holding AB	-4,0	-4,6	-3,8
Mönsterås Utvecklings AB, koncern	0,3	0,0	0,2
Ålem Energi AB, koncern	0,9	1,5	2,4
Vattenpalatset i Mönsterås AB	0,0	0,0	0,0
Mönsterås Bostäder AB	1,3	6,5	5,2
Emåbygdens Vind AB	-0,2	0,1	0,0
Räddningstjänsten Sydost	-0,7	-	-
Koncernelimineringar	6,5	7,1	6,3
Totalt	-12,6	33,3	75,4

Tabell 17: Resultat kommunkoncernen 2021-2023

Nettoinvesteringar

Kommunkoncernens totala nettoinvesteringar för 2023 uppgår till 177,9 mnkr, vilket innebär en liknande nivå som föregående års investeringar på 177,7 mnkr. Av samtliga investeringar i kommunkoncernen står Mönsterås kommun för 65,4 % av dessa.

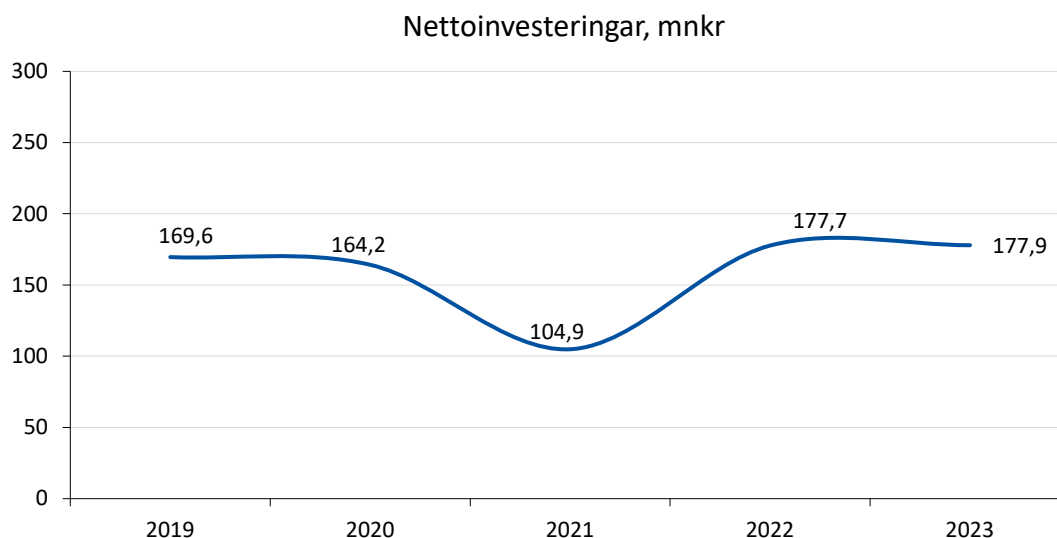

Diagram 7: Nettoinvesteringar, kommunkoncernen 2019-2023

Soliditet

Soliditeten har under året försämrats från 45,0 % till 42,8 % och är den lägsta under de senaste fem åren, se diagram 8. Soliditeten kan dock fortfarande betraktas som god. Den negativa förändringen beror på att de totala tillgångarna ökat, kopplat till en hög investeringsnivå, i kombination med det negativa resultatet för året samt ökade skulder.

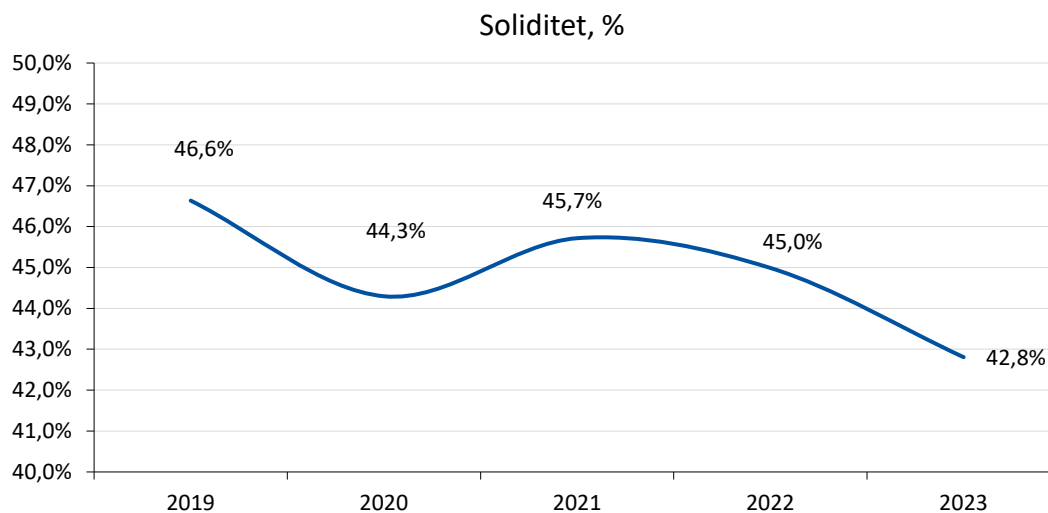

Diagram 8: Soliditet, kommunkoncernen 2019-2023

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad är ett mått för att beskriva den finansiella risken (räntekänslighet) i ett bolag. Skuldsättningsgraden visar hur stor andel av de totala tillgångar som finansierats med lånat kapital, det vill säga långfristiga skulder.

Skuldsättningsgrad	Totala tillgångar (mnkr)	Långfr. Skulder (mnkr)	Skuld- grad
Mönsterås kommun	1 586,9	400,3	25%
Mönsterås Holding AB	35,7	21,0	59%
Mönsterås Utvecklings AB	60,4	43,0	71%
Ålem Energi AB, koncern	140,8	80,8	57%
Vattenpalatset i Mönsterås AB	19,5	16,5	85%
Mönsterås Bostäder AB	598,4	370,0	62%
Emåbygdens Vind AB	6,3	5,4	86%
Totalt koncern	2 447,9	937,0	38%
Totalt (efter elimineringar)	2 319,0	936,2	40%

Tabell 18: Skuldsättningsgrad, kommunkoncernen 2023

Kommunkoncernens totala skuldsättningsgrad uppgår till 40 %, vilket är en liten ökning jämfört med föregående års nivå på 39 %. Skuldsättningsgraden är hög i flera av bolagen men totalt för kommunkoncernen kan skuldsättningsgraden fortfarande betraktas som låg.

De totala långfristiga skulderna för kommunkoncernen uppgår till 936,2 mnkr. Av dessa avser 905,9 mnkr den totala lånevolymen och 30,3 mnkr förutbetalda intäkter för anläggnings-/anslutningsavgifter inom kommunen. Den totala lånevolymen på 905,9 mnkr har ökat med 64,2 mnkr jämfört med 2022. Snitträntan för låneskulden under 2023 har varit 1,74 %, vilket kan jämföras med föregående års snittränta på 0,81 %. Den genomsnittliga

kapitalbindningstiden uppgår till 2,3 år medan den genomsnittliga räntebindningstiden för koncernens lån inklusive derivat uppgår till 2,2 år.

Risk – Kontroll kommunkoncernen

Likviditet

Likviditeten visar kommunkoncernens kortsiktiga betalningsförmåga. Likviditeten per 31 december 2023 uppgick till 199 %, vilket är en mindre försämring med två procentenheter jämfört med föregående år. Förändringen beror på att de kortfristiga skulderna har ökat i relation till omsättningstillgångarna som har minskat något.

Likviditet	2023	2022	2021
Likviditet	199%	201%	208%
Likvida medel (mnr)	130,7	152,7	139,7

Tabell 19: Likviditet, kommunkoncernen 2021-2023

Kommunkoncernens likvida medel uppgår till totalt 130,7 mnr, varav kommunen står för 91,8 mnr av dessa. Utöver detta har Mönsterås kommun ett koncernkonto som ger tillgång till kredit på upp till 15,0 mnr. Likviditet på 199 % kan fortfarande anses som god i kommunkoncernen.

Betalningsförmåga

Mönsterås kommun och dess koncern har en god betalningsförmåga, både på kort och lång sikt, trots årets negativa resultat.

De mindre bolagen har en låg soliditet vilket beror på att verksamheterna arbetar med små marginaler och i vissa fall får koncernbidrag. Dessa verksamheter ligger under Mönsterås Holding AB.

Skuldsättningsgraden för kommunkoncernen är förhållandevis låg. Tidigare år har räntenivåerna varit relativt låga vilket gjort att koncernen utsatts för en relativt liten finansiell risk. Räntenivåerna har dock stigit under senaste året och en fortsatt högre nivå på räntor kan på längre sikt innebära högre finansiell risk för koncernen.

I ett långsiktigt perspektiv bör kommunen ytterligare stärka det egna kapitalet hos vissa av bolagen som ligger under Mönsterås Holding AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Eftersom 2022 var ett valår inleddes 2023 med flertalet utbildningar för politiker. Nya nämnder och styrelser tillträdde. Arbetet med att administrera och registrera nämnder och styrelser ansvarar till stor del kommunledningsförvaltningen för.

Som en följd av en orolig omvärld har frågor kring kris och säkerhet fått prioriteras upp. Genom att myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Länsstyrelsen kräver mer av kommunerna läggs mycket tid på att ta fram handlingar och planer.

Ett flertal kommuner har drabbats av cyberattacker, vilket ställer höga krav på säkerheten i kommunens IT-nät. Frågor kring digitalisering har ökat och under året har en IT-strategi beslutats i kommunfullmäktige.

Under november månad genomfördes nummerplansbyte till 010 för Mönsterås kommun och dess bolag. Detta kan på sikt ge ökade samarbetsmöjligheter inom telefoniområdet med övriga kommuner i länet och regionen.

Ett fokusområde under 2023 har varit att minska sjuktalen inom flera av verksamheterna. För att få en struktur i arbetet har kommunen tillämpat Sunt Arbetslivs arbetssätt. I Mönsterås är arbetet döpt till "friska arbetsplatser". Socialförvaltningen var först ut att börja arbeta med detta och under 2023 har även barn- och utbildningsförvaltningen påbörjat arbetet. Arbetet leds av den centrala personalavdelningen.

Den nya arbetstidslagen (ATL) tillämpas från med hösten 2023 och i samband med detta har en ny lokal överenskommelse med de fackliga organisationerna tagits fram och beslutats. ATL:en har medfört ökade personalkostnader främst för socialförvaltningen.

Arbetet med primärvårdsreformen Nära vård har fortlöpt under året. Arbete sker såväl inom Mönsterås kommun, som i samarbete med andra kommuner i länet samt regionen.

Utbyggnad av befintlig LSS (lagen om stöd och service) -bostad är slutförd och projektering av ytterligare en bostad pågår enligt beslut från år 2021.

Kommunen har under året förvärvat Blomstermåla Folkets hus. Kommunen arbetar med två spår kring fastigheten. Antingen sälja fastigheten eller uthyrning av lokaler.

Två stora och viktiga byggprojekt har präglat vatten- och avloppsavdelningen. Ett av projekten är renovering av Nynäs reningsverk som pågår och kommer att resultera i en effektivare process med billigare och säkrare drift. Projektet beräknas färdigställas under våren 2024. Det andra stora projektet avser Blomstermåla vattentorn, som har genomgått en stor renovering och invigts under sommaren 2023.

I inomhusmiljön på Ljungnässkolan har allvarliga brister konstaterats och i februari beslutade kommunstyrelsen att hyra paviljonger till skolan. Vid det nya läsårets start flyttade stora delar av verksamheten från huvudbyggnaden till ersättningslokalerna. Förstudier och utredningar för olika alternativa långsiktiga lösningar för skolan pågår.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Under flertalet år har antalet elever på Mönsteråsgymnasiet sjunkit, därför beslutade kommunfullmäktige i oktober om att ansöka om medlemskap i Kalmarsunds gymnasieförbund.

Gäddfabriken i Kronobäck har restaurerats genom att vallar har åtgärdats och en ny fiskväg har anlagts ner till våtmarken. Efter restaureringen bedöms det finnas goda förutsättningar för att det återigen ska vara Sveriges bästa gäddfabrik med 300 000 yngel per år.

Många förvaltningars ekonomi har under året påverkats negativt av hög inflation, ökade elpriser, skadegörelse samt sjukfrånvarokostnader. Kommunen har dessutom en tvist gällande elstöd från Skatteverket på 5,3 mnkr som inte har utbetalats.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Processer för intern kontroll och uppsiktsplikt

Nytt systematiskt arbetssätt har implementerats i kommunen för att stärka den interna kontrollen. De kommunala förvaltningarna arbetar löpande under året med att identifiera risker i omvärlden, verksamheten och i ekonomin. Dessa risker sammanställs sedan i en internkontrollplan tillsammans med de kontrollåtgärder som genomförs för att säkerställa att de inte inträffar. Denna plan beslutar respektive nämnd om årligen. Löpande under året arbetar förvaltningen med att följa upp den interna kontrollen och utfallet av kontrollen rapporteras till respektive nämnd.

Vanligtvis beslutas budget och mål i juni året innan. I december året innan tas beslut om budgetrapport, av denna rapport framgår de väsentliga förändringar som skett sedan juni. Uppföljning av budget sker löpande under året i samband med månadsuppföljningar, delårsrapporter per 30 april och 31 augusti med tillhörande prognos samt årsbokslutet. Uppföljningen i samband med delårsbokslut per 31 augusti och årsbokslut inkluderar även måluppföljning. Kommunfullmäktige tar del av delårsboksluten samt årsbokslutet. Under 2023 beslutades om en tillfälligt förlängd budgetprocess på grund av stor osäkerhet och stort preliminärt underskott för kommande år. Budgetprocessen förlängdes till hösten för möjligheten att kunna ta del av ytterligare information i höstpropositionen, därav anledningen till att det inte antogs någon budget i juni. Kommunfullmäktige beslutade om budget för kommande år i november 2023.

Kommunstyrelsen följer den ekonomiska utvecklingen månadsvis och för en löpande dialog med nämnder som redovisar underskott.

Ägardirektiv för de kommunala bolagen fastställs årligen av kommunfullmäktige. Uppföljning av att dessa efterlevs sker årligen. Bolagen inbjuds en gång om året till kommunfullmäktige för presentation av verksamhet och ekonomi. Sker någon händelse av väsentlig karaktär tas detta beslut i kommunfullmäktige.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Styrningen av den kommunala verksamheten med dess omfattning och bredd är en stor utmaning. Det grundläggande syftet med styrningen är samordning och inriktning av verksamhetens delar mot gemensamma mål. Kommunen måste leva upp till en god ekonomisk hushållning, vilket förutsätter en god balans mellan löpande intäkter och löpande kostnader. Verksamheternas nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än kommunens skatteintäkter och statsbidrag. Om kostnaderna under ett år uppgår till mer än intäkterna innebär det att kommande generationer kan komma att få betala för denna överkonsumtion.

Måluppfyllelse

Sveriges kommuner lyder under det så kallade balanskravet. Om kommunen inte har en ekonomi i balans när verksamhetsåret är slut ska kommunen fatta sådana beslut om åtgärder att förlusten återställs inom tre år. Kommunen kan, om det finns synnerliga skäl, besluta att hela eller delar av en förlust är av sådan art att det inte krävs särskilda beslut om åtgärder.

Finansiella mål

I syfte att ge verksamheten förutsättningar att uppnå god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om fem finansiella mål. Kommunen ska bedriva en sund och hållbar ekonomisk politik som inte belastar kommande generationer. För att uppnå detta ska resultatet ligga på en sådan nivå att kommunen klarar eventuell revidering av skatteunderlaget. Följande finansiella mål gäller för mandatperioden;

Kommunens totala resultat över mandatperioden ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för det enskilda året ska vara positivt.

Resultatet för 2023 är negativt. För det enskilda året 2023 uppfylls därmed inte det finansiella målet om att resultatet ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Mål bedöms inte uppfyllt.

Kommunens investeringar ska under mandatperioden självfinansieras till minst 80 procent.

Investeringsvolymerna har varit fortsatt höga under 2023 och nyupplåning har krävts för att finansiera dessa. Självfinansieringsgraden för året uppgår till 41 %.

Mål bedöms delvis uppfyllt.

För den taxefinansierade verksamheten ska nyinvesteringarna långsiktigt finansieras via den av fullmäktige beslutade taxan och tidigare års fonderingar.

Under 2023 har taxefinansierade investeringar gjorts inom ramen för verksamheten och har finansierats via beslutad taxa.

Mål bedöms uppfyllt.

Kommunens låneportfölj ska till minst 50 procent innehålla gröna lån eller socialt hållbara lån.

I låneportföljen ingår gröna lån med totalt 115,0 mnkr. Kommunen har inga socialt hållbara lån. Av total låneportfölj på 370,0 mnkr utgör de gröna lånen 31,1 procent.

Mål bedöms delvis uppfyllt.

Taxornas storlek ska vara i likhet med snittet i länet och jämförbara kommuner.

Taxorna som antagits för de aktuella verksamheterna inom Mönsterås kommun följer det finansiella målet.

Mål bedöms uppfyllt.

Övergripande verksamhetsmål

Kommunens verksamheter skall utövas på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Enligt god ekonomisk hushållning ska verksamheterna ha mål som är tydliga och mätbara, visa på korta och långa perspektiv samt beakta nationella mål.

Målen ska verka för att ge bästa möjliga service till invånare och företag samt främja förutsättningarna för miljön och anställda. En annan viktig faktor är att se till att ge bra förutsättningar för åren framöver.

För mandatperioden gäller följande verksamhetsmål för Mönsterås kommun;

Mönsterås kommun ska vara en miljökommun med höga målsättningar när det gäller hållbarhet och påverkan på klimatet. Kommunen ska utvecklas mot fossilfrihet och positiv klimatpåverkan. Mätning görs via Mönsterås kommuns miljömål årligen.

Beskrivning av måluppfyllelse utgår från uppföljningen av "Miljömål för Mönsterås kommun". Målen gäller för alla kommunala förvaltningar och bolag och följs upp årligen. Detta är den tredje uppföljningen.

Kommunen har 22 miljömål. Till varje mål finns en eller flera indikatorer som används vid uppföljningen. Bedömningen görs enligt trafikljusmetoden. Fem mål bedöms som uppfyllda eller kommer att uppnås till 2023, sju mål bedöms möjliga att uppnå om mer resurser och arbete satsas och tio mål bedöms inte kunna uppnås till 2025. Förändringen jämfört med 2022 är att målet för energianvändning bedöms som uppfyllt. Målen för solceller och beteendeförändring i kommunens verksamheter bedöms som att det behöver mer arbete och resurser för att nås. Målet om hållbara upphandlingar bedöms inte möjlig att nå.

Miljömålen beskrivs mer i bilagorna 3-5

Målet bedöms delvis uppfyllt.

Mönsterås kommun ska vara en kommun med välmående, stabila och växande företag. Kommunen ska ha ett bra företagsklimat och hålla en hög servicenivå gentemot företagen.

I årets mätning når snittet på landets kommuner den högst uppmätta siffran i Svenskt näringslivs enkätundersöknings 22-åriga historia.

- Mönsterås kommun hamnar på plats nummer 60 i 2023-års rankning av näringslivsklimatet, högst rankade kommunen i Kalmar län.

Mönsterås har det högsta betyget i Kalmar län på 4,1 i det sammanfattande omdömet. För att ytterligare förbättra företagsklimatet arrangerar kommunen tillsammans med Atrinova Affärsutveckling AB "starta eget kurser" och ett nytt grepp är att det ges i hybridformat med både fysiska träffar och digitala kunskapsseminarier. En gång i månaden erbjuds nyföretagarrådgivning för nya företagare på plats i Mönsterås kommun.

Målet bedöms uppfyllt.

En framgångsrik integration av nya medborgare är viktig för Mönsterås kommun. Ambitionen är att de människor som kommer till Mönsterås kommun ska känna sig välkomna och så snabbt som möjligt lära sig svenska, få en utbildning och komma in på arbetsmarknaden. Mätning sker via uppföljning av resultat från Arbetsmarknadsenheten samt statistik från Arbetsförmedlingen.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter samverkar bland annat med den ideella sektorn, studieförbund, arbetsmarknadsenheten och svenska för invandrare (SFI) för aktiviteter inom integration. Verksamheterna har under året tagit emot nya utlandsfödda medborgare för att praktisera och driva projekt för att öka sina språkkunskaper, för att öka förståelsen för det svenska arbetslivet, den svenska jämställdheten och vårt sociala liv. Biblioteken tillhandahåller böcker, tidskrifter, magasin och databaser på andra språk. Vid fritidsgårdarna i kommunen finns en personal med särskilt uppdrag som "språk-lots". Vidare har nämnden en god samverkan med föreningslivet inom idrott och hobby där olika integrationsprojekt drivs.

SFI-kurser startar regelbundet några gånger per år vilket gör att elever kontinuerligt får plats på utbildningen. Eleverna lyckas väl och det är få studieavbrott.

Arbetsmarknadsenheten beräknar att cirka 80 % av de som deltagit i insatserna under året har ökat sin arbetsförmåga. Det finns flera utmaningar och olika förutsättningar hos deltagarna som är inskrivna i insatserna som påverkar resultatet. Utmaningarna är bland annat psykisk ohälsa, språksvighet samt kompetensnivåer hos deltagare.

Målet bedöms uppfyllt.

I Mönsterås kommun ska medborgarna och medborgarnas välbefinnande stå i centrum. Ett viktigt mål är därför en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Mätning sker via polisens trygghetsundersökning samt deltagande i LUPP (LUPP är en ungdomsenkät för att mäta hur unga mår, vad som är viktigt för dem samt hur de ser på framtiden).

Resultaten från LUPP-undersökning visar att ett prioriterat område är barn och ungdomars psykiska hälsa. I Trygghetsundersökningen för 2023 är mycket förbättrat jämfört med 2022. Men ett område som behöver prioriteras är känslan att vara trygg ute ensam. Detta märks framför allt i kvinnornas svar.

Det förvaltningsövergripande folkhälsoarbetet genomförs utifrån folkhälsorådets verksamhetsplan som beslutas av kommunstyrelsen.

- 80 % av aktiviteterna i verksamhetsplanen för folkhälsa ska vara uppfyllda för att målet ska anses vara uppfyllt.
Utfall: 87 % är uppfyllt. Verksamhetsplanen för åren 2023-2025 innehåller 32 aktiviteter. Av dessa aktiviteter har 27 genomförts i sin helhet, en har delvis genomförts medan fyra uteblivit. (2022: 80 %)

Målet bedöms uppfyllt.

För att Mönsterås kommun ska kunna serva medborgarna på bästa sätt och erbjuda en bra vård, skola och omsorg ska kommunen ha en bra personalpolitik och vara en attraktiv arbetsgivare. Redovisning sker via uppföljning av kommunens personalpolitiska program.

I det personalpolitiska programmet som antogs av Kommunfullmäktige i mars 2020 finns sju mål som är särskilt prioriterade fram till år 2022. Under 2023 togs beslut att det personalpolitiska programmet även omfattar år 2023 och att ett arbete med att revidera programmet skulle göras. Det reviderade programmet planeras att beslutas i kommunfullmäktige i början av år 2024.

1. Antalet medarbetare per chef ska vara max 25.
Utfall: Vid uppföljning i december 2023 var det 20 chefer som har fler än 25 medarbetare. (2022: 19 chefer)
2. Index för ledarskapsfrågorna i HME-index i medarbetarenkäten vara minst 80.
Utfall: Målet har inte mätts under 2023.
3. Andelen medarbetare som är sjukskrivna sex tillfällen eller fler per år ska vara högst 5 %.
Utfall: 2023 är andelen 13,1 %. (2022: 16,3 %)
4. Frisktalet ska vara minst 95 %.
Utfall: Kommunens frisktal uppgick till 91,4 % för 2023. Detta är en ökning jämfört med föregående år då frisktalet uppgick till 90,9 %.
5. Mönsterås kommun ska ha implementerat en metod för genomförande av regelbundna kompetensförsörjningsanalyser.
Utfall: En metod för genomförande av kompetensförsörjningsanalyser påbörjades under 2020 men är ännu inte färdigutvecklad.
6. Index i medarbetarenkäten avseende Mönsterås kommun som attraktiv arbetsgivare ska vara minst 70.
Utfall: Målet har inte mätts under 2023.
7. HME-index i medarbetarenkäten för kommunen ska som helhet vara minst 80.
Utfall: Målet har inte mätts under 2023

Se ytterligare information under avsnittet "väsentliga personalförhållanden" på sidorna 43-48.

Målet bedöms inte uppfyllt men har i stort utvecklats i positiv riktning.

Verksamheterna ska bedrivas inom tilldelad budgetram och i enlighet med de politiskt prioriterade målen.

Samtliga förvaltningar arbetar med sina kostnader för att skapa kostnadseffektiva verksamheter och de flesta av kommunens verksamheter har relativt låga kostnader i förhållande till de verksamhetsresultat de presterar. De undersökningar som regelbundet genomförs visar att verksamheterna håller hög kvalitet och servicenivå till medborgarna. Arbete för ökad kostnadseffektivitet pågår kontinuerligt i verksamheterna. Samtliga förvaltningar redovisar ett underskott för året. Till olika grad beror underskottet bland annat på kostnader som har ökat i takt med inflation, sjukfrånvarokostnader och övriga externa kostnader.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Målet följs upp för varje nämnd/förvaltning och redovisas i respektive nämnd/förvaltnings verksamhetsberättelse i bilaga 1.

Mål bedöms delvis uppfyllt.

Mönsterås kommun ska arbeta aktivt med digitalisering som en del i verksamhetsutveckling där digitala lösningar ska användas för automatisering eller innovation. Samtliga projekt ska redovisas för kommunstyrelsen och innehålla verksamhetsförbättringar och ekonomisk påverkan.

Under 2023 antogs en digital strategi med rubriken Förenkla-Förkorta-Förbättra. Förutom en aktiv satsning på införande av e-tjänster läggs ett stort arbete på automatisering av processer i kommunens verksamhetssystem. Satsning har skett på systemförvaltare för att på så sätt hitta gemensamma lösningar och samordning av de verksamhetssystem som används. I förvaltningarna sker digitalisering kontinuerligt på flera olika nivåer, dels internt, dels mot medborgarna.

Målet bedöms uppfyllt.

Sammanfattning måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har fattat beslut om fem finansiella och sju övergripande verksamhetsmål. Två av de fem finansiella målen uppfylls för 2023, två uppfylls delvis och ett mål uppfylls inte. Fyra av de sju övergripande verksamhetsmålen uppfylls medan två mål delvis uppfylls och ett mål bedöms ej uppfyllt.

Utöver de övergripande verksamhetsmålen finns riktade verksamhetsmål för barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden antagna. De riktade verksamhetsmålen följs upp under respektive nämnds verksamhetsberättelser i bilaga 1.

Redovisning av uppdrag

Kommunfullmäktige har i budget 2023 fattat beslut om olika uppdrag. Det handlar om övergripande uppdrag som samtliga nämnder/förvaltningar ska arbeta med samt riktade uppdrag till enskilda nämnder/förvaltningar. Uppföljning av samtliga uppdrag redovisas bilaga 2.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen har varje kommun i Sverige ett balanskrav att förhålla sig till. Motivet till att riksdagen beslutat om ett balanskrav är för att förhindra att kommunernas ekonomi försämras. Balanskravet innebär att intäkterna varje år ska överstiga kostnaderna. Eventuella negativa resultat ska återställas senast tre år efter bokslutsåret. Undantag kan medges för ”synnerliga skäl”. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Balanskravsresultat för Mönsterås kommun år 2023 är 0 mnkr efter disponering av medel från resultatutjämningsreserv (RUR) med 7,5 mnkr samt åberopande av synnerliga skäl med 25,6 mnkr. Synnerliga skäl åberopas för den markanta och relativt tillfälliga ökningen av pensionskostnaderna som kommunen haft under året. Ökningen beror dels på nytt pensionsavtal, dels en hög indirekt påverkan på pensionskostnaderna via prisbasbeloppshöjningen. Eftersom Mönsterås kommun bedöms ha ett starkt eget kapital samt ha realiserbara tillgångar bedöms underskottet kunna regleras med synnerliga skäl. Disponering av RUR får ske för att täcka negativa balanskravsresultat som uppstår till följd av en lågkonjunktur. SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som botten 2024, där kommunsektorn drabbas speciellt genom låg historisk utveckling av det reala skatteunderlaget 2023–2024.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Sammanställningen visar att årets balanskravsresultat uppgår till 0 mnkr samt att det inte finns några negativa balanskravsresultat att återställa.

Balanskravsutredning (mnkr)	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkning	-16,8	22,6	65,0
- Samtliga realisationsvinster	-2,6	-10,4	-10,3
+ Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+ Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
-/+ Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-13,7	29,2	-18,3
+/- Återföring av orealiserade vinster/förluster	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-33,1	41,5	36,5
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	-13,0	-17,9
+ Disponering av medel från resultatutjämningsreserv	7,5	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	-25,6	28,5	18,6
Reglering enligt synnerliga skäl	25,6	0,0	0,0
Balanskravsresultat efter synnerliga skäl att reglera	0,0	28,5	18,6
Balanskravsresultat	0,0	28,5	18,6
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0,0	0,0	0,0
- varav från tidigare år	0,0	0,0	0,0
- återställande av negativa balanskravsresultat	0,0	0,0	0,0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat efter reglering	0,0	28,5	18,6

Tabell 20: Balanskravsutredning 2021-2023

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och RUR har funnits i Mönsterås kommun sedan 2013, då kommunallagens regler trädde i kraft.

RUR kan användas för att utjämna intäkter och kostnader över en konjunkturcykel, vilket innebär en möjlighet att täcka underskott i samband med framtida lågkonjunkturer med överskott från tidigare år. Disponering av RUR kan göras för att täcka ett negativt resultat, även om lågkonjunktur inte råder enligt definition ovan. Detta om det negativa resultatet beror på lokala faktorer. En disponering utifrån denna parameter kräver dock att det finns en åtgärdsplan för att komma till rätta med den ekonomiska situationen under det kommande året.

Enligt kommunallagen får avsättning till RUR göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det finns dock begränsningar i riktlinjerna gällande storleken på den totala avsättningen. Den får maximalt uppgå till 10 % av de senaste tre årens genomsnittliga nivå på skatteintäkter och generella statsbidrag.

Med anledning av det negativa balanskravsresultatet enligt ovan utredning, disponeras 7,5 mnkr av RUR år 2023. Totalt uppgår RUR till 40,4 mnkr efter årets disponering.

Resultatutjämningsreserv (mnkr)	2023	2022	2021
Ingående resultatutjämningsreserv	-47,9	-34,9	-17,0
Årets avsättning	0,0	-13,0	-17,9
Årets disponering	7,5	0,0	0,0
Utgående resultatutjämningsreserv	-40,4	-47,9	-34,9

Tabell 21: Resultatutjämningsreserv 2021-2023

Väsentliga personalförhållanden

Ett av de övergripande målen i kommunen är:

För att Mönsterås kommun ska kunna serva medborgarna på bästa sätt och erbjuda en bra vård, skola och omsorg ska kommunen ha en bra personalpolitik och vara en attraktiv arbetsgivare.

Personalstatistiken i tabellen 22 avser Mönsterås kommuns personal. Tabellen visar övergripande statistik. Nyckeltalen beskrivs mer ingående under de olika rubrikerna i detta avsnitt. Personalstatistik för de kommunala bolagen finns i respektive bolags årsredovisning.

Nyckeltal – personal	2023	2022	2021
Antal tillsvidareanställda	1 295	1 279	1 257
Antal månadsavlönade	1 404	1 396	1 371
därav antal visstid och vikarier	109	117	114
Antal årsarbetare	1 324	1 312	1 278
Sysselsättningsgrad i snitt (månadsavlönade)	94,2%	93,9%	93,2%
Personalomsättning (egen begäran)	5,8%	5,9%	6,8%
Andel kvinnor	83%	82%	83%
Medelålder månadsavlönade	45,3	45,1	45,1
Sjukfrånvaro	8,6%	9,1%	8,7%
Snittlön kvinnor (kr)	33 452	32 344	31 828
Snittlön män (kr)	34 416	33 307	32 721
Skillnad män/kvinnor (kr)	964	963	893

Tabell 22: Nyckeltal – personal 2021-2023

Personalsammansättning

I december 2023 hade Mönsterås kommun 1 404 månadsavlönade. Omräknat i årsarbetare motsvarar det 1 324 heltidstjänster. Personalomsättningen (uppsägning på egen begäran) har stabiliserat sig från 6,8 % år 2021 till 5,8 % år 2023 vilket är ungefär samma nivå som 2022 års siffra på 5,9 %.

Antalet anställda per förvaltning visas i tabell 23. De största förvaltningarna är socialförvaltningen med 639 tillsvidareanställda följt av barn- och utbildningsförvaltningen med 422 tillsvidareanställda. Både socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har en ökning av tillsvidareanställda jämfört med föregående år. Under 2023 startade Räddningstjänsten Sydost vilket gör att räddningstjänstens medarbetare inte längre är anställda i Mönsterås kommun, vilket motsvarade åtta tjänster under kommunledningsförvaltningen året innan.

Antal anställda per förvaltning (tillsvidare)	2023	2022	2021
Socialförvaltning	639	623	595
Barn- och utbildningsförvaltning	422	413	425
Teknisk förvaltning	137	137	134
Kommunledningsförvaltning	66	74	74
Kultur- och fritidsförvaltning	17	18	16
Miljö- och byggförvaltning	14	14	13
Totalt	1 295	1 279	1 257

Tabell 23: Antal tillsvidareanställda 2021-2023

Kommunfullmäktige har en målsättning att öka sysselsättningsgraden för de anställda. Totalt har sysselsättningsgraden under året ökat till 94,2% från 2022 års sysselsättningsgrad på 93,9%.

Medelåldern hos kommunens månadsavlönade är 45,3 år och är något högre än 2022.

Kommunen som arbetsgivare

Inom flertalet verksamheter är bristen på arbetskraft påtaglig, vilket i sin tur leder till ansträngt läge vid rekryteringar av flertalet tjänster. Den rådande bristen på arbetskraft tillsammans med kommande pensionsavgångar har lett till att kommunen måste arbeta mer aktivt med att marknadsföra sig som arbetsgivare. Marknadsföring sker genom bland annat deltagande på arbetsmarknadsmässor och under året har även en kampanj genomförts för att marknadsföra sommarvikariat inom bristyrkena undersköterska och kockar. Marknadsföringen har skett bland annat via annonser på sociala medier.

Olika former av praktik är en viktig inkörspport för framtida medarbetare och ett stort antal elever och studenter gör sin praktik på någon av kommunens arbetsplatser. Ett annat sätt att locka framtida medarbetare är sommarpraktik för gymnasieungdomar.

Under 2023 har en revidering av det personalpolitiska programmet genomförts tillsammans med de fackliga organisationerna. Beslut om nytt personalpolitiskt program kommer tas under början av 2024. En revidering av samverkansavtalet har också genomförts under året.

Jämställdhet

Jämställdhet är en viktig fråga för kommunen som arbetsgivare och insatser inom området genomförs på olika sätt. En del i detta arbete är den lönekartläggning som genomförs årligen. I lönekartläggningen som genomfördes 2023 framkom att inga osakliga löneskillnader finns mellan män och kvinnor. Skillnader i medellön för månadsanställd personal finns men det finns inga osakliga löneskillnader i diskrimineringslagens mening.

Sommarpraktik för gymnasieungdomar

Ungdomar som går på gymnasiet har möjlighet att söka sommarpraktik hos Mönsterås kommun. Kravet är att ungdomarna ska vara mantalsskrivna i kommunen samt inskrivna på en gymnasieskola. 182 ungdomar sökte sommarpraktik under 2023 och av dessa tackade 122 ja till en placering, 121 av dessa genomförde praktiken. Under 2022 var det 88 ungdomar som sökte och 68 som genomförde sin praktik. Under året fanns inga intresserade ungdomar för sommarföretag.

Ungdomarna ersätts med 65 kronor per timme. Varje ungdom arbetar 6 timmar per dag i tre veckor (90 timmar) i en av tre perioder.

Löner

Lokala löneöversynsförhandlingar har genomförts inom samtliga verksamheter. Målet med kommunens lönebildning är att lönen ska stimulera individen till egna initiativ, goda arbetsinsatser och engagemang. Lön- och anställningsvillkor ska vara konkurrenskraftiga och bidra till att kommunen på kort och lång sikt kan rekrytera och behålla goda medarbetare.

Genomsnittslönen för månadsavlönade kvinnor under 2023 var 33 452 kronor, medan den för män var 34 416 kronor. Detta kan jämföras med 2022 då snittlönen för kvinnor var 32 344 kronor och för män 33 307 kronor. Skillnaden i medellön mellan kvinnor och män var 964 kronor för år 2023, vilket är ungefär samma som föregående års 963 kronor. Denna statistik avser de som är månadsavlönade. Varje år gör kommunen en lönekartläggning där samtliga anställda, inklusive timanställda, ingår. Enligt den statistiken tjänar kvinnor 32 096 kronor i medellön och män 31 732 kronor, dvs kvinnor tjänar 364 kronor mer i snitt.

Kompetensutveckling

Kommunen arbetar aktivt med kompetensutveckling i syfte att öka personalens kunskaper inom sina yrkesområden, bredda kompetensen och öka beredskapen för förändringar i verksamheten. Kompetensutveckling av chefer och förtroendevalda av mer förvaltningsövergripande karaktär svarar personalavdelningen för. Kompetensutveckling av övriga arbetstagare svarar respektive förvaltning för genom egna utbildningsinsatser.

Kommunen har deltagit i programmet "ledarutveckling över gränserna" med två deltagare under året. Programmet är ett samarbete mellan tio kommuner och riktar sig till medarbetare som inte är chefer men som är intresserade av chefsrollen. Detta är viktigt både för att marknadsföra kommunen som arbetsgivare men framför allt för att säkra ett långsiktigt arbete med att klara de stora pensionsavgångarna som kommunen står inför.

Sjukfrånvaro och rehabilitering

Den totala sjukfrånvaron i relation till den sammanlagda ordinarie arbetstiden uppgick till 8,6% under 2023, vilket innebär en minskning från 9,1% under 2022.

I diagram 9 visas trenden för den totala sjukfrånvaron under de senaste fem åren. Sjukfrånvaron ökade under 2020 till följd av pandemin och har sedan dess fortsatt på den högre nivån med en liten minskning mellan åren 2022 och 2023.

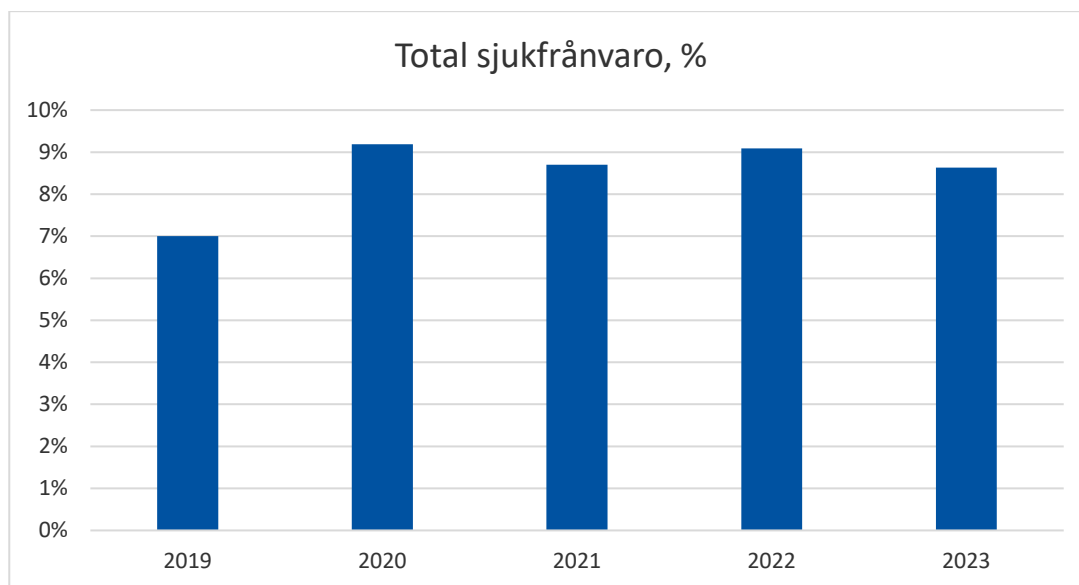

Diagram 9: Total sjukfrånvaro i Mönsterås kommun 2019-2023

Detaljerad information om sjukfrånvaron för olika kategorier, inklusive kön och ålder, presenteras i tabell 24. Långtidsfrånvaron har ökat till 49,0 % jämfört med föregående års

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

43,7 %. Kvinnors sjukfrånvaro är fortsatt högre än männens men har sjunkit från 10,0 % 2022 till 9,2 % 2023, medan männens sjukfrånvarotid har ökat från 5,6 % under 2022 till 6,1 % 2023. Sjukfrånvaron skiljer sig åt mellan åldersgrupperna och högst sjukfrånvarotid återfinns hos åldersgruppen 50 år och äldre.

Sjukfrånvaro (%)	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro	8,6	9,1	8,7
Långtidsfrånvaro, 60 dagar eller mer	49,0	43,7	45,0
Sjukfrånvarotid för kvinnor	9,2	10,0	9,6
Sjukfrånvarotid för män	6,1	5,6	5,2
Sjukfrånvarotid 0–29 år	7,9	8,5	9,6
Sjukfrånvarotid 30–49 år	7,9	7,8	7,9
Sjukfrånvarotid 50 år eller äldre	9,8	10,8	9,5

Tabell 24: Fördelning sjukfrånvaro 2021-2023

Av diagram 10 framgår det att de flesta varit sjukskrivna under året på grund av infektion/förkylning. Under 2022 infördes en ny rutin för prehab i kommunen. Begreppet 'prehab' är en definition av prevention och rehabilitering och innebär att arbeta förebyggande, upptäcka tidiga signaler på ohälsa och sätta in förebyggande insatser för att motverka ohälsa och sjukskrivning.

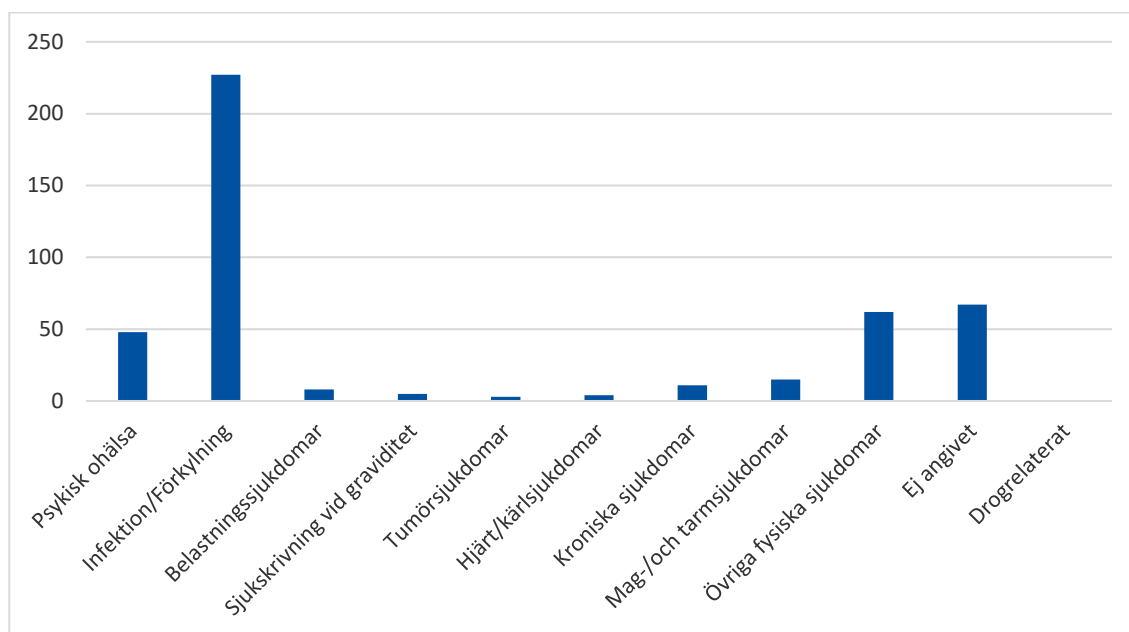

Diagram 10: Fördelning av sjukskrivningar mellan olika sjukdomstyper 2023, antal

Från och med 2022 skickar rehabiliteringsverktyget Adato en påminnelse till respektive chef när medarbetaren varit sjuk fyra tillfällen de senaste tolv månaderna eller efter 15:e sjukskrivningsdagen. Detta kan jämföras med tidigare rutiner på sex tillfällen och 21 dagar innan notis skickas till chef. Förändringarna i rutinerna har bidragit till att antalet registrerade ärenden i Adato har ökat markant från 231 ärende under 2021 till 372 ärende under 2022 och 450 ärenden under 2023. Den största delen av ökningen i antalet ärende förklaras av infektioner/förkylningar.

I diagram 11 visas fördelningen av sjukdomsorsaker under 2023. Det framgår tydligt att de flesta sjukdomarna inte är arbetsrelaterade. En stor del av sjukdomsorsakerna är dock i kategorin "Inte arbetsrelaterade men förvärrade av arbetet".

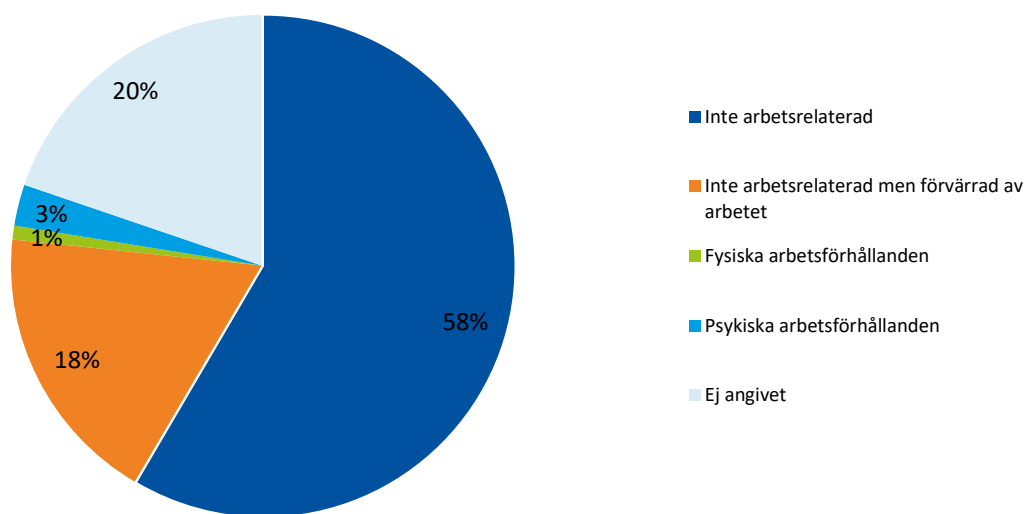

Diagram 11: Fördelning av sjukfrånvaron per sjukdomsorsak 2023

Under 2023 har Mönsterås kommun köpt företagshälsovård för 1,5 mnkr. Timmarna fördelas enligt tabell 25 nedan och det kan konstateras att den största delen finns inom kategorin "förebygga individ" med 44 %.

Företagshälsovård %	Rehabilitera	Förebygga	Främja	Totalt
Organisation	0,0	23,0	3,0	26,0
Grupp	0,0	6,0	0,0	6,0
Individ	23,0	44,0	0,0	67,0
Totalt	23,0	73,0	3,0	99,0

Tabell 25: Fördelning av kostnaderna för företagshälsovård 2023

Förebyggande arbete

Mönsterås kommun arbetar målinriktat för att minska sjukfrånvaron. Under 2022 beviljades kommunen att Sunt arbetslivs resursteam hjälpte till att starta upp arbetet med friskfaktorer. Arbetet påbörjades på socialförvaltningen under 2022 och under 2023 har även barn- och utbildningsförvaltningen startat upp arbetet enligt metoden, som är en forskningsbaserad metod för att arbeta systematiskt med att öka frisktalken i kommunen.

Arbetsgivaren har under året subventionerat anställdas friskvårdsaktiviteter med maximalt 2 400 kronor per år och anställd.

Sedan flera år tillbaka har kommunen använt sig av IA-systemet för en säkrare och effektivare arbetsplats. IA-systemet är ett verktyg för att jobba systematiskt med arbetsmiljöfrågor och gör det lättare för medarbetare att anmäla om de varit med om ett olycksfall, färdolycksfall, tillbud eller gjort en riskobservation som skulle kunna leda till en olycka på arbetsplatsen. IA-systemet gör det lättare att följa upp arbetsskador och tillbud på enhetsnivå, förvaltningsnivå och kommunnivå samt bidrar till ett ökat fokus på förebyggande insatser och förbättringar i arbetsmiljön. Systemet har under åren vidareutvecklats och innehåller numera även möjligheter att göra riskanalyser och andra arbetsmiljöronder.

Rapporteringar i IA under 2023:

- Totalt har 626 händelser rapporteras in. Det är en ökning med 82 händelse jämfört med 2022. Händelserna är fördelade enligt följande:
 - 290 tillbud, ökning med 86 ärende jämfört med 2022
 - 198 olycksfall, ökning med 10 ärende jämfört med 2022
 - 127 riskobservationer, minskning med 20 ärende jämfört med 2022
 - Tio färdolycksfall, ökning med sex ärende jämfört med 2022
 - En arbetssjukdom, vilket även var fallet under 2022.

Den vanligast förekommande platsen för olycksfall och tillbud var hos brukare på särskilt boende eller i enskilt hem. Ohälsosam arbetsbelastning är den vanligaste orsaken till inkomna anmälningarna som rör tillbud och olycksfall och hot och våld är det näst vanligaste.

Personalkostnader

Nämnderna och förvaltningarnas personalkostnader uppgår 2023 till 805,4 mnr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -37,3 mnr, se tabell 26.

Den enskilt största negativa avvikelsen mot budget under året härleds till socialnämnden och uppgår till -30,5 mnr. Främsta orsaken till den stora avvikelsen är hög sjukfrånvaro vilket medför tillkommande kostnader såsom sjuklön, övertid/mertid samt vikariekostnader. En annan stor inverkan på det höga underskottet är förändringarna i arbetstidslagen, vilket skapar underskott inom främst äldreomsorgen. Ökade kostnader för arvoden till familjehem bidrar också. Socialnämnden tog även under 2022 ett beslut om utökad grundbemanning i särskilt boende, denna satsning uppgår till cirka 6,9 mnr för 2023 och är ej budgeterad. Satsningen finansieras med statsbidrag som inte framgår i tabellen nedan, vilket gör att sammanställningen inte blir helt rättvisande.

Även barn- och utbildningsnämnden redovisar en större negativ avvikelse för året på -9,4 mnr och härleds främst till grundskola och barnomsorg. Delar av det prognostiserade underskottet inom barn- och utbildningsnämnden avser ej budgeterade tjänster som finansieras av statsbidrag. Även här leder det till något missvisande sammanställning i tabellen. Övriga delar av underskottet förklaras av vissa underbudgeterade verksamheter.

Läs mer om nämnderna och förvaltningars redovisning i bilaga 1.

Personalkostnader per nämnd/förvaltning (tkr)	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse mot budget
Kommunledningsförvaltningen	54 206	55 252	-1 046
Tekniska förvaltningen	76 930	74 185	2 745
Miljö- och byggnadsnämnden	11 205	10 358	847
Kultur- och fritidsnämnden	9 281	9 561	-280
Barn- och utbildningsnämnden	247 569	256 954	-9 385
Socialnämnden	367 821	398 368	-30 547
Övriga nämnder	1 041	708	333
Summa	768 053	805 386	-37 333

Tabell 26: Personalkostnader per nämnd/förvaltning 2023 (tkr)

Förväntad utveckling

Hur kommunens ekonomi kommer att utvecklas i det korta och långa perspektivet är beroende av flera olika faktorer. Omvärldsfaktorer såsom utveckling av den globala och nationella ekonomin, förändringar av statsbidrags- och utjämningsystemen, riksdagsbeslut om förändrade åtagande för kommunerna etcetera. Förändringar av dessa faktorer kan inte enskilda kommuner påverka utan innebär krav på anpassningar och förändringar av kommunens verksamheter och ekonomi.

För kommunen finns ytterligare en faktor som är svår att påverka och det är befolkningsutvecklingen. Det är också en av de viktigaste faktorerna när budgeten ska fastställas. Mönsterås kommun har en relativt stabil befolkningsnivå. För år 2024 är bedömningen att befolkningen i kommunen kommer att uppgå till cirka 13 200 invånare. Ett antagande utifrån den historiska befolkningsutvecklingen.

Två utmaningar som kommer att ta stor plats i arbetet är kompetensförsörjning och den digitala utvecklingen som ska vara en del i att klara kompetensförsörjningen.

Som en följd av demografin med en åldrande befolkning i länet ökar behovet av vårdpersonal. Det är redan idag ett bristyrke som kan komma att medföra ökade kostnader för löner och kvalificerad övertid framöver.

Ett arbete pågår med att införa "nära vård" i Kalmar län, vilket kommer att ge bättre förutsättningar för de som är i behov av omsorg. Detta kan innebära att fler uppgifter flyttas över till kommunerna från regionerna.

År 2024 går Mönsterås kommun in i Kalmarsunds Gymnasieförbund (KSGYF). Det arbete som tidigare varit inriktat mot att marknadsföra Mönsteråsgymnasiet måste fortgå i ett samarbete med KSGYF för att marknadsföra kommunen. Detta för att klara kompetensförsörjningen för kommunens företag och även kommunen. Det finns idag en missmatchning mellan utbildningar som elever vill gå och vad arbetsmarknaden behöver. För att lösa detta krävs marknadsföring från tidig ålder för att få en bättre matchning på arbetsmarknaden. En del kan lösas via Komvux för att om-/vidareutbilda de som är förbi gymnasieåldern. Industrins Ostkustcentrum (IOC) är en viktig part i att samordna skola och företag.

Det internationella säkerhetsläget med bland annat krig i Ukraina har inneburit att arbetet med kris, säkerhet och civilt försvar fått en ökad betydelse hos kommunerna. En konsekvens är ett behov av både utökad kompetens och personal inom området samt en högre drift- och investeringsbudget för att klara de framtida krav som ställs på kommunerna. Ett av de påtagliga hoten är cyberattacker som kostar, delvis i förebyggande syfte, och dels i att vara ett stort hot för verksamheten om det sker.

Investeringsnivån i kommunen har de senaste åren varit hög och prognosen är att det kommer vara det även fortsättningsvis. Anledningen till detta är stora behov avseende upprustning av fastighetsbeståndet. Dels på grund av förändrad verksamhet, dels på grund av fastighetsbeståndets ålder. Under 2022 genomfördes en fastighetsförädlingsstudie vilken kommer att påverka ekonomin framledes. En annan stor påverkan på investeringsbudgeten är det kommunala vatten- och avloppssystemet, där ser man stora investeringsbehov i renings- och vattenverken.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

För år 2024 är budgetförutsättningarna utmanande. Bedömningen är att kommunen fortsatt kommer att påverkas av de snabbt stigande kostnaderna som följer av inflations- och ränteuppgången.

Det kommer krävas av offentlig sektor att bli mer samordnade framöver. Det finns ökade möjligheter att samordna oss med digitala tjänster och standardisera offentlig sektor för att bibehålla kompetens och minska kostnader.

FINANSIELL RAPPORTERING

RESULTATRÄKNING (mnkr)	Not	Budget	Kommun		Koncern	
		2023	2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	3	205,3	262,3	270,8	392,1	397,5
Verksamhetens kostnader	4	-1 129,0	-1 243,2	-1 130,1	-1 329,6	-1 215,2
Avskrivningar	5	-70,4	-64,4	-64,8	-91,6	-89,0
Verksamhetens nettokostnad		-994,1	-1 045,4	-924,1	-1 029,1	-906,7
Skatteintäkter	6	679,1	695,3	672,0	695,3	672,0
Generella statsbidrag och utjämning	7	293,3	310,0	292,2	310,0	292,2
Skatteintäkter och statsbidrag		972,3	1 005,3	964,3	1 005,3	964,3
Verksamhetens resultat		-21,8	-40,1	40,2	-23,9	57,5
Finansiella intäkter	8	9,8	34,1	21,2	32,5	18,8
Finansiella kostnader	9	-8,4	-10,8	-38,7	-21,2	-43,0
Finansnetto		1,4	23,3	-17,6	11,3	-24,2
Årets resultat		-20,3	-16,8	22,6	-12,6	33,3

Tabell 27: Resultaträkning kommun och koncern

BALANSRÄKNING (mnkr)		Kommun		Koncern	
		Not	2023	2022	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	10	11,6	13,6	11,7	13,7
Materiella anläggningstillgångar					
<i>Byggnader, mark och tekniska anläggningar</i>	11	967,4	913,5	1 580,9	1 509,8
<i>Maskiner och inventarier</i>	12	55,8	67,2	152,1	145,8
Finansiella anläggningstillgångar	13	43,5	42,7	20,6	16,6
Summa anläggningstillgångar		1 078,3	1 037,0	1 765,2	1 685,8
Bidrag till infrastrukturen	14	4,9	0,0	4,9	0,0
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m	15	17,0	14,4	18,4	15,7
Fordringar	16	146,7	150,3	153,8	160,6
Kortfristiga placeringar	17	248,2	221,8	248,2	221,8
Kassa och bank	18	91,8	112,1	130,7	152,7
Summa omsättningstillgångar		503,7	498,5	551,1	550,8
SUMMA TILLGÅNGAR		1 586,9	1 535,5	2 321,2	2 236,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	19	16,8	-22,6	12,6	-33,3
Resultatutjämningsreserv		-40,4	-47,9	-40,4	-47,9
Övrigt eget kapital		-839,8	-809,7	-965,8	-925,0
Summa eget kapital		-863,4	-880,2	-993,6	-1 006,2
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	-84,7	-65,6	-94,2	-69,7
Andra avsättningar	21	-11,7	-12,6	-29,7	-24,4
Summa Avsättningar		-96,4	-78,2	-123,9	-94,0
Skulder					
Långfristiga skulder	22	-400,3	-349,0	-936,2	-870,7
Kortfristiga skulder	23	-226,9	-228,2	-267,5	-265,7
Summa skulder		-627,1	-577,1	-1 203,7	-1 136,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		-1 586,9	-1 535,5	-2 321,2	-2 236,6
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensioner som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	20,24	202,0	200,1	202,0	200,1
Övriga ansvarsförbindelser	25	627,2	592,7	11,8	14,6

Tabell 28: Balansräkning kommun och koncern

KASSAFLÖDESANALYS (mnkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		-16,8	22,6	-12,6	33,3
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster	26	80,3	59,8	118,7	86,5
Poster som redovisas i annan sektion	27	-2,6	-6,5	-2,2	-6,7
<i>Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital</i>					
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		3,6	-21,2	6,8	-18,5
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga placeringar		-26,4	15,6	-26,4	15,6
Ökning(-)/Minskning(+) av förråd och varulager		-2,7	-1,7	-2,6	-2,0
Ökning(+)/Minskning(-) av periodiserade anslutningsavgifter		0,7	2,7	0,7	2,7
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		-1,3	8,3	1,8	16,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		34,9	79,6	84,2	127,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-2,0	-3,0	-2,0	-3,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-112,7	-133,6	-174,8	-174,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		11,5	7,2	11,5	7,4
Förvärv av finansiella tillgångar		-1,3	-1,3	-4,2	-2,8
Avyttring av finansiella tillgångar		0,4	0,6	0,2	0,6
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-104,2	-130,1	-169,3	-172,2
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån		50,6	55,0	65,6	64,0
Amortering av långfristiga skulder		0,0	0,0	-0,8	-6,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		50,6	55,0	64,8	58,0
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		-1,6	0,0	-1,6	0,0
Årets kassaflöde		-20,3	4,5	-21,9	12,9
Likvida medel vid årets början		112,1	107,6	152,7	139,7
Likvida medel vid årets slut		91,8	112,1	130,7	152,7

Tabell 29: Kassaflödesanalys kommun och koncern

De faktorer som har haft störst påverkan på kassaflödet under året är de stora investeringarna som har genomförts inom både kommunen och koncernen. Både kommun och koncernen har nyupptagna lån under året som påverkar kassalikviditeten. Likvida medel har under året minskat för kommunen och koncernen kopplat till den höga investeringsnivån och verksamhetens höga kostnader.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunlagens elfte kapital samt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Dessutom lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer i redovisningsfrågor som är av principiell betydelse eller av större vikt för kommunsektorns redovisning. Eventuella avvikelser eller förändrade redovisningsprinciper redovisas nedan.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges. Kommunens redovisning sker enligt den så kallade fortlevnadsprincipen, det vill säga att redovisningen ska fortsätta i all oändlighet. Genom tillämpning av försiktighetsprincipen intar kommunen en försiktig hållning vid värdering av tillgångar respektive skulder. Redovisningen sker på ett öppet sätt, vid tveksamhet mellan två redovisningssätt väljs den mest öppna beskrivningen, öppenhetsprincipen. Oavsett när i tiden en transaktion inträffar hänförs intäkter och kostnader till rätt räkenskapsår, periodiseringsprincipen. Ingående balanser stämmer med utgående balanser för närmast föregående räkenskapsår, den så kallade kontinuitetsprincipen.

Kommunkoncern och sammanställd redovisning

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

- Mönsterås bostäder AB, 100 % ägd andel
- Emåbydagens Vind AB, 40 % ägd andel
- Mönsterås Holding AB, 100 % ägd andel. Mönsterås Holding AB äger i sin tur:
 - Vattenpalatset i Mönsterås AB, 100 % ägd andel
 - Mönsterås Utveckling AB, 100 % ägd andel. Mönsterås Utveckling AB äger i sin tur:
 - Kommanditbolag Balken, 100 % ägd andel
 - Ålem Energi AB, 100 % ägd andel. Ålem Energi AB äger i sin tur:
 - Ålem Energi Kraft AB, 100 % ägd andel
 - Ålem Energi Service AB, 100 % ägd andel
- Räddningstjänsten Sydost, 8,7 % ägd andel.

Under räkenskapsåret 2023 har kommunkoncernen utökats med kommunförbundet Räddningstjänsten Sydost. Kommunens ägda andel uppgår till 8,7 procent. Trots att den ägda andelen endast uppgår till 8,7 procent ingår de i kommunkoncernen då räddningstjänst är en kommunal angelägenhet med särskild betydelse för kommunens verksamhet. Den ägda andelen av Räddningstjänsten Sydost ingår också i de sammanställda räkenskaperna då den kommunala koncernens andel av omsättning uppgår till cirka 2,5 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionerlig konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att kommunen eliminerar det förvärvade egna kapitalet i dotterbolagen. Proportionerlig konsolidering innebär att den andel av dotterbolagens räkenskaper som tas upp i den sammanställda redovisningen motsvarar den ägda andelen.

Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive kommunen har i allt väsentligt eliminerats. Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner har i den sammanställda redovisningen fördelats på uppskjuten skatt (20,6 %) och eget kapital (79,4 %).

Ytterligare upplysningar om koncerninterna förhållande återfinns i not 30.

Tillskott till kommunala bolag

I enlighet med rådet för kommunal redovisning redovisas aktieägartillskott från kommunen, för förlusttäckning i kommunala företag med verksamhet som bedrivs enligt självkostnadsprincipen, i resultaträkningen som verksamhetens kostnader. Årliga och specifika driftsbidrag som lämnas till kommunala företag för att täcka bolagets löpande kostnader redovisas alltid som verksamhetens kostnader i kommunen oavsett benämning.

Särskild avtals- och visstidspension

Beräkningar bygger på den modell som anvisas i RIPS, det vill säga SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekommendationer.

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade "blandmodellen", vilket innebär att all pensionsskuld äldre än 1997-12-31 bokförs inom linjen under anvarsförbindelser. Endast årets pensionsutbetalningar på denna skuld belastar resultaträkningen.

Den skuld som uppkommit från och med 1 januari 1998 belastar resultaträkningen fullt ut, vilket innebär att skulden årligen räknas upp med nyintjänad pension och ränta på befintlig pensionsskuld. Samtidigt räknas skulden ned med gjorda utbetalningar hänförliga till skulden som har uppkommit från 1 januari 1998.

I pensionsskulden ingår särskild löneskatt med 24,26 %

Avtals- och visstidspension

Kommunen följer Pensionsbestämmelser för förtroendevalda (PBF) som reglerar avgångsersättning för förtroendevalda. Avtalet ger full pension (som om man nått ålderspension vid 65 år) vid fyllda 50 år och varit politiker på hel/deltid i minst tolv år.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskuld och semesterdagar redovisas som kortfristig skuld.

Särskild löneskatt

Samtliga pensionsförpliktelser, avsättningar, kortfristiga skulder och anvarsförbindelsen, redovisas inklusive särskild löneskatt (24,26 %). Den del av särskild löneskatt som avser årets och föregående års värde har klassificerats som kortfristig skuld.

Skatteintäkter

I enlighet med RKR:s rekommendation R2 "Intäkter" har skatteintäkter periodiserats. Värderingen av den preliminära slutregleringen för skatteintäkter baseras på SKR:s prognos i december.

Fastighetsavgifter

Bidraget har slutreglerats för föregående år. Värderingen av den preliminära slutregleringen har beräknats enligt SKR:S rekommendationer.

Statsbidrag och anslutningsavgifter

RKR:s rekommendation R2 Intäkter tillämpas. Detta innebär bland annat att statsbidrag till investering intäktsförs på det sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning. Ej offentligt bidrag till investering intäktsförs den period som kommunen får intäkten.

Leasing

Kommunen följer inte RKR:s rekommendation R5.

Placerade pensionsmedel

Mönsterås Kommuns finansiella placering i Kalmar Läns Pensionsförvaltning AB (KLP) redovisas som omsättningstillgång. I balansräkningen upptagna värden utgör kommunens andel av de för samtliga delägare i KLP placerade medlen. De i balansräkningen upptagna tillgångarna värderas till verkligt värde enligt LKBR 7:6.

Avsättningar återställning deponi, Jungnerholmarna, MIFO samt branddammar

Avsättningar för kommunens deponi har nyttjats i sin helhet under 2024. Ny beräkning av ny avsättning sker i samband med årsbokslutet. Avsättningen till Jungnerholmarna återförs årligen. Avsättning för återställning av nedlagda deponier (MIFO fas 2) har delvis nyttjats under året. Avsättning för återställning av branddammar enligt Miljöbalken har skett utifrån bedömd kostnad för detta de kommande åren.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas under finansiella anläggningstillgångar som uppskjuten skattefordran eller under avsättning som uppskjuten skatteskuld.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Värdet har satts till ett basbelopp. Gränsvärdet gäller för samtliga materiella anläggningstillgångar med undantag för datorer avsedda för elever inom skolverksamheten.

Exploateringsmark

Exploateringsmark redovisas som omsättningstillgångar. Efter det att exploateringsområdet färdigställts överförs omsättningstillgångarna som ska kvarstå i kommunens ägo till anläggningstillgångar

Avskrivningar och kapitalkostnader

Anläggningstillgångarnas avskrivning påbörjas så snart anläggningen tas i bruk utifrån en bedömning av tillgångens (komponenternas) nyttjandeperiod med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående investeringar görs inga avskrivningar. Internräntan beräknas på bokfört värde, räntesatsen har varit 1 % under första halvåret och 1,5 % under andra halvåret.

K3-regler

Från och med 2014 tillämpas Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3") för bolagen.

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Not 2 - Anställda och personalkostnader				
Totalt antal anställda				
Anställda	1 295	1 279	1 379	1 322
Not 3 - Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	16,8	11,5	13,7	58,7
Taxor och avgifter	90,3	87,8	122,8	77,2
Hyror och arrenden	33,1	29,4	116,4	116,3
Bidrag och kostnadsersättning från staten	71,8	77,9	83,4	78,4
Övriga bidrag	39,2	41,1	42,0	42,3
Offentliga bidrag (investeringar)	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	8,4	10,3	9,9	10,5
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	0,3	5,5	0,3	5,5
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	2,4	7,2	2,4	7,4
Övriga verksamhetsintäkter	0,0	0,0	1,2	1,1
Summa verksamhetens intäkter	262,3	270,8	392,1	397,5
<i>Ytterligare upplysningar om periodisering av förutbetalda intäkter finns i not 23</i>				
Not 4 - Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-758,2	-720,5	-803,2	-749,1
Pensionskostnader	-90,6	-59,0	-93,2	-60,4
Lämnade bidrag	-33,3	-34,5	-29,0	-29,6
Köp av verksamhet	-138,7	-120,2	-114,4	-123,0
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-80,9	-76,9	-66,6	-62,3
Inköp av material och varor	-44,0	-40,7	-67,3	-45,7
Inköp av tjänster	-40,0	-35,6	-49,6	-54,8
Realisationsförluster och utrangeringar	0,0	-0,7	-0,4	-0,7
Förändring av avsättning	4,4	10,8	1,2	10,8
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-0,1	-1,6	-0,1	-1,6
Bolagsskatt	0,0	0,0	-3,2	-2,6
Övriga verksamhetskostnader	-61,8	-51,1	-103,8	-96,2
Summa verksamhetens kostnader	-1 243,2	-1 130,1	-1 329,6	-1 215,2
Not 5 - Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	-4,0	-3,7	-4,1	-3,8
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-47,5	-46,6	-66,9	-66,4
Avskrivningar maskiner och inventarier	-12,9	-14,4	-19,8	-18,8
Nedskrivningar/återföringar byggnader och anläggningar	0,0	0,0	-0,8	0,0
Summa av- och nedskrivningar	-64,4	-64,8	-91,6	-89,0
<i>Se även not 10, 11 och 12</i>				
Not 6 - Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	681,4	652,2	681,4	652,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	10,5	15,5	10,5	15,5
Slutavräkningsdifferens föregående år	3,4	4,3	3,4	4,3
Summa skatteintäkter	695,3	672,0	695,3	672,0

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Not 7 - Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	187,2	166,6	187,2	166,6
Kostnadsutjämning	14,2	12,9	14,2	12,9
Regleringsbidrag	31,0	36,6	31,0	36,6
Kommunal fastighetsavgift	34,5	33,3	34,5	33,3
Bidrag för LSS-utjämning	30,5	35,1	30,5	35,1
Övriga bidrag	12,5	7,7	12,5	7,7
Summa generella statsbidrag och utjämning	310,0	292,2	310,0	292,2
Not 8 - Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	4,5	4,8	4,5	4,9
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,5	0,0	0,0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	6,3	9,3	6,3	9,3
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	13,7	0,0	13,7	0,0
Ränteintäkter	6,8	3,9	8,0	4,2
Borgensavgifter	2,9	2,7	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,4
Summa finansiella intäkter	34,1	21,2	32,5	18,8
Not 9 - Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-6,4	-2,5	-16,7	-6,7
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	-4,3	-6,5	-4,3	-6,5
Orealiserad värdeminskning placeringsmedel	0,0	-29,2	0,0	-29,2
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-0,5	-0,3	-0,6
Summa finansiella kostnader	-10,8	-38,7	-21,2	-43,0
Not 10 - Immateriella tillgångar				
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	21,1	18,1	21,8	18,9
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Inköp	2,0	3,0	2,0	3,0
Försäljningar och utrangeringar	0,0	-0,1	-0,2	-0,1
Summa utgående anskaffningsvärden	23,1	21,1	23,6	21,8
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-7,0	-3,3	-7,7	-3,9
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och utrangeringar	0,0	0,0	0,2	0,0
Årets avskrivningar enligt plan på anskaffningsvärden	-4,0	-3,7	-4,1	-3,8
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-11,1	-7,0	-11,5	-7,7
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa utgående ackumulerade nedskrivningar	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Planenligt restvärde vid årets slut	11,6	13,6	11,7	13,7
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	5,2	4,8	5,1	4,9

NOTER (mnr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Not 11 - Byggnader, mark och tekniska anläggningar				
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	1 651,9	1 540,3	2 588,1	2 440,7
Omklassificering	-0,5	-3,9	-11,0	-7,0
Inköp	102,5	118,0	149,5	156,9
Försäljningar och utrangeringar	-0,9	-2,5	-0,9	-2,5
Summa utgående anskaffningsvärden	1 753,0	1 651,9	2 725,7	2 588,1
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-736,7	-692,3	-1 055,3	-993,3
Omklassificering	0,0	0,2	0,0	1,6
Försäljningar och utrangeringar	0,2	2,1	0,2	2,1
Årets avskrivningar enligt plan på anskaffningsvärden	-47,5	-46,6	-66,7	-65,8
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-783,9	-736,7	-1 121,7	-1 055,3
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	-1,7	-1,7	-23,0	-23,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa utgående ackumulerade nedskrivningar	-1,7	-1,7	-23,0	-23,0
Planenligt restvärde vid årets slut	967,4	913,5	1 580,9	1 509,8
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	29,1	29,1	27,5	27,3
Not 12 - Maskiner och inventarier				
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	201,9	182,2	380,6	360,3
Omklassificering	-0,6	0,0	9,9	-2,9
Inköp	10,2	19,7	25,3	23,6
Försäljningar och utrangeringar	-19,0	-0,03	-27,4	-0,5
Summa utgående anskaffningsvärden	192,6	201,9	388,4	380,6
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-134,7	-120,2	-231,9	-215,5
Omklassificering	0,0	0,0	8,2	2,9
Försäljningar och utrangeringar	10,9	0,0	10,9	0,3
Årets avskrivningar enligt plan på anskaffningsvärden	-12,9	-14,4	-19,8	-19,6
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-136,8	-134,7	-232,6	-231,9
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	0,0	0,0	-2,9	-2,9
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	-0,8	0,0
Summa utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	-3,7	-2,9
Planenligt restvärde vid årets slut	55,8	67,2	152,1	145,8
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	8,0	8,0	15,7	17,0

Nedskrivning i kommunkoncernen har gjorts i Ålem Energi Kraft AB med 0,8 mnr. Nedskrivning avser pelletspanna som under 2024 ska skrotas.

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Not 13 - Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar kommunkoncernföretag och övriga bolag				
Mönsterås Bostäder AB, orgnr 832800-1030, säte Mönsterås, andel 100%	14,8	14,8	0,0	0,0
Mönsterås Holding AB, orgnr 556526-8439, säte Mönsterås, andel 100%	12,1	12,1	0,0	0,0
Kommuninvest i Sverige AB	11,9	10,6	11,9	10,6
Övriga	1,1	1,2	0,7	0,8
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag och övriga bolag	39,9	38,7	12,6	11,4
Långfristiga fordringar				
Andra långfristiga fordringar	3,6	4,0	8,0	5,2
Summa långfristiga fordringar	3,6	4,0	8,0	5,2
Summa finansiella anläggningstillgångar	43,5	42,7	20,6	16,6
Not 14 - Bidrag till infrastrukturen				
Bidrag till Trafikverket för gång och cykelport Ålem				
Totalt bidrag	3,5	0,0	3,5	0,0
Ackumulerad upplösning	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Varav årets upplösning	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Summa bidrag för gång och cykelport Ålem	3,4	0,0	3,4	0,0
Bidrag till Trafikverket för väg 641				
Totalt bidrag	1,6	0,0	1,6	0,0
Ackumulerad upplösning	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Varav årets upplösning	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Summa bidrag för väg 641	1,5	0,0	1,5	0,0
Summa bidrag till infrastrukturen	4,9	0,0	4,9	0,0
Not 15 - Förråd, lager och exploateringsmark				
VA-verksamhet	1,4	0,9	1,4	1,0
Övrig verksamhet	0,2	0,3	1,5	1,6
Exploateringsmark bostadsområde för försäljning	4,9	2,0	4,9	2,0
Exploateringsmark industriområde för försäljning	10,5	11,1	10,5	11,1
Summa förråd, lager och exploateringsmark	17,0	14,4	18,4	15,7
Not 16 - Fordringar				
Kundfordringar	13,1	16,4	19,0	18,7
Kommunalskattfordringar	29,4	33,8	29,4	33,8
Övriga kortfristiga fordringar	58,0	65,6	65,7	70,1
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsättning	15,9	11,8	15,9	11,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16,2	19,8	23,7	26,4
Koncernfordringar	14,0	2,9	0,0	0,0
Summa fordringar	146,7	150,3	153,8	160,6
<i>Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Beslutna men ej erhållna riktade statsbidrag uppgår totalt till 0,1 mnkr och är hänförliga till miljö- och byggförvaltningen.</i>				

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Not 17 - Kortfristiga placeringar				
Aktier och andelar				
Anskaffningsvärde	132,1	125,3	132,1	125,3
Värdereglering	15,6	4,1	15,6	4,1
Obligationer, förlagsbevis m.m				
Anskaffningsvärde	101,9	96,0	101,9	96,0
Värdereglering	-1,4	-3,6	-1,4	-3,6
Summa anskaffningsvärde vid årets slut	234,0	221,4	234,0	221,4
Summa värdereglering vid årets slut	14,2	0,5	14,2	0,5
Summa kortfristiga placeringar	248,2	221,8	248,2	221,8
<i>Orealiserade värdeförändringen i kortfristiga placeringar uppgår till +13,7 mnkr år 2023 och -29,3 mnkr år 2022</i>				
Not 18 - Kassa och bank				
Kassa och bank	80,1	101,1	119,0	141,7
Övriga tillgodohavande	11,7	11,0	11,7	11,0
Summa kassa och bank	91,8	112,1	130,7	152,7
<i>Kommunen har tillsammans med koncernbolagen gemensam checkräkningskredit på 15 mnkr. Krediten är för närvarande outnyttjad</i>				
Not 19 - Eget kapital				
Ingående eget kapital	-832,3	-822,6	-958,3	-938,0
- varav justering av eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultatutjämningsreserv vid årets början	-47,9	-34,9	-47,9	-34,9
- årets disponering	7,5	0,0	7,5	0,0
- årets avsättning	0,0	-13,0	0,0	-13,0
Resultatutjämningsreserv vid årets slut	-40,4	-47,9	-40,4	-47,9
Årets resultat	16,8	-22,6	12,6	-33,3
Summa eget kapital	-863,4	-880,2	-993,6	-1 006,2
Not 20 - Pensionsförpliktelser och pensionsmedel				
Pensionsförpliktelser i balansräkning	-84,7	-65,6	-94,2	-69,7
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelser	-202,0	-200,1	-202,0	-200,1
Summa pensionsförpliktelser inkl. löneskatt	-286,7	-265,7	-296,2	-269,8
Förvaltade pensionsmedel	252,3	227,5	252,3	227,5
Återlånade medel (Ej finansierade pensionsförpliktelser)	-34,4	-38,2	-43,9	-42,3
<i>Konsolideringsgrad</i>	<i>-88,0%</i>	<i>-85,6%</i>	<i>-85,2%</i>	<i>-84,3%</i>
Not 21 - Andra avsättningar				
Ersättningsfond/övrigt				
Vid årets början	0,0	0,0	-2,5	-2,5
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,1	0,1
Utgående avsättning	0,0	0,0	-2,4	-2,5
Återställningskostnad				
Vid årets början	0,0	0,0	-0,1	-0,1
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	-0,1	-0,1

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
forts. not 21				
Jugnerholmarna				
Vid årets början	-1,8	-1,9	-1,8	-1,9
lanspråktaga avsättningar	0,1	0,1	0,1	0,1
Utgående avsättning	-1,7	-1,8	-1,7	-1,8
<i>Jugnerholmarna beräknas vara avslutad år 2040.</i>				
Branddammar				
Vid årets början	-1,7	-1,8	-1,7	-1,8
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,1	0,0	0,1
Utgående avsättning	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Inventering av förorenade områden (MIFO)				
Vid årets början	-5,4	-6,1	-5,4	-6,1
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,6	0,6	0,6	0,6
Utgående avsättning	-4,8	-5,4	-4,8	-5,4
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat vid årets början	-3,6	-13,6	-3,6	-13,6
Nya avsättningar	0,0	-0,2	0,0	-0,2
lanspråktaga avsättningar	3,6	10,2	3,6	10,2
Utgående avsättning	0,0	-3,6	0,0	-3,6
<i>Återställandet påbörjades 2001 och beräknas pågå till 2026.</i>				
Avsatt för bidrag till Trafikverket; gång och cykelport Ålem				
Redovisat värde vid årets början	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya avsättningar	-3,5	0,0	-3,5	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	-3,5	0,0	-3,5	0,0
Uppskjuten skatt				
Mönsterås Utvecklings AB (koncern)	0,0	0,0	0,0	0,0
Vattenpalatset i Mönsterås AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Mönsterås Bostäder AB	0,0	0,0	-12,1	-6,2
Ålem Energi AB (koncern)	0,0	0,0	-3,3	-2,9
Summa uppskjuten skatt	0,0	0,0	-15,4	-9,2
Summa andra avsättningar	-11,7	-12,6	-29,7	-24,4

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Not 22 - Långfristiga skulder				
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	-370,0	-320,0	-905,9	-841,7
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	-30,3	-29,0	-30,3	-29,0
Summa långfristiga skulder	-400,3	-349,0	-936,2	-870,7
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,01%	0,84%	1,74%	0,81%
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	2,01%	0,84%	1,80%	0,69%
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,22	2,40	2,28	2,27
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	-110,0	-55,0	-237,2	-203,8
1-3 år	-150,0	-155,0	-390,7	-356,2
3-5 år	-110,0	-110,0	-278,0	-281,7
5-10 år	0,0	0,0	0,0	0,0
över 10 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Genomsnittlig räntebindningstid inklusive derivat, år	2,20	2,33	2,22	2,16
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat, år	2,20	2,33	2,20	2,11
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	0,00	0,00	20,0	20,0
Marknadsvärde derivat	0,00	0,00	0,5	0,9
Not 23 - Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	-68,7	-72,1	-79,4	-86,2
Personalens skatter, avgifter och avdrag	-27,2	-25,4	-28,6	-26,4
Semester och löneskulder inklusive sociala avgifter	-45,1	-44,5	-48,1	-47,0
Kommunalskatteskulder	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-68,5	-58,6	-89,7	-76,0
Förutbetalda generella statsbidrag	-6,8	-8,6	-6,8	-8,6
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	-9,1	-9,8	-9,1	-9,8
Övriga kortfristiga skulder	-0,8	-0,7	-5,8	-11,8
Koncernskulder	-0,7	-8,3	0,0	0,0
Summa kortfristiga skulder	-226,9	-228,2	-267,5	-265,7

Förutbetalda generella statsbidrag 2023 består av bidraget "minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre" samt bidraget "utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden", med restriktionen att de båda avsåg 2023 och 2024. Bidraget "minska andel timanställda inom vård och omsorg om äldre", som uppgick till totalt 8,6 mnkr, har intäktsförst med 2,9 mnkr år 2023 varför 5,7 mnkr periodiserats till 2024. Bidraget "utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden", som uppgick till totalt 2,1 mnkr har intäktsförst med 1,0 mnkr 2023 varför 1,1 mnkr periodiserats till 2024.

Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag uppgår totalt till 9,1 mnkr 2023. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförliga till kommunledningsförvaltningen (4,7 mnkr) och miljö- och byggförvaltningen (2,2 mnkr).

NOTER (mnkr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Not 24 - Pensioner som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt				
Vid årets början	200,1	205,9	200,1	205,9
Årets utbetalningar	-11,4	-9,8	-11,4	-9,8
Ränte- och basbeloppsuppräknings	13,2	4,7	13,2	4,7
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	0,9	0,6	0,9	0,6
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring/överföring till stiftelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	-1,2	-0,2	-1,2	-0,2
Förändring av löneskatt	0,4	-1,1	0,4	-1,1
Summa ansvarsför för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt	202,0	200,1	202,0	200,1
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	99%	99%	99%	99%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	0	0	0	0
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	2	2	2	2
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
Not 25 - Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensättagande kommunala bolag				
Mönsterås Bostäder AB	385,0	370,0	0,0	0,0
Mönsterås Holding AB	21,0	21,0	0,0	0,0
Mönsterås Utvecklings AB (koncern)	50,0	50,0	0,0	0,0
Vattenpalatset i Mönsterås AB	22,5	22,5	0,0	0,0
Ålem Energi AB (koncern)	98,0	81,0	0,0	0,0
Emåbygdens Vind AB	6,2	6,8	0,0	0,0
Summa borgensättagande kommunala bolag	582,7	551,3	0,0	0,0
Leasing				
Bilar	1,1	2,5	1,1	2,5
Kopiatorer	1,3	1,6	1,3	1,6
Hysesavtal inom koncern	32,7	26,8	0,0	0,0
Hysesavtal externt	9,4	10,5	9,4	10,5
Summa leasing	44,5	41,4	11,8	14,6
<i>Operationella leasingavtal i kommunen överstigande 3 år varav förfallotid</i>				
- inom ett år	1,2	10,0	0,7	2,9
- mellan 1 - 5 år	17,1	23,2	5,7	5,8
- senare än 5 år	26,2	8,3	5,4	5,9
Summa övriga ansvarsförbindelser	627,2	592,7	11,8	14,6
26. Justeringar för ej likviditetspåverkande poster och övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten				
Avskrivningar	64,4	64,8	90,8	89,0
Nedskrivningar	0,1	0,0	0,9	0,0
Upplösning av bidrag till infrastruktur och offentliga bidrag	0,2	0,0	0,2	0,0
Omklassificeringar	0,8	-0,7	0,4	-1,3
Förändring avsättningar	14,7	-4,3	26,4	-1,1
Summa justeringar för ej likviditetspåverkande poster	80,3	59,8	118,7	86,5

NOTER (mnr)	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
27. Poster som redovisas i annan sektion				
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-2,6	-6,5	-2,2	-6,7
Summa poster som redovisas i annan sektion	-2,6	-6,5	-2,2	-6,7
28. Upplysning om upprättade särredovisning.				
Följande särredovisning har upprättats under räkenskapsåret inom kommunkoncernen:				
Redovisning avser:				
Va-redovisning, se sidorna 73–79				
Lagstiftning:				
Lag om allmänna vattentjänster				
29. Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision				
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	0,2	0,1	0,2	0,1
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	0,0	0,0	0,3	0,4
Summa kostnad räkenskapsrevision	0,2	0,1	0,5	0,5
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	0,4	0,5	0,5	0,5
Förtroendevalda revisorer	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa kostnad övrig revision	0,7	0,7	0,8	0,7
Summa kostnad revision	0,9	0,9	1,3	1,2

30. Koncerninterna förhållande

Sammanställning (mnr)	Ägd andel	Borgensåtagande		Borgensavgifter		Köp och försäljn.	
		Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna	Köp	Försäljn.
Mönsterås kommun		582,7			2,9	-44,5	17,1
Mönsterås Holding AB	100 %		21,0	-0,1		-0,1	
Mönsterås Bostäder AB	100 %		385,0	-1,9		-12,8	13,2
Mönsterås Utvecklings AB koncern	100 %		50,0	-0,3		-1,4	2,8
Vattenpalatset i Mönsterås AB	100 %		22,5	-0,1		-1,5	0,7
Ålem Energi AB koncern	100 %		98,0	-0,5		-2,0	10,8
Emåbygdens Vind AB	40 %		6,2				
Räddningstjänsten Sydost	8,7 %					-2,0	19,5
Summa		582,7	582,7	-2,9	2,9	-64,2	64,2

Sammanställning (mnr)	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag	
		Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna
Mönsterås kommun			-4,0		
Mönsterås Holding AB	100 %			-5,4	2,2
Mönsterås Bostäder AB	100 %				
Mönsterås Utvecklings AB	100 %				
Vattenpalatset i Mönsterås AB	100 %				5,4
Ålem Energi AB	100 %			-2,2	
Emåbygdens Vind AB	40 %				
Räddningstjänsten Sydost	8,7 %				
Summa			-4,0	-4,0	7,6

Drift- och investeringsredovisning

Allmänt

Kommunfullmäktige beslutar om nämndernas rambudgetar för verksamheterna och investeringarna i juni året före budgetåret. Budgeten utgör den gräns för omfattning av verksamhet som nämnder och kommunstyrelse har att förhålla sig till under budgetåret.

Under hösten görs en avstämning mot budgetpropositionen, SKR:s skatteunderlagsprognos samt andra förändrade förutsättningar av större karaktär. Eventuella revideringar redovisas i en budgetrapport som fastställs av kommunfullmäktige i december. I budgetrapporten finns nämndernas detaljbudgetar.

Driftbudget

Kommunfullmäktiges beslutade budgetram tilldelas genom nettoanslag. Anslagen ska täcka verksamheternas kvarstående kostnader efter avdrag från de intäkter verksamheterna får i form av taxor, avgifter och bidrag. Omdisponering av tilldelade anslag får ske inom och mellan förvaltningar genom nämndsbeslut eller beslut i kommunfullmäktige. Eventuella tilläggsanslag kan beslutas av kommunfullmäktige under året.

Utifrån den tilldelade budgetramen lägger nämnderna och kommunstyrelsen en detaljbudget för varje verksamhetsområde. Detaljbudgeten läggs brutto med indelning i intäkter och kostnader under varje så kallat kostnadsställe (enhet/avdelning). Varje nämnd beslutar sen om detaljbudgeten innan den slutliga budgeten beslutas under hösten i kommunfullmäktige.

Samtliga nämnder tilldelas full kompensation för löneökningar samt avskrivningar löpande under året.

I den beslutade budgeten finns alltid en plan för ytterligare två år efter budgetåret. Positiva och negativa budgetavvikelse inom nämnderna flyttas inte över till nämnden nästkommande år.

Investeringsbudget

Kommunfullmäktige tilldelar anslag till nämnderna kopplat till olika investeringsprojekt. Investeringsbudgeten läggs för budgetåret och de fyra kommande planeringsåren. Investeringar som sträcker sig över mer än ett år fördelas på anslag för budgetåret och kommande planeringsår.

Under innevarande budgetår görs en revidering av investeringsbudgeten. Kvarstående anslag i investeringsbudgeten under innevarande år kan flyttas över till kommande år efter beslut av kommunfullmäktige.

Bolagen

Verksamheterna hos de kommunala bolagen finansieras av deras egna försäljningsintäkter och i vissa fall också av koncernbidrag och ägartillskott. Kommunen beslutar om låneram inklusive kommunal borgen årligen eller oftare vid behov.

Upplysning om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster,

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt. Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster.

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 39,86 % av lönekostnaden.
- kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,25 %.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

- hyreskostnader: Internhyran sätts till fastighetsförvaltningens självkostnad
- kost: Debitering sker av kommunens produktionskök till självkostnad, beräknad på portionspris
- städkostnader. Debitering sker av kommunens självkostnad för städ
- renhållning: Debitering sker utifrån renhållningsavdelningens självkostnad
- viss övrig intern försäljning

Gemensamma kostnader som fördelas med schabloner är:

- telefonikostnader
- vatten- och avlopp
- viss administrativ personal

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter.

All kommunkoncernintern fakturering sker utan vinstpåslag. Undantaget utgörs av försäljning av el samt bostadsföretagets uthyrning av bostäder och lokaler som sker på affärsmässiga grunder.

Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

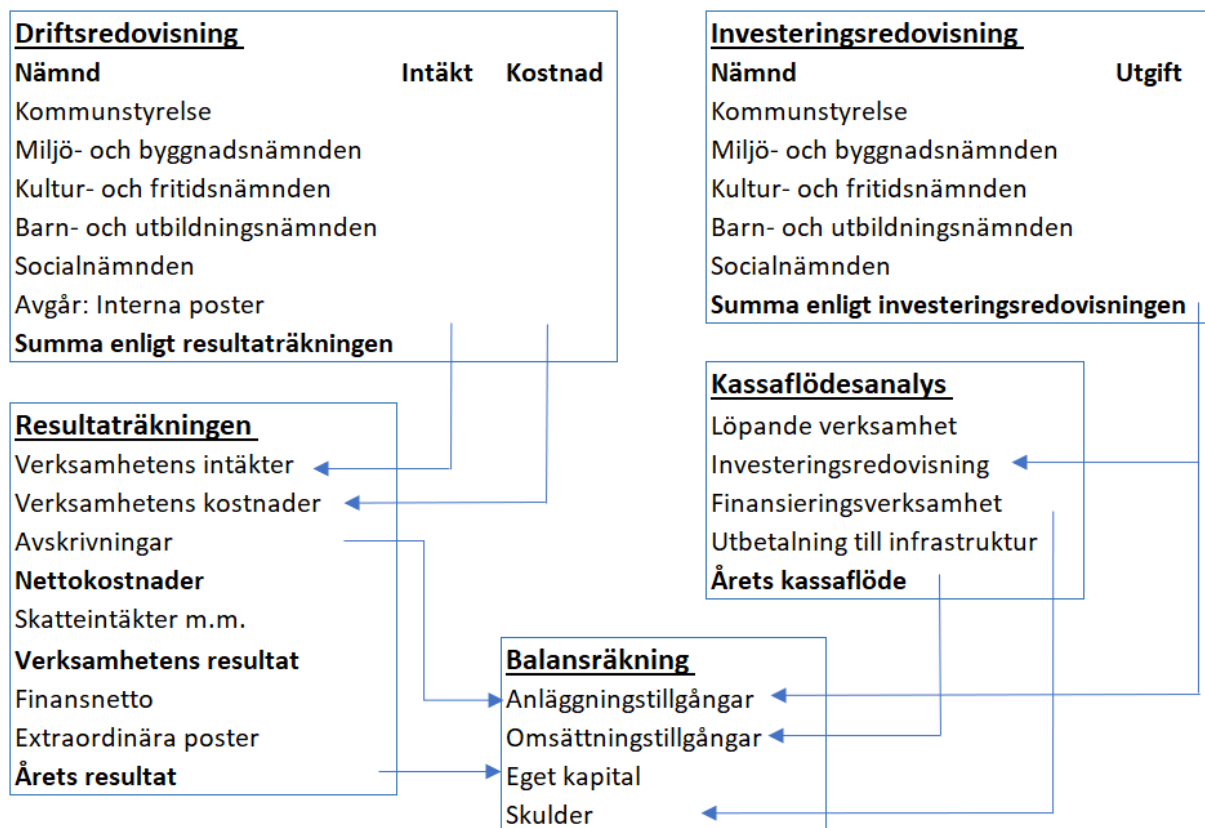

Bild 5: Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Driftsredovisning, interna och externa poster

Driftsredovisning (mnkr)	Intäkter			Kostnader			Budgetavvikelse			
	Utfall 2023	Budget 2023	Bokslut 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Bokslut 2022	Intäkter	Kostnader	Nettoavv	Nettoavv %
Förvaltning/nämnd										
Kommunledningsförvaltningen	25,5	19,4	31,7	-114,0	-103,9	-124,1	6,1	-10,0	-3,9	-4,6
Tekniska förvaltningen	197,5	187,8	176,1	-247,3	-231,1	-225,0	9,8	-16,2	-6,4	-14,8
Miljö- och byggnadsnämnden	6,0	5,7	4,8	-16,4	-14,6	-14,7	0,3	-1,8	-1,4	-16,3
Kultur- och fritidsnämnden	1,7	1,1	1,5	-20,1	-19,5	-19,4	0,5	-0,6	-0,1	-0,6
Barn- och utbildningsnämnden	51,6	41,4	57,2	-436,4	-421,2	-419,9	10,2	-15,2	-5,0	-1,3
Socialnämnden	103,4	64,8	92,4	-527,2	-478,2	-475,5	38,6	-49,0	-10,4	-2,5
Övriga nämnder	0,0	0,0	0,4	-25,9	-25,1	-7,6	0,0	-0,8	-0,8	-3,4
Kommuncentrala poster	3,7	0,0	13,0	-44,7	-30,3	-17,7	3,7	-14,4	-10,7	-35,2
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader i resultaträkningen	-127,2	-114,8	-106,2	188,8	194,8	174,0	-12,4	-6,0	-18,4	23,0
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	262,3	205,3	270,8	-1 243,2	-1129,0	-1130,1	57,0	-114,2	-57,2	-6,2

Tabell 30: Driftsredovisning 2023

Kommentar till driftsredovisningen

I tabell 30 på föregående sida redogörs för hur utfallet för respektive nämnd förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Driftsredovisningen avser senast beslutad budget och inkluderar eventuella ramökningar som tagits under löpande år.

Ramjusteringar under året är;

- Kompensation för löneökning 2023 på totalt 19,6 mnkr. Gäller samtliga förvaltningar och nämnder med personalkostnader.
- Utökning av budgetram för socialnämnden på 13,2 mnkr för ökade kostnader för personal och placeringar. Ramökning gjordes i december 2023.
- Utökning av budgetram för tekniska förvaltningen på 4,1 mnkr för ökade elkostnader. Ramökningen gjordes i december 2023 och togs från kommunledningsförvaltningens budgetram.
- Kompensation för avskrivningskostnader. Budgetering sker med uppskattad årskostnad och avstämning och justering görs vid årets slut. Förvaltningarna kompenseras till fullo i budgeten utifrån årets utfall.
- Under året har flytt av tjänster skett mellan nämnderna. Budgetjusteringar görs till följd av detta. Vid varje flytt av budget finns ett tillhörande nämndsbeslut.
- Justering av ram utifrån förändring av semesterlöneskuld. Gäller samtliga förvaltningar och nämnder med personal.

I tabellen för driftsredovisningen avser justeringsposter inom intäkter interna intäkter samt tillkommande generella statsbidrag som tillfallit arbetsmarknadsenheten och socialnämnden. Statsbidragen avser; tillfälligt stöd med anledning av kriget i Ukraina, minska andel timanställda inom vård och omsorg äldre samt utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden. Bidragen redovisas som generella statsbidrag i resultaträkningen enligt riktlinjer från RKR (Rådet för kommunal redovisning). I driftsredovisningen ingår bidraget i verksamheternas utfall. De justeringsposter som avser kostnader innefattar interna kostnader och avskrivningar. Avskrivningskostnaderna redovisas som avskrivningar i resultaträkningen men ingår i verksamheternas utfall i driftsredovisningen. Den interna budgeten för 2023 motsvarar det interna utfallet, vilket innebär att de interna posterna inte påverkar budgetavvikelse i faktiska kronor. Däremot påverkas förvaltningarnas och nämndernas nettobudget av den interna budgeten. Detta leder i sin tur till att nettoavvikelsen i procent för nämnderna och förvaltningarna påverkas negativt eller positivt i jämförelse till den externa nettobudgeten och den nettoavvikelse i procent som uppstår då.

Den största procentuella negativa nettoavvikelsen på -35,2 % står kommuncentrala poster för. Avvikelsen motsvarar en nettoavvikelse på -10,7 mnkr och förklaras främst av den ramflytt som gjorts till socialnämnden på 13,2 mnkr. Utöver detta görs också en negativ budgetavvikelse på -3,5 mnkr för årets löneökning samt en avvikelse för pensionskostnader på -2,5 mnkr. Ett mindre överskott på +2,5 mnkr uppkommer till följd av sålda exploateringsmarker.

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar den näst största negativa budgetavvikelse på -16,3 %, vilket motsvarar en nettoavvikelse på -1,4 mnkr. Den negativa budgetavvikelsen härleds främst till minskade intäkter samt ökade kostnader för bostadsanpassning.

Tekniska förvaltningen har den tredje största negativa budgetavvikelsen på -14,8 %, vilket motsvarar en nettoavvikelse på -6,4 mnkr. Underskottet härleds främst till ökade fjärrvärmekostnader samt material- och anläggningskostnader i samband med underhåll av kommunens byggnader och fastigheter, -5,2 mnkr. Kostnader för frakt och transport av mat har ökat och bidrar med -1,7 mnkr av underskottet.

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Inom vatten och avlopp samt renhållning redovisas ett underskott på -1,2 mnkr till följd av sluttäckning på soptippen samt byte av ledningsnät. Under året har förvaltningen mottagit högre intäkter än budgeterat för bland annan skogsförsäljning, asfaltering och hyresintäkter vilket gör att ett överskott uppkommer på +4,4 mnkr. Förvaltningen har under året ansökt om elstöd på 5,3 mnkr. Intäkten betraktas dock som osäker i bokslutet 2023 på grund av pågående tvist med Skatteverket och gör därför ingen påverkan på nettoresultatet. Till följd av den osäkra intäkten har tekniska förvaltningen i stället fått en ramökning i budget på 4,1 mnkr för ökade elkostnader. Ramökningen är gjord från kommunledningsförvaltningen som i budget 2023 hade en avsatt reserv för bland annat ökade elkostnader.

Kommunledningsförvaltningen redovisar en negativ budgetavvikelse på -4,6 %, vilket motsvarar -3,9 mnkr. Den negativa budgetavvikelsen uppgår till -10,0 mnkr och härleds till främst ökade kostnader för IT, friskvård och företagshälsovård, personalkostnader, licenser samt ökade kostnader för verksamhetssystem. Det finns dock positiva budgetavvikelser på +6,1 mnkr kopplade till ökade intäkter för bland annat kostnadsersättningar, statsbidrag och försäljningsintäkter. Som tidigare beskrivits hade kommunledningsförvaltningen en budgetpost för ökade elkostnader i kommunen på totalt 6,4 mnkr i budgetramen 2023. 5,3 mnkr av denna post flyttades under hösten till tekniska förvaltningen till följd av uteblivet elstöd från Skatteverket.

Övriga nämnder redovisar en negativ budgetavvikelse på -3,4 %. Avvikelsen motsvarar en nettoavvikelse på -0,8 mnkr och förklaras främst av det bidrag som lämnas från kommunen till dotterbolaget Mönsterås Holding AB. Bidraget ska täcka de kostnader som företaget har och innefattar då också de koncernbidrag som lämnas av Mönsterås Holding AB till dotterbolaget Vattenpalatset i Mönsterås AB.

Socialnämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på -2,5 %, vilket motsvarar en nettoavvikelse på -10,4 mnkr och är därmed den näst största avvikelsen i faktiska kronor för förvaltningar och nämnder. Underskottet härleds främst till ökade personalkostnader men även ökade kostnader för placeringar inom Individ- och familjeomsorgen samt en ökad volym av personer som är i behov av korttidsvistelse inom lagen om stöd och service (LSS). De verksamheter som redovisar störst negativ budgetavvikelse är äldreomsorgen och omsorg om funktionsnedsatta. Nämnden redovisar en positiv budgetavvikelse för intäkter på +38,6 mnkr, av dessa avser 21,1 mnkr riktade statsbidrag och kostnadsersättningar och 12,2 mnkr generella statsbidrag. Gällande personalkostnader redovisas för året en negativ budgetavvikelse på -30,6 mnkr och budgetavvikelsen för övriga kostnader uppgår till -18,4 mnkr, varav 5,7 mnkr avser placeringskostnader. Vissa intäkter från statsbidrag möter personalkostnader i verksamheten. Socialnämnden fick under året en ramutökning på 13,2 mnkr av kommunstyrelsen till följd av ökade personalkostnader och placeringskostnader inom individ- och familjeomsorgen.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på -1,3 %, vilket motsvarar en nettoavvikelse på -5,0 mnkr. Intäkter redovisar en positiv budgetavvikelse på +10,2 mnkr, varav 5,4 mnkr avser riktade statsbidrag och kostnadsersättning. Övriga positiva avvikelser för intäkter härleds främst till ökade barnomsorgsintäkter. Personalkostnader redovisar en negativ budgetavvikelse på -9,3 mnkr och avser främst anpassad grundskola. Övriga kostnader redovisar en negativ budgetavvikelse på -5,9 mnkr och avser främst ökade kostnader för skolskjuts och interkommunal ersättning (IKE) inom gymnasieskola. Vissa intäkter från statsbidrag möter personalkostnader i verksamheten

Kultur- och fritidsnämnden redovisar den minsta budgetavvikelsen på -0,6 %. Avvikelsen motsvarar -0,1 mnkr. Budgetavvikelserna i respektive nämnd och förvaltning kommenteras ytterligare i bilaga 1.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning (mnkr)		Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Immateriella anläggningstillgångar				
Kommunstyrelsen				
- Kommunledningsförvaltningen	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	1,1	1,2	-0,1
		1,1	1,2	-0,1
- Teknisk förvaltning	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	0,8	0,0	0,8
		0,8	0,0	0,8
Kultur- och fritidsnämnd				
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	0,1	0,8	-0,6
		0,1	0,8	-0,6
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	2,0	2,0	0,1
Nettoinvesteringar immateriella anläggningstillgångar		2,0	2,0	0,1
Materiella anläggningstillgångar				
Kommunstyrelsen				
- Kommunledningsförvaltningen	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	12,9	17,2	-4,3
		12,9	17,2	-4,3
- Teknisk förvaltning	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	94,9	149,1	-54,2
		94,9	149,1	-54,2
Kultur- och fritidsnämnd				
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	2,1	0,8	1,3
		2,1	0,8	1,3
Barn- och utbildningsnämnd				
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	1,0	1,7	-0,7
		1,0	1,7	-0,7
Socialnämnd				
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	1,8	4,1	-2,2
		1,8	4,1	-2,2
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	112,7	172,8	-60,1
Nettoinvesteringar materiella anläggningstillgångar		112,7	172,8	-60,1
	Intäkt	0,0	0,0	0,0
	Kostnad	114,8	174,8	-60,0
Nettoinvesteringar anläggningstillgångar		114,8	174,8	-60,0
Omsättningstillgångar				
- Exploateringsmark	Intäkt	-0,4	-2,1	1,7
	Kostnad	1,9	4,2	-2,3
Nettoinvesteringar omsättningstillgångar		1,5	2,1	-0,6
Totala Nettoinvesteringar		116,3	176,9	-60,6
Upplýsingar om försäljning och utrangering av anläggningstillgångar	Reavinst	-2,2	0,0	-2,2
	Reaförlust	0,0	0,0	0,0
		-2,2	0,0	-2,2

Tabell 31: Investeringsredovisning 2023

Kommentar till investeringsredovisning

Investeringsbudgeten för 2023 uppgick till 176,9 mnkr. Under året har investeringar motsvarande 116,3 mnkr genomförts, vilket innebär att 66 % av beslutad investeringsbudget har genomförts. På grund av försenade projektplaneringar inom teknisk förvaltning är det en lägre andel av investeringarna som genomförts jämfört med tidigare år.

De största investeringarna som skett under året finns inom tekniska förvaltningen i form av investeringar i Nynäs avloppsreningsverk, tillbyggnation av Tillingseskolan, etablering av paviljonger vid Ljungnässkolan, ombyggnation av Torshagas kök, vatten- och avloppsledningsförnyelser i Mönsterås och Fliseryd, vattentornet i Blomstermåla samt ledifiering. Övriga större investeringar är bland annat utbyggnad av stadsnätet, inköp av elevdatorer/ipads till skolan, förvärv av fastigheter såsom Pingstkyrkan och Folkets hus i Blomstermåla.

De största beslutade investeringarna för år 2023 visas i tabell 32.

Större investeringar/projekt (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023
Avloppsverk Nynäs	45 500	33 138
Skolfastigheter, Tillingseskolan och Ljungnässkolan	22 250	13 683
Stadsnät	8 800	9 139
Vattenledningar Mönsterås/Fliseryd	20 000	7 969
Torshaga kök	15 350	7 748
Vattenverk, gemensamt	11 100	6 490
Hårdvara	8 400	5 455
Ledifiering	3 900	3 617
Inköp av fastigheter med och utan byggnader	-	2 452
Folkets hus Blomstermåla	-	2 338

Tabell 32: Större investeringsprojekt 2023

Vatten och avloppsverksamhet (VA)

Verksamhetsområde:

- Produktion och distribution av dricksvatten
- Avledning och rening av avloppsvatten

Måluppfyllelse

Vattenförsörjning

Tillhandahålla trygg och säker leverans av gott dricksvatten av hög kvalitet som minst uppfyller Livsmedelsverkets krav. **Målet uppfyllt 2023.**

Avloppshantering

Rena avloppsvattnet med god effektivitet. Avloppsvattnet ska som lägst uppfylla myndigheternas utsläppsvillkor. **Målet uppfyllt för 2023.**

Miljö

Verksamheten omfattas av kommunens övergripande mål om hållbart samhälle genom energieffektivisering, kretsloppsanpassning och miljöskydd. **Målet uppfyllt för 2023.**

Övergripande finansiella mål

För den taxefinansierade verksamheten ska nyinvesteringarna långsiktigt finansieras via den av fullmäktige beslutade taxan och tidigare års avsättningar. **Målet uppfyllt för 2023.**

Målinriktat arbete

Verksamheten ska bedrivas så att den tillgodoser invånarnas behov samt bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling. För att uppnå en långsiktig stabil ekonomi är det samtidigt viktigt att utvärdera kostnader och arbeta med optimering av processer, utrustning och driftsrutiner. Förnyelse och utbyggnad pågår och sker enligt beslutad investering- och VA-plan. VA jobbar enligt nya krav med att byta ut VA-planen till en ny vattentjänstplan. Vattentjänstplanen kommer att beslutas av kommunfullmäktige under nästa år och ligger till grund för VA-verksamhetens mål och budget 12 år framåt.

Framtida risker och utmaningar

Ålderstigna anläggningar och ökade kostnader på grund av miljökrav på verken och ledningsnät ger ett stort investeringsbehov för VA. VA-taxan kommer att höjas väsentligt.

Personal

VA- och renhållningsavdelningen kommer framåt att se över sitt personalbehov och organisation. Detta för att komplettera med ytterligare medarbetare för att kunna nå uppsatta krav och mål för verksamheten.

Ekonomisk analys

VA-verksamhetens kostnader ska till fullo täckas med taxan, det vill säga 100 % taxefinansierat. VA-verksamheten har ett stort investeringsbehov i sina anläggningar samt klimat och miljö.

Investeringar 2023 och framåt

Under 2023/24 pågår renoveringen av Nynäs reningsverk. Blomstermåla vattentorn är färdigrenoverat. Vattenverken och vattentäkterna ses över och kompletteras samt nya brunnslägen identifieras. Övergång och utbyte till digitala vattenmätare fortgår och beräknas klart under 2024.

SÄRREDOVISNING

Resultaträkning VA (mnkr)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter	1, 11	39,8	37,1
Verksamhetens kostnader	2, 11	-29,0	-26,4
Avskrivningar	3	-8,9	-8,8
Verksamhetens nettokostnad		1,9	1,9
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader	4	-1,9	-1,9
Finansnetto		-1,9	-1,9
Årets resultat		0,0	0,0

Tabell 33: Resultaträkning VA

Balansräkning VA (mnkr)	Not	2023	2022
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	5	5,4	5,9
Materiella anläggningstillgångar	5	251,3	209,4
Summa anläggningstillgångar		256,8	215,3
Omsättningstillgångar			
Varulager		1,4	0,9
Kundfordringar		1,0	0,0
Övriga fordringar	6	5,4	4,6
Summa omsättningstillgångar		7,9	5,6
SUMMA TILLGÅNGAR		264,6	220,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital och skulder			
Eget kapital		0,0	0,0
därav årets resultat		0,0	0,0
Summa eget kapital		0,0	0,0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner		0,0	0,0
Summa avsättningar		0,0	0,0
Långfristiga skulder			
Lån av kommun	7	-212,3	-172,5
Investeringsfond		0,0	0,0
Förutbetalda intäkter från anläggningsavg	8	-30,5	-29,0
Summa långfristiga skulder		-242,7	-201,6
Kortfristiga skulder			
Övriga skulder	9	-9,9	-8,6
Upplupna kostnader, förutbetalda intäkter	10	-12,0	-10,6
Summa kortfristiga skulder		-21,9	-19,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		-264,6	-220,8

Tabell 34: Balansräkning VA

Kassaflödesanalys VA (mnkr)	2023	2022
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	0,0	0,0
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	8,9	8,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	8,9	8,8
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager	-0,5	0,0
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	-1,8	0,2
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	2,6	-3,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	9,2	5,9
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-49,3	-56,3
Förvärv av immateriella tillgångar	-1,1	-1,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-50,4	-57,8
Finansieringsverksamheten		
Periodisering av anläggningstillgångar	1,4	3,4
Ökning(+)/Minskning(-) av låneskuld	39,7	48,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	41,2	51,9
Årets kassaflöde	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	0,0	0,0
Likvida medel vid årets slut	0,0	0,0
Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys		
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	8,9	8,8
	8,9	8,8

Tabell 35: Kassaflödesanalys VA

SÄRREDOVISNING

Noter VA-verksamhet (mnkr)	2023	2022
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens externa intäkter		
Brukningssavgifter	37,1	32,4
Anläggningsavgifter	1,4	3,4
Övriga avgifter och ersättningar	1,0	0,3
Periodisering årets anläggningsavgifter	-1,4	-3,4
Årlig periodisering av anläggningsavgifter	0,8	0,6
Periodisering årets abonnentkollektiv	-11,6	-10,6
Återföring periodisering abonnentkollektiv	10,6	13,2
Summa verksamhetens externa intäkter	38,0	35,8
Verksamhetens interna intäkter		
Brukningssavgifter	1,8	1,4
Övriga avgifter och ersättningar	0,0	0,0
Summa verksamhetens interna intäkter	1,8	1,4
Summa verksamhetens intäkter	39,8	37,1
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Verksamhetens externa kostnader		
Personalkostnader	-7,4	-7,9
Anläggningsentreprenader	-0,9	-0,9
Anläggning- och underhållsmaterial	-3,7	-2,3
Elkostnader	-5,7	-4,1
Fordonskostnader	-0,3	-0,4
Övriga kostnader	-9,5	-9,3
Summa verksamhetens externa kostnader	-27,5	-24,8
Verksamhetens interna kostnader		
Övriga kostnader	-1,5	-1,6
Summa verksamhetens interna kostnader	-1,5	-1,6
Summa verksamhetens kostnader	-29,0	-26,4
Not 3 Avskrivningar		
Avloppsledningar	-1,2	-1,2
Avloppsverk	-1,6	-1,8
Dagvattenledningar	-0,3	-0,3
Pumpstationer	-0,5	-0,5
Vattenledningar	-2,9	-2,7
Vattenverk	-2,4	-2,3
Summa avskrivningar	-8,9	-8,8

Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden.

Följande avskrivningstider tillämpas;

Markanläggningar

Vatten- och avloppsledningar

40 - 100 år

40 - 100 år

VA-anläggningar

Vatten- och avloppsverk

20 -100 år

20 -100 år

Maskiner- och inventarier med mera

3-10 år

3-10 år

Noter VA-verksamhet (mnkr)	2023	2022
Not 4 Finansiella kostnader		
Räntekostnader lån från kommun	-1,9	-1,9
Summa finansiella kostnader	-1,9	-1,9
<i>Räntesats som används för perioden.</i>	1,25	1,50
Not 5 Immateriella och materiella anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	7,5	6,0
Omklassning	0,0	0,0
Nyanskaffningar	1,1	1,5
Summa utgående anskaffningsvärde	8,6	7,5
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-1,6	-0,3
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-1,5	-1,3
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-3,1	-1,6
Planenligt restvärde vid årets slut	5,4	5,9
Byggnader och anläggningstillgångar		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	354,0	299,3
Omklassning	0,0	0,0
Nyanskaffningar	5,3	54,7
Summa utgående anskaffningsvärde	359,3	354,0
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-160,4	-153,7
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-6,5	-6,7
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-166,9	-160,4
Planenligt restvärde vid årets slut	192,4	193,6
Pågående anläggningar		
Vid årets början	10,9	10,9
Omklassning	0,0	-8,0
Nyanskaffningar	43,6	8,0
Planenligt restvärde vid årets slut	54,5	10,9
Maskiner och inventarier		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	12,7	11,0
Omklassning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Nyanskaffningar	0,5	1,7
Summa utgående anskaffningsvärde	13,2	12,7
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-7,8	-6,9
Utrangering	0,0	0,0
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-0,9	-0,8
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-8,7	-7,8
Planenligt restvärde vid årets slut	4,5	4,9
Summa anläggningstillgångar	256,8	215,3

Noter VA-verksamhet (mnkr)	2023	2022
Not 6 Övriga fordringar		
Fordran ingående mervärdesskatt	5,4	4,6
Summa övriga fordringar	5,4	4,6
Not 7 Lån av kommun		
Värde vid årets början	-172,5	-124,5
Förändring likviditetsflöde	-39,7	-48,1
Värde vid årets slut	-212,3	-172,5
<i>VA-avdelningen redovisar ingen egen kassa och bank, utan avräknar likviditetsflöde mot avräkningskonto, lån av kommun. Räntesats som används är kommunens genomsnittliga upplåningsränta för perioden.</i>		
Not 8 Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter		
Värde vid årets början	-29,0	-25,7
Periodisering av anläggningsavgifter	-1,4	-3,4
Värde vid årets slut	-30,5	-29,0
<i>Anläggningsavgifterna ska täcka avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät, direkta kostnader i samband med anslutning samt administration i samband med anslutning. Periodisering av anläggningsavgifterna görs i likhet med avskrivningstiden för VA-ledningar.</i>		
Not 9 Övriga skulder		
Utgående moms	-9,9	-8,6
Summa övriga skulder	-9,9	-8,6
Not 10 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Skuld abonnentkollektivet	-11,6	-10,6
Övriga upplupna kostnader	-0,4	0,0
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-12,0	-10,6

Not 11 Fördelningsnycklar interna intäkter och kostnader**Verksamhetens interna intäkter****Teknisk förvaltning**

Brukningsavgifter;

Verklig förbrukning

Övriga avgifter och ersättningar

Tid nedlagd på VA-ärenden

Verksamhetens interna kostnader**Teknisk förvaltning**

Förvaltningschef

20% på lönesumma

Ekonomiassistenter

10% på lönesumma

Controller

15% på lönesumma

Kund

40% på lönesumma

Övriga personalkostnader

Tid nedlagd på VA-ärenden

Overheadkostnader

Enligt uttagsförteckning

Fordonskostnader (bilar, toro, övriga maskiner)

Enligt uttagsförteckning

Personalkostnader (Gemensam service)

Tid nedlagd på VA-ärenden

Städkostnader

Tid nedlagd på VA-ärenden

Renhållningskostnader

Verklig förbrukning

Programvaror

30% av kostnaden EDP-future

Miljönämnd

SÄRREDOVISNING

Tillsynsavgifter
Ekonomiavdelning
 Fakturerings tjänst
Byggnadsnämnd
 Bygglovsärenden

Tid nedlagd på VA-ärenden

Tid nedlagd på VA-ärenden

Tid nedlagd på VA-ärenden

Nyckeltal VA-verksamhet	2023	2022	2021
Antal abonnenter	4 903	4 877	4 838
Täckningsgrad exkl. avsättning abonnentkollektiv	100,0%	100,0%	100,0%
Täckningsgrad exkl. anläggningsavgifter och avsättning abonnentkollektiv	100,0%	100,0%	89,6%
Producerad vattenmängd (m ³)	723 696	787 070	818 996
Kostnad kr/m ³ producerad mängd	6,50	4,70	21,44
Försåld vattenmängd (m ³)	621 766	633 802	635 512
Antal åtgärdade vattenläckor	20	19	14
Försåld mängd/producerad mängd	85,9%	80,5%	78,0%
Skillnad producerad vattenmängd/försåld vattenmängd (m ³)	101 930	153 268	183 484
Behandlad mängd avloppsvatten (m ³)	1 589 698	1 333 078	1 935 857
Kostnad kr/m ³ behandlat avloppsvatten	4,60	5,40	8,30
Antal åtgärdade avloppsstopp	121	85	150

Tabell 36: Nyckeltal VA

Kommunstyrelsens underskrifter

Mönsterås, den 12 mars 2024

Anders Johansson (C)
Ordförande

Robert Rapakko (S)
1.e vice ordförande

Åsa Ottosson (M)
2:e vice ordförande

Erik Jonsson (S)

Anni Juhl Nielsen (SD)

Michael Pettersson (S)

Renée Solstad (S)

Katarina Johansson (C)

Lejla Radovic (S)

Christer Olsson (SD)

Madeleine Rosenqvist (KD)

Jens Robertsson (C)

Thomas Halkjaer (C)

Ledamöter i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämndsordförande

Kommunfullmäktige

Jens Robertsson (C) ordf.

Erik Jonsson (S) 1:e vice ordf.

Gabriela Gallardo (SD) 2:e vice ordf.

Anders Johansson (C)

Robert Rapakko (S)

Thomas Halkjaer (C)

René Solstad (S)

Britt-Marie Domeij (M)

Ann Petersson (C)

Anni Juhl Nielsen (SD)

Lejla Radovic (S)

Chatrine Pålsson Ahlgren (KD)

Iréne Pettersson Holm (S)

Carina Holmberg Olofsson (C)

Christer Ohlsson (SD)

Jacqueline Doohan (C)

Anne Blomqvist (S)

Madeleine Rosenqvist (KD)

Jimmy Persson (C)

Barbro Lander (SD)

Martin Nilsson (S)

Amer Chahrur (C)

Lennart Johansson (V)

Marcus Läggeberger (KD)

Margareta Wessel Karlsson (S)

Daniel Williamsson (S)

Torbjörn Uddén (L)

Åsa Ottosson (M)

Christer Ohlsson (SD)

Maria Robertsson (C)

Martina Engström (S)

Maria Andersson (S)

Owe Kåreberg (S)

Håkan Spärlin (C)

Michael Pettersson (S)

Nina Borg (SD)

Barbara Eriksson (SD)

Anna Isaksson (C)

Martin Samuelsson (S)

Björn Östman (KD)

Christian Nilsson (M)

Sören Boman (SD)

Alice Saksenvik (V)

Robin Schöttke (SD)

Roland Petersson (S)

Suzanne Gustafsson (M)

Sven-Erik Svensson (SD)

Victoria Berkeby (S)

Rebecka Toft (S)

Kommunstyrelsen

Anders Johansson (C) ordf.

Robert Rapakko (S) 1:e vice ordf.

Åsa Ottosson (M) 2:e vice ordf.

Anni Juhl Nielsen (SD)

Erik Jonsson (S)

Katarina Johansson (C)

Madeleine Rosenqvist (KD)

Jens Robertsson (C)

Lejla Radovic (S)

Michael Pettersson (S)

Renée Solstad (S)

Thomas Halkjaer (C)

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Anders Johansson (C) ordf.

Robert Rapakko (S), vice ordf.

Anni Juhl Nielsen (SD)

Åsa Ottosson (M)

Erik Jonsson (S)

Nämndernas ordförande

Barn- och utbildningsnämnden

Madeleine Rosenqvist (KD))

Miljö- och byggnadsnämnden

Ann Petersson (C)

Kultur- och fritidsnämnden

Maria Robertsson (C)

Socialnämnden

Håkan Spärlin (C)

Valnämnden

Jacqueline Doohan (C)

Överförmyndare

Håkan Sjöborg (C)

Mönsterås kommun

Organisationsnummer 212000-0720

Box 54, 383 22 Mönsterås • Tel: 0499-170 00 • E-post: kommun@monsteras.se

monsteras.se

Bilaga 1

Verksamhetsberättelser kommunala bolag och nämnder

Verksamhetsberättelser och kommunala bolag och nämnder

Innehåll

Verksamhetsberättelser kommunala bolag.....	2
Inledning	2
Mönsterås Holding AB Koncern	3
Mönsterås Utvecklings AB - koncern	4
Vattenpalatset i Mönsterås AB	6
Ålem Energi AB - koncern.....	8
Mönsterås Bostäder AB	10
Emåbygdens Vind AB	12
Räddningstjänsten sydost	14
Verksamhetsberättelser nämnder och förvaltningar	16
Inledning	16
Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltning	17
Tekniska förvaltningen	20
Miljö- och byggnadsnämnden.....	24
Kultur- och fritidsnämnden	25
Barn- och utbildningsnämnden.....	26
Socialnämnden.....	29
Övriga nämnder och verksamheter	32

Verksamhetsberättelser kommunala bolag

Inledning

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation, i två helägda bolag; Mönsterås Holding AB och Mönsterås Bostäder AB samt i delägda bolaget Emåbygdens Vind AB. Från och med 2023 ingår också del av det nybildade kommunalförbundet Räddningstjänsten Sydost i kommunkoncernen. Det helägda bolaget Mönsterås Holding AB äger i sin tur tre bolag, underkoncernen Ålem Energi AB, underkoncernen Mönsterås Utvecklings AB samt Vattenpalatset i Mönsterås AB. Samtliga ingår i en aktiebolagsrättslig koncern där Mönsterås Holding AB utgör moderbolag. Bolagen i kommunkoncernen bedriver verksamhet inom områdena bostäder, uthyrning av industrilokaler, eldistribution/elproduktion, bad och rekreation, vindkraft samt räddningstjänst. Samtliga bolag drivs som aktiebolag, undantaget dotterbolaget till Mönsterås Utvecklings AB som drivs som kommanditbolag och Räddningstjänsten Sydost som är ett kommunalförbund. Under 2023 har ett nytt aktiebolag bildats i underkoncernen Ålem Energi AB. Se bild nedan över den kommunala koncernens organisationschema.

I denna bilaga beskrivs kort bolagens viktigaste händelser under året, en ekonomisk analys samt en beskrivning om framtida utmaningar. För mer detaljerad redovisning av bolagen hänvisas till bolagens egna årsredovisningar.

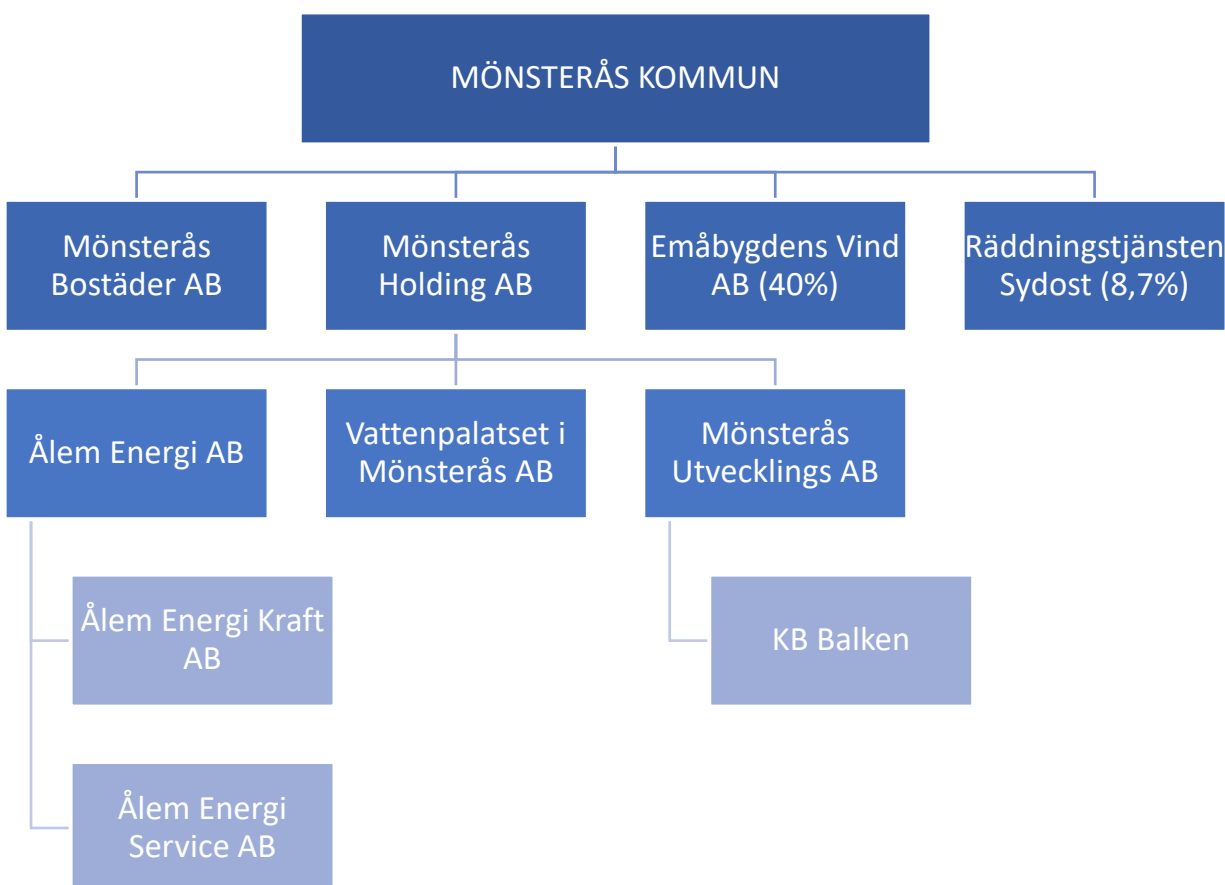

Bild 1: kommunkoncernens organisationschema

Mönsterås Holding AB Koncern

Mönsterås Holding AB ägs till 100 % av Mönsterås kommun. Bolaget är i sin tur ägare till Vattenpalatset i Mönsterås AB, underkoncernerna Mönsterås Utvecklings AB och Ålem Energi AB. Några av bolagen har dotterbolag i sina respektive koncerner. Mönsterås Holding AB bedriver ingen egen verksamhet, utan förvaltar aktier i bolag med anknytning till Mönsterås kommun samt samordnar övergripande frågor för dessa bolag. Styrelsens ordförande är Anders Johansson och ansvarig tjänsteman är kommunchef Fredrik Johansson.

Årets viktigaste händelser

Under året har Mönsterås Holding AB haft två möten styrelsemöten och en bolagsstämma.

Ekonomisk analys

Årets resultat visar ett underskott på -2,7 mnkr för Mönsterås Holding AB koncernen. Resultatet för moderbolaget uppgår till -4,0 mnkr, vilket är en följd av att lämnade koncernbidrag redovisas i resultaträkningen. Mönsterås Holding AB har inget soliditets- eller avkastningskrav från ägaren. För 2023 har en borgensavgift på 0,50 % av beslutad borgensram erlagts.

Mönsterås Holding AB - koncern	2023	2022	2021
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	62,4	65,2	57,1
Årets Resultat	-2,7	-3,0	-1,1
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	182,7	181,8	169,8
Omsättningstillgångar	32,8	37,8	34,7
Summa Tillgångar	215,5	219,5	204,5
Eget kapital	-25,5	-24,3	-22,8
Långfristiga skulder inklusive avsättningar	-137,8	-139,4	-165,5
Kortfristiga skulder	-52,2	-55,9	-16,2
Summa Eget Kapital och skulder	-215,5	-219,5	-204,5
Nyckeltal			
Soliditet	11,8%	11,1%	11,2%

Framtiden

Mönsterås Holding AB bedriver ingen egen verksamhet utan har en samordnande roll för koncernbolagen. Under förutsättning att inga större avvikelser sker i de underliggande bolagen kommer inte Mönsterås Holding AB få några förändrade förutsättningar.

Mönsterås Utvecklings AB - koncern

Mönsterås Utvecklings AB (MUAB) ägs till 100 % av Mönsterås Holding AB. I koncernen för Mönsterås Utvecklings AB ingår det helägda kommanditbolaget Balken. Bolaget äger och förvaltar 14 fastigheter med cirka 32 400 kvm lokalyta. Fastighetsbeståndet består av kommersiella lokaler såsom industri- och kontorslokaler samt samhällsfastigheter. Antalet hyresgäster uppgår till cirka 65 och är till övervägande del små och medelstora företag. MUAB skall aktivt verka för att främja näringslivet i Mönsterås kommun.

Styrelsens ordförande är Anders Johansson och verkställande direktör är Kiirsti Lindhagen.

Årets viktigaste händelser

Ett antal större underhålls- och investeringsprojekt har genomförts. En stor ombyggnad av industrilokaler i Blomstermåla har gjorts för att flytta en hyresgäst till större lokaler. Nybyggnad/tillbyggnad av omklädningsrum till en industrifastighet i Blomstermåla påbörjades under hösten. Verkstadslokalerna i fastigheten i Ålem är fullt uthyrda från och med hösten 2023.

Ekonomisk analys

Nettoomsättningen har under året ökat vilket beror på hyreskontraktens indexreglering, högre hyresintäkter till följd av investeringar 2022 samt ökad uthyrningsgrad i slutet av året. Bolaget har erhållit elstöd från staten med drygt 0,3 mnkr. Indexregleringen har kompenserat för de ökade driftkostnaderna. Under året har bolaget omsatt två lån och den högre allmänna räntenivån har redan haft genomslag i räntekostnaderna. De senaste fem årens stora investeringar har inneburit sämre likviditet och nyupplåning måste ske för att finansiera de pågående investeringarna. Den viktigaste parametern för bolagets resultat är hyresgästernas fortsatta överlevnad och betalningsförmåga.

Mönsterås Utvecklings AB - koncern	2023	2022	2021
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	14,7	13,1	12,3
Årets Resultat	0,3	0,0	0,2
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	54,4	52,7	47,5
Omsättningstillgångar	5,8	4,1	5,6
Summa Tillgångar	60,2	56,9	53,1
Eget kapital	-6,2	-5,9	-5,9
Långfristiga skulder inklusive avsättningar.	-33,4	-33,9	-38,1
Kortfristiga skulder	-20,6	-17,0	-9,0
Summa Eget Kapital och skulder	-60,2	-56,9	-53,1
Nyckeltal			
Soliditet	10,3%	10,4%	11,1%

Framtiden

Den oro som finns vad det gäller konjunktur och inflation påverkar bolagets hyresgäster och därmed bolagets uthyrningsgrad och resultat. Bolaget hyr ut lokaler till företag på kontraktstider från tre månader upp till några år och löper därmed ständigt risken att "förlora" hyresgäster. Bolagets låneportfölj är spridd för att minimera ränterisker men förändringar i den allmänna räntenivån kommer få direkt påverkan på bolagets resultat. MUAB:s fastighetsbestånd består till stor del av äldre fastigheter och kräver större underhållsinsatser. MUAB tror på långsiktiga samarbeten och har kontinuerlig kontakt och dialog med kommunens företag för att på bästa sätt vara beredd på de behov som uppkommer.

Vattenpalatset i Mönsterås AB

Vattenpalatset i Mönsterås AB ägs till 100 % av Mönsterås Holding AB. Vattenpalatsets huvudverksamhet är att driva ett äventyrsbad som också inrymmer en motionsanläggning med gym och spinning samt café.

Styrelsens ordförande är Maria Robertsson och verkställande direktör är Oscar Ekstam

Årets viktigaste händelser

2023 har bolaget fokuserat på att verkställa och utveckla de rutiner som beslutades 2022 med de nya verksamhetsförändringarna för bättre arbetsmiljö och ledning, samt nya styrsystemet. Två omförhandlingar av extern städtjänst gjordes under året och i slutet av 2023 hittades den mer hållbara modellen som kommer fortsätta under 2024. Styrsystem samt externt städ gör att verksamheten har mer kontroll över kärnverksamheten samt får mer effektiv drift. Vattenpalatset har 2023 haft stor tillströmning av kunder under sommartid, vilket tros härledas till inflationen och den svaga kronan. Inhemska och utländska sommarbesökare gav samma inpasseringar som vintertid.

Ekonomisk analys

Koncernbidrag har erhållits med 5,4 mnkr, vilket gör att årets resultat uppgår till 0 mnkr. Intäktsposter i form av bad- och gymavgifter uppgår till 4,7 mnkr, vilket är en ökning på 0,9 mnkr jämfört med föregående år. De totala kostnaderna inklusive avskrivningar uppgår till 10,2 mnkr vilket är i snarlik nivå som föregående års kostnader på 10,0 mnkr. Kostnaderna för el och personal har minskat medan kostnader för fjärrvärme och städ har ökat. Det positiva är att kostnadsnivån har kunnat ligga kvar på en kontrollerad nivå trots ökad verksamhet. Under året har bolaget erhållit elstöd på 0,5 mnkr.

Vattenpalatset i Mönsterås AB	2023	2022	2021
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	4,7	3,8	2,6
Årets Resultat	0,0	0,0	0,0
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	11,6	12,7	11,8
Omsättningstillgångar	7,9	12,9	13,7
Summa Tillgångar	19,5	25,6	25,5
Eget kapital	-0,5	-0,5	-0,5
Långfristiga skulder inklusive avsättningar	-11,1	-12,2	-23,7
Kortfristiga skulder	-8,0	-12,9	-1,3
Summa Eget Kapital och skulder	-19,5	-25,6	-25,5
Nyckeltal			
Soliditet	2,6%	2,0%	2,0%

Framtiden

Bolaget är i behov av politiskt beslut om dess framtid under 2024. Detta enligt redovisad betongutredning med flera olika alternativ till underhåll, renovering och nybyggnation för ökad livslängd av hela fastigheten. Beslut om bolagets tekniska livslängd tas av bolagets ägare.

Utmaningen med inflation och stora prisvariationer på energi är fortsatt högaktuellt för bolagets drift nu och i framtiden. De historiska skiftningarna i pris på el och fjärrvärme är tydliga exempel på bolagets höga energiprisrisk.

Ålem Energi AB - koncern

Ålem Energi AB ägs till 100 % av Mönsterås Holding AB. Bolaget distribuerar elenergi till kunder inom södra delen av Mönsterås kommun. I koncernen ingår det helägda aktiebolaget Ålem Energi Kraft AB som bedriver vattenkraftsproduktion, närvärme, elhandel samt äger gatubelysningen i kommunen sedan 2020. Under året har även ett nytt bolag bildats i koncernen Ålem Energi Service AB.

Styrelsens ordförande är Håkan Sjöborg och verkställande direktör är Markus von Zweigbergk.

Årets viktigaste händelser

Under året har en del förbättringsarbete utförts kring fiskomlöpets i Blomsterström. Under 2024 kommer ytterligare åtgärder att vidtas.

Gatuljus – under året har det omfattande utbytet av gamla Natriumlampor till modern och energieffektiv LED-belysning påbörjats. Arbetet kommer att reducera förbrukningen avsevärt och projektet kommer att intensifieras under 2024 och pågå under de kommande 3 åren.

Elhandel – med anledning av den volatila marknaden erbjuds inte längre någon nyteckning av fastprisavtal. Det är för stor risk och det saknas resurser för att kunna bevaka och uppdatera ett bra kunderbjudande utifrån elbörsen.

Under året har mätarprojektet besiktigats och slutförts, i Sandbäckshult är nedgrävning av nät slutfört och förstärkningar i nätet har skett med nya nätstation i Blomstermåla, Ålem och Timmernabben.

Under året har personalförändringar skett genom förstärkning av arbetsledare, byte av kundtjänstmedarbetare och VD samt lite delvisa pensioneringar.

Ekonomisk analys

Koncernen redovisar ett positivt resultat på +0,9 mnkr för året, vilket är en försämring från resultatet 2022 på +1,5 mnkr.

Under 2023 har energisituationen varit mindre turbulent, men inte lugn. Elpriserna var betydligt lägre än för 2022 men historiskt höga och lika de för 2021. Elpriserna påverkar resultatet positivt för Ålem Energi då kostnaderna för nätförlusterna minskade samtidigt som intäkterna i Ålem Energi Kraft minskade trots relativt god produktion av vattenkraften.

Fjärrvärmens har drabbats av kraftigt ökade bränslepriser under säsongen, pellets +23% och flis +68% och dras med fortsatta utmaningar med stor andel handpåläggning på grund av föråldrade pannor utan modern styrning.

Bilaga 1 - Verksamhetsberättelser kommunala bolag och nämnder

Ålem Energi Koncern	2023	2022	2021
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	44,9	50,3	43,2
Årets Resultat	0,9	1,5	2,4
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	117,5	117,0	110,5
Omsättningstillgångar	23,3	23,9	19,3
<i>Summa Tillgångar</i>	<i>140,8</i>	<i>140,9</i>	<i>129,9</i>
Eget kapital inklusive obeskattade reserver	-41,1	-40,2	-38,7
Långfristiga skulder inklusive avsättningar	-84,2	-84,0	-77,7
Kortfristiga skulder	-15,5	-16,8	-13,4
<i>Summa Eget Kapital och skulder</i>	<i>-140,8</i>	<i>-140,9</i>	<i>-129,9</i>
Nyckeltal			
Soliditet	29,2%	28,5%	29,8%

Framtiden

Bolaget står inför stora utmaningar att behålla ett nät som är robust och klarar av större lokal produktion och höga effekttoppar åt bägge håll. Därmed kommer stora investeringar att krävas de kommande åren. Under 2024 tillkommer bland annat två nya stationer och ett antal ska förnygras.

Myndighetskraven ökar stadigt genom bland annat EU:s "Fit for 55"-paket och det rådande säkerhetsläget gör att ytterligare utredningar och beredskapsplaner ska tas fram och hållas uppdaterade.

I arbetet att bli klimatneutrala sker succesivt utbyte till elbilar och övergång till HVO-bränsle. Under 2024 kommer bolaget att komplettera med ytterligare lokal solcellsproduktion, lära medarbetarna mer om batterianvändning samt satsa på att etablera laddinfrastruktur i kommunen.

Mönsterås Bostäder AB

Mönsterås Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsföretag som ägs till 100 % av Mönsterås kommun. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga eller förvalta fastigheter eller tomträtter samt bygga bostäder och affärslokaler inom Mönsterås kommun. Totalt finns 1 396 lägenheter i bolagets bestånd.

Styrelsens ordförande är Sarah Johansson och verkställande direktör är Armin Avdic.

Årets viktigaste händelser

Mönsterås Bostäder grundades 1948 och under år 2023 firade företaget sitt 75-årsjubileum.

Ekonomisk analys

Resultatmässigt karakteriseras år 2023 av ett förhållandevis svagt resultat på +1,3 mnkr. I jämförelse med året innan är detta en klar försämring då resultatet 2022 uppgick till +6,5 mnkr. 2023 års svaga resultat präglades starkt av de kraftiga prisökningarna på fjärrvärme, byggmaterial, byggtjänster, taxor och avgifter samt ränteökningar. Enligt den senaste Nils Holgerssonrapporten har totalkostnaden för el, fjärrvärme, avfall samt vatten och avlopp ökat med 11 procent under året. Enligt SCB:s decemberrapport har byggkostnadsindex ökat med 5,9 procent jämfört med året innan medan räntekostnaderna har stigit med 46 procent mellan december 2022 och december 2023.

Mönsterås Bostäder AB	2023	2022	2021
Ägarinflytande	100%	100%	100%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	102,6	99,5	97,6
Årets Resultat	1,3	6,4	5,2
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	577,2	550,5	547,4
Omsättningstillgångar	21,2	23,9	21,0
Summa Tillgångar	598,4	574,4	568,4
Eget kapital	-191,5	-190,1	-184,1
Långfristiga skulder inklusive avsättningar	-384,5	-363,7	-361,7
Kortfristiga skulder	-22,4	-20,6	-22,7
Summa Eget Kapital och skulder	-598,4	-574,4	-568,4
Nyckeltal			
Soliditet	32,0%	33,1%	32,4%

Framtiden

Under 2024 kan det tyvärr än så länge inte konstateras någon vändning kring det höga kostnadsläget som uppkommit. Taxor och avgifter kommer återigen att höjas kraftigt, i några fall med tvåsiffriga procentsatser. De goda åren med låg inflation, låga kostnadsökningar och dessutom låga räntor är definitivt bakom oss. Framöver handlar det om att kunna prioritera det som är absolut viktigast för företaget att göra.

Trots ett utmanande läge kommer företaget att genomföra ett antal större projekt under 2024 som exempelvis övergång från fjärrvärme till bergvärme, takbyte och installation av solceller i Timmernabben, byggnation av ett nytt gruppboende på Ljungnäs, installation av

solceller på Lyftet i Blomstermåla, byte av tak på Bryggerigatan 6 med mera. Fortsatta satsningar kommer att göras på marknadsföring via olika kanaler. Bolaget kommer även att delta som sponsor av två av O-ringens tävlingar i mountainbikeorientering (MTBO) som kommer att anordnas i Blomstermåla under vecka 30 2024. O-ringen är världens största orienteringstävling och det förväntas att uppemot 20 000 personer besöker vår region, som tävlande eller som support till någon i familjen som tävlar i O-ringen.

Emåbygdens Vind AB

Emåbygdens Vind AB bildades 2014 och är ett samägt bolag av Mönsterås kommun (40 %), Hulfsfreds kommunala industri AB (40 %) och Högsby kommun (20 %). Bolaget äger ett vindkraftverk som ska producera el till de berörda parternas lokaler. Styrelsens ordförande är Lars Rosander (Kommunstyrelsens ordförande i Hulfsfreds kommun) och ansvarig tjänsteman är ekonomichefen i Hulfsfreds kommun Henric Svensson.

Årets viktigaste händelser

Efter några år med negativa resultat blev föregående årsresultat positivt främst på grund av enstaka månader med höga elpriser. 2023 började med ett bra första tertial men sedan vände dock priserna ner under året. Den genomsnittliga intäkten per producerad kWh under första tertialet var 56 öre och under resterande del av året endast 24 öre. Det ger på helåret 36,6 öre per producerad kWh vilket är lägre än budgeterade 40 öre. Även produktionen var lägre än tidigare. Elproduktionen under året uppgick till 4 764 MWh (5 653 MWh) och är den tredje lägsta produktionssiffran sedan bolaget startade.

Ekonomisk analys

Bolaget redovisade ett negativt resultat för året på -0,5 mnkr, vilket innebär -0,2 mnkr för Mönsterås kommuns andel. Omsättningen under året för hela bolaget uppgick till 1,7 mnkr vilket kan jämföras med 2,2 mnkr föregående år. Elpriset har för bolagets producerade el varierat från 5 öre/kWh till som bäst 56 öre/kWh. Då nätägarens regleringsavgift tidigare har pendlat kraftigt bytte bolaget leverantör 2022 vilket har lett till lägre (2,4 öre/kWh) och jämnare regleringsavgifter sett över hela året. Priset på elcertifikat har varit närmare noll kronor vilket innebär att ursprungsgarantierna inbringar mer intäkter än elcertifikaten, totalt 0,3 mnkr. Ökad finansiell oro och kriget i Ukraina har varit två stora händelser i omvärlden under 2023. Emåbygdens Vind kan sägas ha drabbats av framför allt den ökade finansiella oron i form av stigande räntor då räntekostnaderna för lånen nästintill har tredubblats.

Emåbygdens Vind AB	2023	2022	2021
Ägarinflytande - kommunens andel	40%	40%	40%
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	0,7	0,9	0,8
Årets Resultat	-0,2	0,1	0,0
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	5,8	6,2	6,5
Omsättningstillgångar	0,5	1,1	1,2
Summa Tillgångar	6,3	7,3	7,7
Eget kapital	-0,7	-0,9	-0,8
Långfristiga skulder inklusive avsättningar	-5,5	-6,3	-6,8
Kortfristiga skulder	-0,1	-0,1	-0,1
Summa Eget Kapital och skulder	-6,3	-7,3	-7,7
Nyckeltal			
Soliditet	11,0%	12,1%	10,7%

Framtiden

I december 2024 löper serviceavtalet med Siemens Gamesa ut och redan under 2023 har arbete tillsammans med de övriga ägarna i parken påbörjats inför en ny upphandling, detta arbete fortsätter under 2024. Inför 2024 kan konstateras att elpriserna är avgörande för bolagets resultat och antas vara väldigt volatila även under 2023. Styrelsen har undersökt eventuellt nedskrivningsbehov men ser inte skäl till några åtgärder för närvarande.

Räddningstjänsten sydost

Första januari 2023 bildades Räddningstjänsten Sydost. I samband med detta blev sju räddningstjänstorganisationer (nio kommuner) ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst. Verksamhetsövergången planerades och förbereddes under hösten 2022. Förbundets ansvarsområde är såväl den operativa räddningstjänsten, det förebyggande arbetet, utbildningar och att arbeta med räddningstjänstens del i det civila försvaret.

Årets viktigaste händelser

2023 var ett övergångsår där olika lokala avtal, rutiner och arbetsätt bibehölls. De tidigare organisationerna bildade egna avdelningar som arbetade på helt olika sätt. Detta var en nödvändighet för att parallellt börja jobba med att bygga upp en helt ny organisation för räddningstjänsten sydost.

Under 2023 har det arbetats mycket med omställning till ett nytt arbetstidsdirektiv som börjar gälla i februari 2024. Direktivet innebär att det inte längre är möjligt att schemalägga så långa arbetspass som tidigare tillämpats. På samtliga heltidsstationer arbetar man idag som grund eller vid vissa tillfällen 24 h långa arbetspass. Detta kommer inte att vara möjligt från februari 2024. Denna fråga är extremt stor hos personalen inom räddningstjänsten där man är mycket missnöjd med de nya direktiven. Det bedöms som stor risk att flera brandmän väljer att lämna sina tjänster på grund av detta.

Under året har det arbetats med att ta fram nya scheman och göra riskanalys och konsekvensanalys av detta. Av analyserna framgår att det kommer bli problematiskt att anpassa verksamheten till de nya direktiven, då det kommer att krävas mer personal för att uppfylla de nya kraven. Med anledning av detta beslutades på direktionmötet den 21 december 2023 att söka 12 månaders dispens från direktivet, för att hinna vidta nödvändiga åtgärder för att på sikt kunna uppfylla direktivet i sin helhet.

Ekonomisk analys

Räddningsförbundet redovisar för året ett negativt resultat på -8,5 mkr, varav -0,7 mnkr avser Mönsterås kommuns del. Resultatet är en försämring gentemot prognoser under året som har pekat på en budget i balans. Den största avvikelsen avser intäkter som inte nått upp till den budgeterade nivån. Under året har personal- och avskrivningskostnader varit lägre än den budgeterade nivån vilket har bedömts väga upp intäktsbortfallet. Utfallet av pensionskostnaderna översteg dock de prognostiserade kostnaderna och därmed täcktes inte intäktsbortfallet. 2023 års budget utgick från 2022 års budgetar från respektive kommun/kommunalförbund med korrigerings för overheadkostnader, kapitalkostnader och löneökningar. Under 2024 har en översyn av intäkterna påbörjats för att realistisk nivå ska budgeteras.

Räddningstjänsten sydost	2023	2022	2021
Ägarinflytande - kommunens andel	8,7%	-	-
Resultaträkning (mnkr)			
Nettoomsättning	24,2	-	-
Årets Resultat	-0,7	-	-
Balansräkning (mnkr)			
Anläggningstillgångar	8,0	-	-
Omsättningstillgångar	7,0	-	-
Summa Tillgångar	15,0	-	-
Eget kapital	0,7	-	-
Långfristiga skulder inklusive avsättning	-5,8	-	-
Kortfristiga skulder	-9,9	-	-
Summa Eget Kapital och skulder	-15,0	-	-
Nyckeltal			
Soliditet	-4,9%	-	-

Framtiden

1 januari 2024 träder räddningstjänstens nya förvaltningsorganisation i kraft. Chefsrekryteringar, formering av nya arbetsgrupper osv. är klart. Framöver kommer mycket arbete gå åt till att skapa nya arbetssätt, rutiner, informations- och beslutsflöden med mera. Det förväntas att verksamheten kommer bli effektivare över tid när vissa stordriftsfördelar slår igenom och det kommer möjligheter för personal att specialisera sig på olika områden.

De nya kollektivavtal som förhandlats fram mellan centrala parter innebär ändrade förutsättningar för hur räddningstjänstens personal kan schemaläggas. De ökade kraven på vilotider kommer innebära att tiden varje person är disponibel för arbete utanför sin ordinarie arbetstid kommer minska avsevärt. Detta kommer medföra stora begränsningar i hur personal kan ta extrapass för att täcka vid vakanser, göra övningar/utbildningar som behöver ske utan att vara i beredskap för utryckning osv.

Hur dessa konsekvenser löses på bästa sätt är svårt att svara på i skrivande stund eftersom tolkningarna från centrala parter om hur reglerna kan tillämpas på ett schema fortfarande skiljer sig åt. Klart är dock att det kommer krävas en utökning av personalstyrkan för att skapa en övertalighet för att kunna hantera konsekvenserna ovan.

Världsläget gör att mycket händer, och kommer att hända de närmsta åren, inom hela totalförsvansområdet och där även inom civilt försvar samt specifikt inom delområdet räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har gjort en grovplanering av tänkt utveckling inom RUHB-området som sträcker sig ända till 2033. Detta kommer påverka Räddningstjänsten sydost på många olika sätt.

Verksamhetsberättelser nämnder och förvaltningar

Inledning

I detta stycke redovisas samtliga nämnders/förvaltningars redovisningar. Varje nämnds/förvaltnings redovisning innehåller en närmare redogörelse för ansvarsområde, årets viktigaste händelser, ekonomisk analys över resultatet, investeringar samt riktade mål för socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Nämnderna och förvaltningarna redovisar för året en total negativ budgetavvikelse på -28,2 mnkr, se tabellen nedan.

Nämnd/förvaltning (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse mot budget
Kommunledningsförvaltningen	80 171	84 079	-3 908
Tekniska förvaltningen	137 316	143 770	-6 454
Miljö- och byggnadsnämnden	9 035	10 485	-1 450
Kultur- och fritidsnämnden	14 418	14 526	-108
Barn- och utbildningsnämnden	309 981	314 968	-4 987
Socialnämnden	387 684	398 097	-10 413
Övriga nämnder	25 062	25 907	-845
Summa	963 667	991 833	-28 166

Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltning

Ordförande: Anders Johansson

Förvaltningschef: Fredrik Johansson

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat utvecklingen av den kommunala demokratin, den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten, mark- och bostadspolitiken, bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet, energiplaneringen samt att främja energihushållningen, trafikpolitiken och verka för en tillfredställande trafikförsörjning, informationsverksamheten, pensionärsråd, näringslivsfrämjande åtgärder, partistöd, bidrag till föreningar samt ansvarsförsäkringar.

Kommunfullmäktiges ordförande är Jens Robertsson och kommunstyrelsens ordförande är Anders Johansson.

Kommunledningsförvaltningen består av avdelningarna kansli, personal, IT, stadsnät, ekonomi, servicecenter samt arbetsmarknadsenhet. Kommunledningsförvaltningen ansvarar även för information, beredskap, konsument-rådgivning, turism, inköpssamordning, migrationsfrågor.

Händelser av väsentlig betydelse

I november genomfördes nummerplansbyte till 010 för Mönsterås kommun och dess bolag och detta kan på sikt ge ökade samarbetsmöjligheter inom telefoniområdet med övriga kommuner i länet och regionen.

Ett av målen är att ge invånarna snabbare svar och även vara behjälpliga för de som använder kommunens e-tjänster. Frågor kring digitalisering har ökat och under året har en IT-strategi beslutats i kommunfullmäktige.

Servicecenter har under året arbetat med vidareutveckling av webb och arbetet har påbörjats för att förbättra visningen av driftinformation, evenemangskalendern. Även arbetet med en tillgänglighetsanalys är påbörjat. Servicecenter har medverkat vid framtagandet av en strategisk plan för Mönsterås kommun. Dessa arbeten fortsätter även under 2024.

Fortsatt fokus på att minska sjukfrånvaron har pågått under 2023. Socialförvaltningen startade upp under hösten 2022 och under 2023 har barn- och utbildningsförvaltningen startat upp arbetet kring friska arbetsplatser. Personalavdelningen är processledare för införandet

Under 2023 har antalet nycklar och cylindrar i iloq-systemet fortsatt att öka då kraven har ökat på säkerhet kring tillträde till kommunens lokaler.

En handlingsplan har arbetats fram för näringsliv under 2023 tillsammans med tjänstemännen inom kommunens förvaltningar och näringslivet.

För att uppnå visionen har vi tagit fram strategiska områden som presenteras i den här handlingsplanen. Varje område innehåller en målformulering och ett antal aktiviteter:

- Erbjud information och service i toppklass
- Ett tryggt och välmående näringsliv
- Säkra kompetensförsörjning och innovationskraft
- Stärka Mönsterås kommuns attraktionskraft

Samlingsmontern på Elmiamässan är ett lyckat koncept och vi blir uppväktade av andra kommuners näringslivsenheter. Årets upplaga blev välbesökt och företagen i montern hade en hel del nya leads och nya potentiella kunder att följa upp. Veckan används även till att följa upp och samverka med företagen som står i montern som både kan vara kund eller konkurrent till varandra.

Nya arbetstidsregler har införts under 2023 som i stort innebär 11 timmars dygnsvila. Under året har nya scheman utarbetats, främst inom socialförvaltningen för att klara dessa ändringar. Grundarbetet har bestått i ett stort antal utbildningar och informationsmöten.

Ekonomisk analys

Kommunledningsförvaltningen (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Politisk verksamhet	12 537	13 033	-496
Ekonomiavdelning	10 280	9 432	848
IT-avdelning	18 692	21 261	-2 569
Kansliavdelning	5 690	7 643	-1 953
Personalavdelning	14 218	16 853	-2 635
Servicecenter	5 757	5 337	420
Stadsnät och översiktsplan	-65	-702	637
Turism och näringsliv	3 452	3 500	-48
Arbetsmarknadsenheten	8 556	6 772	1 784
Folkhälsoarbete	829	781	48
Samhällsskydd	225	169	56
	80 171	84 079	-3 908
Investeringar	18 400	14 054	4 346

Kommunledningsförvaltningen redovisar ett underskott på -3,9 mnkr för år 2023. Prognosen per 31 augusti visade på ett överskott på +1,2 mnkr mot budget. Större avvikelser i utfallet jämfört mot prognosen per 31 augusti är att ansökan för statligt elstöd på 5,3 mnkr bedöms som osäker i bokslutet 2023 på grund av att tvist med Skatteverket föreligger kring den. Ärendet har överklagats och ska nu avgöras i förvaltningsrätten. Tvisten påverkar både teknisk förvaltning och kommunledningsförvaltning negativt då det innebär att kommunledningsförvaltningen behöver hantera kompensationen för ökade elkostnader enligt beslutad budgetrapport 2023 med 4,1 mnkr till teknisk förvaltning. Totalt avsatt budget under kommunledningsförvaltningen för ökade elkostnader inom teknisk förvaltning uppgår till 6,4 mnkr och resulterar i att det endast kvarstår 2,3 mnkr i budget för elkostnader på kommunledningsförvaltningen.

De verksamhetsområden som redovisar högst underskott inom förvaltningen är personalavdelningen på -2,6 mnkr som under året haft höga kostnader för friskvård och företagshälsovård, personalkostnader och verksamhetssystem.

IT-avdelningens underskott på -2,6 mnkr beror på kostnader för system och licenser kopplat till kommunens olika verksamheter som det inte finns budgeterade medel för. Ökningarna består av

prisökningar, valutaeffekter, ökad användning av Office 365 i alla förvaltningar och prenumerationskostnader för säkerhetsrelaterade tjänster.

Kansliavdelningen redovisar ett underskott på -2,0 mnkr på grund av tillkommande kringkostnader som under åren ökar för bland annat IT, GDPR, Syd arkivera, skyltmaterial och provborrning på övningsfält och som det inte finns budget för under året. Även personalkostnader inom avdelningen påverkar resultatet negativt.

Under året har förvaltningen mottagit 5,9 mnkr mer i intäkter än budgeterat. Intäkterna avser statsbidrag, försäljningsintäkter och övriga ersättningar inom samtliga verksamhetsområden. Största delen av intäkterna härleds främst till arbetsmarknadsenheten.

Förvaltningen redovisar även högre personalkostnader inom kansli- och personalavdelningen, som för året uppgår till 1,1 mnkr mer än budgeterat.

Övriga kostnader överstiger budget med 9,0 mnkr och avser främst kostnader för friskvård och företagshälsövård, administrativa tjänster och licenser för verksamhetssystem och kostnader för lokalyror inom flyktingverksamheten. Även kostnader för medlemsavgifter, föreningsbidrag, och försäkringsavgifter och konsulttjänster kopplat till förvaltningens verksamhetssystem, utbildning och kontorsmaterial bidrar till de ökade kostnaderna. Totalt har förvaltningen 2,5 mnkr i kostnader som relateras till It och hälsofrämjande åtgärder som inte är budgeterade för året.

Investeringar

Förvaltningens investeringsbudget för 2023 uppgick till 18,4 mnkr. Under året har investeringar motsvarande 14,1 mnkr genomförts, vilket innebär att 77% av beslutad investeringsbudget har genomförts.

De största investeringarna som skett på kommunledningsförvaltningen under året är bland annat utbyggnad av stadsnätet men även investeringar kopplade till verksamhetssystem och IT.

Mönsterås stadsnät fortsätter att skapa snabba förbindelser genom fiberinfrastruktur, både för kommunen som organisation och för dess invånare och företag. Under 2023 ökade antalet kundanslutningar med 163 stycken. Det är färre än de senaste åren och beror på att fiberutbyggnaden nu sker i mer glesbebyggda områden med färre kunder. Under året har kundanslutningar gjorts i byarna om bland annat är Skrika, Kumlemar, Hökhult, Hedersrum samt Sandbäckshult. En rad efteranslutningar har skett i tätorterna. Samförläggningar har gjorts med både Ålem Energi AB och EON. Säkerhetshöjande arbeten i näten har utförts och här har kommunen även fått visst bidrag i form av förstärkningsutrustning genom Stadsnätsföreningens försorg.

IT-avdelningen byter enligt plan succesivt ut nätverkskomponenter. En hel del investeringar har dock inte hunnit genomföras.

Ekonomiavdelningen har under året haft fortsatt fokus på att utveckla ekonomisystemet och effektivisera processerna kopplat till fakturahantering. Investeringarna avser verksamhetssystemen Unit4 och Readsoft.

Personalavdelningen har under året gjort investeringar kopplat till digitaliseringsprojekt som ska effektivisera processerna inom avdelningen och ut mot övriga verksamheter inom kommunen. Investeringarna är främst kopplat till verksamhetssystemet Heroma.

Tekniska förvaltningen

Ordförande: Anders Johansson

Förvaltningschef: Anette Elmgren- Petersson

Ansvarsområde

Tekniska förvaltningen ansvarar för verksamheterna samhällsbyggnad, fastighet, kost- och städ, vatten- och avlopp samt renhållning.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har kommunen förvärvat Blomstermåla Folkets hus. Förvärvet har inneburit att tekniska förvaltningen fått ökade kostnader för driften av byggnaden, vilket inte var budgeterat varken för år 2023 eller för kommande år. Fastigheten ligger nu ute hos mäklare för försäljning.

En genomgång av kommunens föreningslokaler har utmynnat i att kommunen nu endast ansvarar för Tålebo skola. Övriga sju lokaler/byggnader har sålts eller skänkts till byalag.

Fastighetsförädlingsstudien för kommunens samtliga byggnader har presenterats och nu ska en plan arbetas fram av fastighetsavdelningen för att genomföra åtgärderna. Som komplement till förädlingsstudien har en lokalförsörjningsplan för Barn och utbildningsförvaltningen tagits fram, vilken belyser det verkliga behovet av lokaler kopplat till den aktuella omfattningen av verksamhet. Resultatet ska mynna ut i en långsiktig plan för lokalanvändningen.

Utbyte till LED-belysning i kommunens lokaler är ett pågående projekt. Under året har byggnader som Parkskolan, Gymnasiet, Kommunhuset, Kommunförrådet, Åshaga, Röda skolan i Blomstermåla ledifierats.

Under året har förvaltningen haft stora kostnader för skadegörelse. Främst på kommunens skolor där fönster krossats och en del klotter förekommit.

På grund av omfattande problem med inomhusmiljö i huvudbyggnaden på Ljungnässkolan bedrivs undervisningen sedan hösten 2023 i paviljonger som tillfällig lösning. Förstudier och utredningar för olika alternativa långsiktiga lösningar pågår.

Kommunen har tidigare år genomfört olika ortsanalyser, under 2023 har även en ortsanalys genomförts i Timmernabben. Projekt som byggts under året utifrån resultat från ortsanalyser är ny storlekplats i Fliseryd centrum. Även en uppstart kring projektet hamnområdet i Timmernabben påbörjades och ska fortsätta 2024.

Efter politiskt beslut har Lövöbryggan rivits i Timmernabben. Bryggan var i väldigt dåligt skick och bryggans ursprungliga funktion har med åren försvunnit. Då inget intresse fanns från övriga parter att ta över bryggan beslutades det om rivning.

På Mörkeskogs gamla deponi har sluttäckning av etapp 2 utförts och avser en yta på 3,2 hektar.

Under året har en övergång från SOS-alarm gjorts till Trygghet och larmcentralen i Kalmar (TLC). Detta medför att medborgare och anställda får en enklare och snabbare väg vid kris och händelser som exempelvis skadegörelse och andra händelser i samhället. Även att det finns en beredskap dygnets alla timmar.

Ekonomisk analys

Tekniska förvaltningen (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
<i>Skattefinansierad verksamhet</i>			
Fastighet	53 764	58 986	-5 222
Gemensam	3 616	2 605	1 011
Kost och städ	54 772	56 442	-1 670
Samhällsbyggnad	26 067	25 435	632
Summa skattefinansierad verksamhet	138 219	143 468	-5 249
<i>Taxefinansierad verksamhet</i>			
Renhållning	1 532	1 928	-396
Vatten och Avlopp	-2 435	-1 626	-809
Summa taxefinansierad verksamhet	-903	302	-1 205
Summa Tekniska förvaltningen	137 316	143 770	-6 454
Investeringar	151 185	97 188	53 997

Tekniska förvaltningen redovisar ett underskott på -6,5 mnkr för år 2023. Prognosen per 31 augusti visade på ett underskott på -2,5 mnkr. Större avvikelser i utfallet jämfört mot prognosen per augusti är att ansökan för statligt elstöd på 5,3 mnkr bedöms som osäker i bokslutet 2023 på grund av att tvist med Skatteverket föreligger kring den. Ärendet har överklagats och ska nu avgöras i förvaltningsrätten. Tvisten påverkar både teknisk förvaltning och kommunledningsförvaltning negativt då det innebär att kommunledningsförvaltningen behöver hantera kompensationen för ökade elkostnader enligt beslutad budgetrapport 2023 med 4,1 mnkr till teknisk förvaltning. En ramökning i budget på 4,1 mnkr innebär en negativ påverkan på 1,2 mnkr jämfört med prognosen, då man räknat med 5,3 mnkr i intäkter för elstöd. Även kostnader för fjärrvärmens avviker mot prognosen i augusti med -2,0 mnkr och härleds till ökade priser trots lägre förbrukning under 2023 jämfört med 2022.

De verksamhetsområden som redovisar störst underskott är fastighet på -5,2 mnkr. Största orsaken till underskottet är ökade fjärrvärmekostnader och material- och anläggningskostnader i samband med underhåll av kommunens byggnader och fastigheter.

Kost och städ redovisar ett underskott på -1,7 mnkr främst kopplat till kostnader för frakt och transport av mat.

Renhållning och vatten och avlopp redovisar ett underskott på -1,2 mnkr på grund av högre kostnader för sluttäckning och byte av ledningsnät.

Under året har förvaltningen mottagit 4,4 mnkr högre intäkter än budgeterat. Intäkterna härleds främst till verksamhetsområdet samhällsbyggnad och fastighet där det har inkommit intäkter som bland annat avser skogsvård, asfaltslagningar, parker och hyresintäkter för brandstationerna. Brandstationerna debiteras från och med 2023 då räddningstjänsten övergick till räddningsförbund vid årsskiftet 2022/2023. Detta påverkar resultatet med +1,6 mnkr. Orsaken till högre intäkter från Södra för skogsvårdsverksamheten är relaterat till 1,5 mnkr i intäkter från tidigare år som Södra ej betalat ut tidigare. Övriga intäkter inom samhällsbyggnad som avser asfaltslagningar och parker uppgår till 0,7 mnkr och inom fastighet uppgår övriga intäkter till 0,7 mnkr.

Förvaltningen har under året haft vakanta tjänster som gör att personalkostnaderna för året är 2,7 mnkr lägre än budgeterat. Dessa tjänster är till viss del tillsatta under sista kvartalet 2023.

Ökade kostnader för fjärrvärme i kommunens byggnader och lokaler uppgår till 2,3 mnkr mer än budgeterat och är en av de större orsakerna till förvaltningens underskott. Energiförbrukningen är lägre än föregående år och orsaken till den stora avvikelsen beror på en prisökning från leverantören för fjärrvärme. Även dyrare material- och anläggningskostnader i samband med sluttäckning av Mörkeskog, utbyte av vattenledningar i kommunen samt drift och underhållsarbeten som avser kommunens byggnader och fastigheter har påverkat resultatet inom förvaltningen med -7,3 mnkr. 6,6 mnkr, av de 7,3 mnkr, avser kostnader för sluttäckning av Mörkeskog. Kostnader för vinterväghållning påverkar resultatet negativt med -0,9 mnkr.

Det har under året varit en del skadegörelser på kommunens fastigheter som gör att kostnader för skadegörelser, mindre reparationer och underhåll av fastigheter som bland annat avser Ljungnässkolan, Parkskolan och Alsteråskolan överstiger budget med 0,9 mnkr varav 0,3 mnkr avser högre kostnader för skadegörelser. Även kostnader för frakt och transporter samt förbrukningsmaterial som till exempel förpackningar överstiger budget med 0,7 mnkr och avser främst kostnader som uppstår inom kostenheterna där mattransporter sker dagligen ut till verksamheterna.

Administrativa tjänster som avser besiktningar av hissar, obligatorisk ventilationskontroll (OVK), ventilation och brandskydd inom verksamhetsområdet fastighet överstiger budget med 0,8 mnkr. Administrativa tjänster och licenser som avser system som används inom verksamheterna överstiger budget med 0,8 mnkr. Exempel på verksamhetssystemen är Mashie som används inom kostenheterna och Geodatasystemet GIS och GEOSECMA som används inom samhällsbyggnad samt EDP som används inom samtliga verksamhetsområden inom förvaltningen.

Renhållning samt vatten och avlopp (VA) är taxefinansierade verksamheter och redovisar för året samlat underskott på -1,2 mnkr. Av det totala underskottet på -1,2 mnkr är 0,4 mnkr kopplat till renhållning och avser ökade kostnader för sluttäckning av Mörkeskog. Kostnaderna för Mörkeskog uppgår till 6,6 mnkr och avsättning för året uppgår till 4,6 mnkr, vilket innebär en negativ resultatpåverkan på -2,0 mnkr. Verksamheten har haft högre intäkter än budgeterat för året vilket gör att nettoavvikelsen uppgår till -0,4 mnkr. Vatten och avlopp redovisar resterande del av underskottet och uppgår därmed till -0,8 mnkr. Underskottet avser ökade kostnader i samband med arbetet att byta ut ledningsnätet och till akutunderhåll av de vattenläckor som uppstått under året i områden som Ålem, Mönsterås och Fliseryd.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2023 uppgick till 151,2 mnkr för förvaltningen. Under året har investeringar motsvarande 97,2 mnkr genomförts, vilket innebär att 64 % av beslutad investeringsbudget har genomförts. De största investeringarna som skett under året inom tekniska förvaltningen är investeringar i Nynäs avloppsreningsverk, tillbyggnation av Tillingskolan och etablering av paviljonger på Ljungnässkolan. Även ombyggnation av Torshaga kök, vatten- och avloppsförnyelser i Mönsterås/ Fliseryd samt vattentornet i Blomstermåla innefattas i årets investeringar. På grund av försenade projektplaneringar inom teknisk förvaltning är det procentuellt lägre genomfört av investeringarna än föregående år då förvaltningen haft cirka 85% som genomförts.

Kort information om större investeringar inom förvaltningen

Renoveringen och tillbyggnaden av Nynäs reningsverk är ett projekt som pågått under året och kommer att resultera i en effektivare process med en billigare och säkrare drift. Projektet beräknas vara klart under våren 2024.

Om- och tillbyggnad av Tillingseskolan är ett projekt som pågått under året och beräknas bli klart 2025. Skollokalerna beräknas dock att vara klara under 2024 för att kunna nyttjas av skolverksamheterna om allt flyter på enligt planerat.

På grund av omfattande problem med inomhusmiljö i huvudbyggnaden bedrivs undervisningen sedan hösten 2023 i paviljonger som tillfällig lösning. Förstudier och utredningar för olika alternativa långsiktiga lösningar pågår.

Den stora ombyggnationen av Torshaga kök pågår och beräknas vara klart under 2024. I projektet ingår även fönsterbyte och energibesparande åtgärder som solpaneler.

Vatten- och avloppsförnyelser i Mönsterås/ Fliseryd har under 2023 fortsatt pågått och målet enligt VA-plan är att byta cirka 4500 meter ledning. Under året har det skett förnyelse av cirka 1400 meter ledningar och 300 serviser och huvudventiler. I det stora jobbet med att byta ut inloppsledningar till Mönsterås tätort har fördröjning skett på grund av tillståndsförfarande. Men är inplanerat att utföras under 2024 och framåt.

Även Blomstermåla vattentorn har genomgått en stor renovering och invigdes under sommaren 2023.

Miljö- och byggnadsnämnden

Ordförande: Ann Petersson

Förvaltningschef: Malin Engdahl

Ansvarsområde

Miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen och plan- och bygglagen samt planverksamhet. Ansvaret omfattar tillsyn, prövning, information och planläggning inom respektive område. I verksamheten ingår också arbete med hållbar utveckling samt vatten- och naturvård. Nämnden ansvarar även för de trafikuppgifter som avses i 1 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor samt prövning och tillsyn för tobak, alkohol (serveringstillstånd och folköl) och receptfria läkemedel.

Händelser av väsentlig betydelse

Kronobäcks våtmark; under 2023 startade arbetet med att restaurera vallarna i gäddfabriken. De läckte vatten vilket innebar att ynglen dog innan de kom ut i Kalmarsund. Kostnadsuppskattning för åtgärden togs in och bidrag söktes från olika håll. När bidrag som täckte kostnaderna och lite till var säkrade påbörjades arbetet i september 2023. Det visade sig under hösten att markförhållandena var mycket sämre än vad som förutsatts av entreprenören. Arbetet tog därför längre tid och mer massor krävdes vilket resulterade i ett underskott för projektet. Nu är arbetet avslutat och gäddfabriken är restaurerad. En ny fiskväg har anlagts och området är nu tillgänglig i och med att en väg anlagts igenom området.

Ekonomisk analys

Miljö- och byggnadsnämnden (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Politisk verksamhet	496	436	60
Prövning/Tillsyn (miljö och livsmedel)	1 632	2 771	-1 139
Alkohol o tobak	-45	31	-76
Prövning/Tillsyn (bygglov)	2 663	1 946	717
Övergripande förvaltningen	1 576	1 191	385
Miljöprojekt natur	813	1 651	-838
	7 135	8 026	-891
Bostadsanpassning	1 900	2 458	-558
	9 035	10 485	-1 450
Investeringar	0	0	0

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar totalt ett underskott på -1,5 mnkr för 2023.

Prövning/tillsyn (miljö- och livsmedel) redovisar ett underskott på -1,1 mnkr. Underskottet avser tappade intäkter för tillstånd för små avlopp på grund av förseningar i starten av projektet.

Prövning/tillsyn (bygglov) redovisar ett överskott på +0,7 mnkr. 0,3 mnkr avsåg ökade intäkter för bygglov och 0,4 mnkr avser överskott inom personalkostnader på grund av vakant tjänst som inte tillsattes. Övergripande kostnader på förvaltningen redovisar ett överskott på +0,4 mnkr och ungefär hälften av dessa avsåg personalkostnader. Resterande del låg inom övriga kostnader främst kopplat till köpta tjänster och billeasing.

Miljöprojekt natur redovisar ett underskott på -0,8 mnkr kopplat till projektet Kronobäcks våtmark. Förvaltningen handlägger också bidrag för bostadsanpassning, på uppdrag av kommunstyrelsen, vilket för 2023 redovisar ett underskott på -0,6 mnkr.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Maria Robertsson

Förvaltningschef: Patrik Byström

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den kommunala folkbiblioteks- och kulturverksamheten, stöd till kulturell verksamhet samt kommuninvånarnas möjlighet till en aktiv fritid genom bland annat idrottsanläggningar, motionsspår och leder.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året drabbade ökade elpriser och skadegörelser kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter med -0,3 mnkr.

Ekonomisk analys

Kultur- och fritidsnämnden (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Politisk verksamhet	300	383	-83
Allmän fritidsverksamhet	1 263	1 242	21
Idrotts- och fritidsanläggningar	1 570	1 658	-88
Fritidsgårdar	2 306	2 303	3
Allmän kulturverksamhet	3 128	2 868	260
Bibliotek	5 400	5 622	-221
Stöd till studieorganisationer	450	450	0
	14 418	14 526	-108
Investeringar	1 485	2 183	-698

Kultur- och fritidsnämnden (KFN) redovisar ett underskott på -0,1 mnkr för 2023.

Allmän fritidsverksamhet redovisar ett överskott på +21 tkr, aktivitetsbidrag betalades ut till fullo under året.

Idrottsanläggningar redovisar ett underskott på -0,3 mnkr, varav 0,2 mnkr avser kostnader för skadegörelse. De höjda elkostnaderna påverkar också med ett underskott på -0,1 mnkr. Inom sporthallarna fick man in 0,1 mnkr mer i intäkter än budgeterat, vilket tros hänga ihop med det nya bokningssystemet som har förenklats bokningar av sporthallar och anläggningar. Tillsammans redovisar idrotts- och fritidsanläggningar ett underskott om -0,1 mnkr.

Bemanningen justerades en del under året med pensionsavgång, partiell föräldradidighet och nyanställning, vilket skapade en obalans mot budget gällande personalkostnader mellan allmän kulturverksamhet och bibliotek. Ser man kulturverksamhet och biblioteksverksamhet tillsammans så redovisas ett överskott på +40 tkr.

Medieanslagets budget nyttjades fullt ut under året.

Investeringar

För konstnärlig konst förbrukades 58 tkr av budgeterat 65 tkr. Fritid förbrukade totalt 2,2 mnkr av budgeterat 1,5 mnkr. Under året färdigställdes den offentliga toaletten i Långehäll, en robotgräsklippare köptes in och boknings- och passersystemen kom på plats.

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: Madeleine Rosenqvist

Förvaltningschef: Magnus Sjöstedt

Ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för barnomsorg, grundskola (inklusive förskoleklass), anpassad grundskola (tidigare grundsärskola), gymnasieskola, vuxenutbildning och kulturskola.

Händelser av väsentlig betydelse

På Ljungnässkolan har allvarliga brister i inomhusmiljön konstaterats. I februari beslutade Kommunstyrelsen att hyra paviljonger till Ljungnässkolan. Vid det nya läsårets start flyttade stora delar av verksamheten från huvudbyggnaden till ersättningslokalerna. Förstudier och utredningar för olika alternativa långsiktiga lösningar för Ljungnässkolan pågår.

Under sommaren 2023 startade tillbyggnaden av Tillingseskolan. En av skolbyggnaderna ska ersättas och i samband med tillbyggnaden kommer lokaler för vissa skolämnen att säkerställas så undervisningen kan bedrivas på ett mer kvalitativt sätt.

Under flera år har antalet elever på Mönsteråsgymnasiet sjunkit, därför beslutade Kommunfullmäktige i oktober att ansöka om medlemskap i Kalmarsunds gymnasieförbund.

Ekonomisk analys

Barn- och utbildningsnämnd (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Gemensam administration	11 405	11 870	-465
Skolformsövergripande	31 507	30 994	513
Barnomsorg	74 506	74 796	-291
Grundskola	111 412	113 944	-2 531
Gymnasieskola	67 441	69 929	-2 487
Vuxenutbildning	7 273	6 736	537
Kulturskolan	3 346	3 609	-263
	306 891	311 878	-4 987
Investeringar	1 665	1 003	662

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på -5,0 mnkr för 2023, vilket motsvarar 1,6 % av den totala budgeten för året. Underskottet kommer främst från högre interkommunala ersättningar (IKE) inom gymnasieskola, högre skolskjutskostnader inom främst grundskola samt högre personalkostnader än budgeterat inom anpassad grundskola (tidigare grundsärskola). Totalt har nämnden 5,9 mnkr mer i övriga kostnader än budgeterat. Övriga kostnader avser alla kostnader inom nämnden förutom personalkostnader. BUN har mottagit drygt 10,2 mnkr högre intäkter än budgeterat under 2023. Dessa intäkter avser i stor utsträckning att täcka personalkostnader. Underskottet på de totala personalkostnaderna uppgår till 9,4 mnkr mer än budget. Överskottet gentemot budget på intäktssidan kommer främst från högre mottagna barnomsorgsavgifter (+3,0 mnkr), högre intäkter från Skolverket (+2,4 mnkr), obudgeterade intäkter från Migrationsverket (+1,8 mnkr) samt högre intäkter för IKE (+1,2 mnkr). Under året har avgiftskontroll av barnomsorgsavgifter genomförts för år 2021, vilket genererat en intäkt om 0,7 mnkr vilket är medräknade i de högre mottagna barnomsorgsavgifterna i bokslut 2023.

I augusti prognostiserades underskottet för året bli -8,1 mnkr, men 4,2 mnkr i högre intäkter från främst Skolverket samt barnomsorgsavgifter gör att underskott i bokslut blir lägre än prognostiserat. Kostnadssidan är i bokslut 1,3 mnkr högre, vilket enbart kommer från övriga kostnader. De totala

personalkostnader i bokslut är högre än budgeterat för 2023, men på samma nivå som prognostiserades för helåret i augusti.

I jämförelse med 2022 har nämnden mottagit 5,5 mnkr mindre i intäkter (-9,7%) under 2023, och haft högre övriga kostnader på 2,7 mnkr (+2,6%). Personalkostnaderna har ökat med cirka 3,5 % gentemot föregående år, vilket är i nivå med hur 2023 års löneutveckling påverkar de totala personalkostnader för kalenderåret 2023. Under året har den procentuella fördelningen av personalkostnaderna förändrats då en ökning har skett inom anpassad grundskola som återfinns under grundskola, medan en mindre minskning har skett inom barnomsorg, vuxenutbildning samt gymnasieskola.

Grundskola gör i peng det största underskottet vilket kommer från högre personalkostnader än budgeterat. Underskottet kommer främst från anpassad grundskola (-1,9 mnkr) som under 2023 haft elever med större resurs och omsorgsbehov än som avspeglats i beslutad budget. Grundskolan har högre skolskjutskostnader men de balanseras upp av ett lägre utfall på IKE grundskola än budgeterat för året.

Gymnasieskola är det verksamhetsområde som har det näst största underskottet vilket kommer från IKE för gymnasieelever som genomför sina gymnasiestudier vid annan skola än Mönsteråsgymnasiet. Underskottet gentemot budgeterade IKE är i bokslut -4,4 mnkr. Mönsteråsgymnasiet har lägre personalkostnader än budgeterat 2023, vilket tillsammans med högre mottagna intäkter från Migrationsverket samt IKE intäkter från andra kommuner än budgeterat minskar underskottet på gymnasieskola som verksamhetsområde.

Barnomsorg inkluderar så väl förskole- och fritidsverksamhet och har ett mindre underskott för året. Inom verksamhetsområdet har personalkostnaderna inom så väl förskola och fritidshem ett högre utfall än budgeterat (+6,6 mnkr totalt), vilket såväl kommer av fler resurstilldelade barntimmar än beräknat för året samt underskott kopplat till enheter med få avdelningar inom förskola. Ökade personalkostnader inom fritidshem kommer delvis från enheter där verksamheter är uppdelade på två lokaler samt ett ökat personalbehov kopplat till elever i behov av stöd. Underskott på personalkostnader täcks upp av högre mottagna intäkter än budgeterat (+5,3 mnkr), främst kopplat till barnomsorgsavgifter samt statsbidrag från Skolverket. Ytterligare har kostnaderna för IKE fritidshem varit lägre än budgeterat vilket även bidrar till ett mindre underskott totalt för barnomsorg som verksamhetsområde.

Det ekonomiska utfallet för skolformsövergripande verksamhet är positivt och kommer av lägre externa hyreskostnader då kostnaden för första kvartalet 2023 belastade 2022. Vuxenutbildning gör även ett positivt resultat vilket kommer av ej budgeterade intäkter från Migrationsverket.

Gemensam administration gör ett underskott vilket är kopplat till högre kostnader för system, abonnemang och licenser för alla nämndens verksamheter. Vidare gör Kulturskolan ett underskott som är kopplat till en för högt budgeterad intäkt.

Rådande lokalsituation på Ljungnässkolan har för nämnden inneburit ökade kostnader om cirka 0,4 mnkr i form av höghöjdsstädning, flyttkostnader från huvudbyggnad till paviljong samt inköp av inventarier till paviljong. Tillingskolans lokalsituation som under året har inneburit flytt från en av byggnaderna har för nämnden och Tillingskolan inneburit drygt 0,1 mnkr i flyttkostnad.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2023 uppgick till knappa 1,7 mnkr. Under året har investeringar motsvarande 1,0 mnkr genomförts, vilket innebär att 60 % av beslutad investeringsbudget har genomförts. Investeringar som har genomförts innefattar diverse inköp av mörkläggning/solskydd på enheter med behov, byggnation av duschbås i dusch- och omklädningsrum samt nya redskap till Parkskolans idrottshall. Planerad investering att ljudisolera dörrar och rum på de identifierade skolenheterna avvaktas i väntan på lokalutredning och inköp av symaskinsbord på Tillingeskolan kommer genomföras under 2024 då ny skollokal kommer stå klar.

Riktade verksamhetsmål

Nedanstående mål är beslutade av barn- och utbildningsnämnden. Till dessa hör nyckeltal som följs upp kontinuerligt. Under 2023 ökade elevens måluppfyllelse i årskurs 9 och behörigheten till gymnasiet ökade. För mer detaljerad beskrivning av måluppfyllelse hänvisas till kvalitetsrapporter inom det systematiska kvalitetsarbetet för BUN.

1. Trygghet och närhet ska ge bättre lärande
2. Kompetens för framtiden
3. Vi ska se till elevens bästa
4. Engagemang ska bidra till utveckling

Socialnämnden

Ordförande: Håkan Spärlin

Tillförordnad förvaltningschef: Lena Sjöstrand

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för kommunens socialtjänst och den kommunala hälso-och sjukvården.

Händelser av väsentlig betydelse

Verksamhetsåret 2023 har återigen påverkats väsentligt av höga sjukskrivningstal med betydande bemanningsproblem och höga personalkostnader. Förvaltningen har fortsatt arbetet med friskare arbetsplatser med stöd av sunt arbetsliv. Handlingsplaner för ledarskap och delaktighet och inflytande är framtagna och arbetas med fortlöpande. En föreläsning för återhämtning är genomförd för samtlig personal i förvaltningen. Beslut är taget för extra resurs för 2024 för att arbeta med friskfaktorn tidiga insatser och arbetsanpassning.

Införandet av ny arbetstidslag tillämpas och i samband med detta är en ny lokal överenskommelse med fackliga organisationer framtagen och beslutad. Den nya arbetstidslagen innebär utökade personalkostnader som ej budgeterats för, vilket gett en negativ budgetavvikelse.

Arbetet med att tydliggöra uppdrag och effektivisera ledningsarbetet inom socialförvaltningen har fortsatt utvecklats. Omfördelningar av resurser har möjliggjort ett utökat administrativt stöd på enhetsnivå. Strukturen för en enhet för teknik och service är beslutad, vilken ska sortera under administrativ chef. I samband med detta förbereds övertagande av administrativa uppgifter från central bemanningsenhet till förvaltningens administrativa enhet.

Ett nytt ledningssystem för kvalitet är framtaget och implementering är påbörjad. Ny riktlinje är antagen för socialnämndens avvikelsehantering. Vidare har en revidering av riktlinje – ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete antagits.

Arbetet med primärvårdsreformen nära vård har fortlöpt. Arbete sker såväl inom Mönsterås kommun, som i samarbete med andra kommuner i länet samt regionen.

Utredning för samordning av förvaltningens två verksamhetssystem är påbörjad.

Installationen av planerad välfärdsteknik har fortlöpt enligt tidigare beslut. Digitalisering för medarbetarna har fortsatt, genom implementering av schemalaggningsystem och digital dokumentation.

Lag om fast omsorgskontakt för enskild med insats i ordinärt boende är implementerad. Inriktningsbeslut är taget om placering av sjuksköterskor på särskilt boende. Utbildning för språkombudsutbildare är genomförd. Beslut om språkombudsutbildning är planerad att starta februari 2024.

Utbyggnad av befintlig LSS – lagen om stöd och service - bostad är slutförd och projektering av ny LSS bostad pågår enligt beslut från verksamhetsåret 2021.

Renoveringen av lokalerna för administration och korttidsvistelse, inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning, är färdigställda och tagna i bruk.

Samverkan mellan enheterna socialpsykiatri, individ- och familjeomsorgen (IFO) missbruk samt arbetsmarknadsenheten (AME), för att möjliggöra hemmaplanslösningar, har fortsatt att utvecklas. Beslut att hantera tvätt av personalkläder i egen regi är i gång inom vissa enheter. Detta sker i samverkan mellan socialförvaltningen och kommunförvaltningens arbetsmarknadsenhet (AME) Kompetenshöjande insatser vad gäller handläggning och rättssäkerhet för den enskilde inom Individ och familjeomsorgens barn- och ungdomsenhet är genomförda utifrån kritik från Inspektionen för Vård och Omsorg.

Förvaltningen har på uppdrag genomfört utredning av lagen om valfrihetssystem samt framtida användning av lokaler på särskilda boendet Ekåsa.

Ekonomisk analys

Socialnämnden (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Gemensam administration	14 188	1 739	12 449
Individ- och familjeomsorg	66 626	66 290	336
Äldreomsorg	154 449	164 054	-9 605
Hälso- och sjukvård	36 634	37 920	-1 286
Omsorg funktionsnedsättning	113 931	126 239	-12 308
	385 828	396 242	-10 414
Investeringar	4 000	1 813	2 187

Socialnämnden redovisar för 2023 ett underskott på -10,4 mnkr gentemot budget. Underskottet är främst kopplat till ökade personalkostnader såsom sjukfrånvaro, övertid samt vikariekostnader men även placeringar inom individ- och familjeomsorgen och ökade volymer av personer som är i behov av korttidsvistelse inom omsorg om personer med funktionsnedsättning (OF). Prognosen per 31 augusti 2023 visade ett underskott på -22,4 mnkr. Utfallet jämfört med prognosen har förbättrats på grund av ett tilläggsanslag som socialnämnden äskade på 13,2 mnkr för att nå en budget i balans. Kommunfullmäktige fattade beslut att bevilja tilläggsanslaget i december 2023. Förvaltningen har även haft 4,8 mnkr i osäkra statsbidrag som nu bedöms möta kostnader för ändamålen. Dessa medel har inte funnits med i prognosen eller i budgeten. Under hösten fick förvaltningen två statsbidrag, minska andelen timanställda och öka andelen sjuksköterskor inom särskilda boenden, på sammanlagt 10,7 mnkr. Enligt de första riktlinjerna som kom så skulle dessa statsbidrag redovisas under 2023 men i november kom nya riktlinjer där medlen skulle fördelas mellan åren 2023 och 2024. Detta medförde att 6,8 mnkr överfördes till 2024. Under december månad inkom även medel från migrationsverket på 0,8 mnkr som inte fanns med i prognosen eller var budgeterat. Socialnämnden når inte en budget i balans på grund av ogynnsamma utfall i arbetet med att minska sjukfrånvaron.

Förvaltningsövergripande administration visar på ett överskott på +12,3 mnkr och beror främst på ej utfördelade statsbidrag, som uppgår till drygt 11,0 mnkr.

Individ och familjeomsorgen (IFO) visar på ett överskott på +0,3 mnkr vid årets slut, jämfört med prognosticerat underskott i augusti på -8,2 mnkr. Det beror främst på att man inom IFO haft lägre personalkostnader och att verksamheterna inom familjehem för barn och Hem för vård och boende (HVB) vuxen mottog 3,0 mnkr av tilläggsanslaget. Ekonomiskt bistånd visar ett överskott på +1,2 mnkr. Hem för vård och boende (HVB) för barn visar på ett överskott på +1,0 mnkr, medan HVB för vuxen visar ett underskott på -0,8 mnkr. Familjehem för barn redovisar ett underskott på -1,7 mnkr.

Äldreomsorgen redovisar ett underskott på -9,6 mnkr vid årets slut. Prognosen i augusti visade på ett underskott på -21,7 mnkr. Den positiva avvikelsen beror främst på statsbidrag som har omfördelats från förvaltningsövergripande till främst äldreomsorgen på särskilda boenden för att möta de höga personalkostnaderna. Totalt har äldreomsorgen fått 12,0 mnkr under året i statsbidrag. Det enskilt största underskottet finns inom hemtjänsten som prognosticerade ett underskott på -14,8 mnkr. Vid årets slut uppgick underskottet till -10,8 mnkr. Den positiva avvikelsen mot prognosen beror på det tilläggsanslag som verksamheten mottog på 4,5 mnkr. Underskottet beror främst på höga personalkostnader i form av sjukfrånvaro, övertid och vikariekostnader. Den 1 oktober kom en ny arbetstidslag (ATL) som påverkar äldreomsorgen negativt på grund av att arbetstiderna regleras och tar större hänsyn till helg- och dygnsvila. För att uppfylla de nya kraven behöver man inom äldreomsorgen mer personal.

Hälso- och sjukvården redovisar ett underskott på -1,3 mnkr. Det största underskottet på -1,5 mnkr finns på enheten för tekniska hjälpmedel och härleds till ökad volym i inköp av hjälpmedel samt prisökningar till följd av inflationen.

Omsorg med personer om funktionsnedsättning redovisar ett underskott på -12,3 mnkr. Prognosen i augusti visade på ett underskott på -10,3 mnkr och den främsta anledningen till att utfallet blev sämre är höga personalkostnader kopplat till korttidsvistelse samt personlig assistans. Verksamheten delas in i två olika grenar, en med insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och en med insatser enligt lagen om stöd och service (LSS). I verksamheterna enligt SoL redovisas ett underskott på -5,2 mnkr. Underskottet härleds främst till placeringar som redovisar ett underskott på närmare -1,3 mnkr. Inom den kommunala enheten som jobbar med psykiskt funktionsnedsatta redovisas ett underskott på -1,7 mnkr kopplat till ökade personalkostnader.

Inom grenen insatser enligt LSS innefattas bland annat personlig assistans enligt LSS samt personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB), och här redovisas ett underskott på -3,1 mnkr. Underskottet härleds till ökade personalkostnader inom vissa enstaka ärende samt nya ärenden. Inom grenen LSS ingår även gruppboende, vilka totalt redovisar ett underskott på -1,3 mnkr. Det finns dock en stor variation mellan de olika boendena. Inom övriga delar av LSS görs ett underskott på -1,5 mnkr för korttidsvistelse, -0,9 mnkr för kontaktpersoner/ledsagarservice, -1,8 mnkr för LSS-placeringar vuxna.

Investeringar

Investeringsbudgeten uppgår till 4,0 mnkr för 2023 och utfallet blev 1,8 mnkr. Avvikelsen beror främst på att projektet för energieffektivisering på Solgården (dagverksamhet för de personerna med kognitiv svikt) inte hann avslutas under 2023. Rehab enheten sköt upp investeringen av inköp av nya sängar och trappklättrare till 2024.

Riktade verksamhetsmål

Socialnämnden har antagit kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmål som sina riktade verksamhetsmål.

Övriga nämnder och verksamheter

Övriga nämnder och verksamheter är indelade i gemensam administration och kommunala bolag. Under gemensam administration ingår valnämnden, överförmyndarverksamheten samt räddningstjänst. Kommunala bolag avser de ägartillskott som kommunen lämnar till Mönsterås Holding AB, som i sin tur lämnar större delen som koncernbidrag till Vattenpalatset i Mönsterås AB. Under kommunala bolag omfattas också de bidrag som kommunen lämnar direkt till Vattenpalatset i Mönsterås AB.

Ekonomisk analys

Övriga nämnder och verksamheter (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Gemensam administration	22 152	21 403	749
Kommunala bolag	2 910	4 504	-1 594
	25 062	25 907	-845

Övriga nämnder och verksamheter redovisar ett underskott för året på -0,8 mnkr. Underskottet härleds till det ägartillskott som kommunen ger till det kommunala bolaget Mönsterås Holding AB. Övriga verksamheter redovisar ett överskott för året.

Gemensam administration

Valnämnd

Valnämnden administrerar, organiserar och anordnar allmänna val och folkomröstningar. Valnämnden redovisar ett överskott på +0,3 mnkr för året.

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndaren är en kommunal myndighet som utövar tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Överförmyndaren ansvarar för att kommunens överförmyndarverksamhet bedrivs i enlighet med vad som föreskrivs i föräldrabalkens 19 kap, förmyndarskapsförordningen (1995:379) samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarens tillsynsverksamhet.

Kommunerna Högsby, Hultsfred, Oskarshamn och Mönsterås samverkar kring överförmyndarverksamheten. Verksamheten drivs från ett gemensamt kansli i Högsby.

Var och en av de samverkande kommunerna har en egen överförmyndare. Överförmyndarna har delegerat sina beslutsbefogenheter (med undantag av vissa beslut) till tjänstemännen på det gemensamma kansliet. Överförmyndare i Mönsterås kommun är Håkan Sjöborg.

Målen med samverkan är framför allt att säkerställa att kommunerna lever upp till nuvarande och framtida lagkrav, minska sårbarheten för den enskilda kommunen, säkerställa tillgången till erforderlig kompetens, renodla och tydliggöra överförmyndarens uppgift och verksamhet, underlätta rekrytering och fortlöpande kompetensutveckling av medarbetare och ställföreträdare samt minska kommunernas kostnader för försörjningsstöd, vård/omsorg samt andra samhällsliga kostnader.

Överförmyndarverksamheten redovisar ett överskott på +0,3 mnkr för året.

Räddningstjänst sydost

Från och med 2023 ingår Mönsterås kommuns räddningstjänst i ett räddningstjänstförbund tillsammans med åtta andra kommuner i länet. Kommunens kostnader för räddningstjänst uppkommer i form av köp av huvudverksamhet. Budgeterat för året är en kostnad på 19,8 mnkr och utfallet för året blev 19,6 mnkr, vilket innebär ett överskott på +0,2 mnkr.

Kommunala bolag

Mönsterås kommun betalar ut medel via Mönsterås Holding AB som enligt avtal ska täcka upp eventuella underskott i Vattenpalatset i Mönsterås AB. Utöver detta ska Mönsterås kommun täcka upp för de kostnader som Mönsterås Holding AB har. Budgeten för ägartillskottet uppgår till 2,4 mnkr, vilket kan jämföras med utfallet för året på 4,0 mnkr. Detta medför ett underskott för året på - 1,6 mnkr.

Bilaga 2

Redovisning av tilldelade uppdrag

Redovisning av tilldelade uppdrag 2023

Innehåll

Övergripande uppdrag	2
Riktade uppdrag	7
Kommunstyrelsen.....	7
Socialnämnden	8
Barn- och utbildningsnämnden	9

Övergripande uppdrag

Nämnder, förvaltningar och bolag får i uppdrag att arbeta med verksamhetsutveckling för att alla delar i verksamheten ska bedrivas så effektivt som möjligt utifrån medborgarnas behov. Befintliga verksamheters arbetssätt ska granskas och utvärderas för att skapa utrymme för nya behov och nya verksamheter. Redovisningen ska även innehålla bland annat investeringar som ger bättre förutsättningar och effektivare arbetssätt för personal och invånare.

- Kommunledningsförvaltningen: Mönsterås kommun är med i ett samarbete (Cesam-H) som utvecklar e-tjänster till samtliga verksamheter. Kommunledningsförvaltningen samordnar och gör e-tjänster på beställning. Inom samarbetet finns upparbetade tjänster vilket gör att utvecklingen går fort och Mönsterås har ett flertal e-tjänster klara.

Under 2023 har en IT-strategi beslutats av kommunfullmäktige. Strategin har rubriken Förenkla-Förkorta-Förbättra, vilket ska spegla att vi arbetar med att effektivisera de rutiner vi har.

Under året har även en plan för näringslivsarbetet arbetats fram. Planen är framtagen genom bland annat workshops med näringslivet för att matcha de behov som näringslivet har med det arbete som görs i kommunen.

Under kommunledningsförvaltningen finns en verksamhetsutvecklare anställd som kontinuerligt arbetar med projektstyrning och verksamhetsutveckling. Det övergripande målet med arbetet är att producera effektiva rutiner som kommer medborgarna till godo.

- Inom tekniska förvaltningen har e-tjänster på hemsidan tagits fram och utvecklats, för att underlätta för många typer av ärenden för invånare, företagare, kommunala verksamheter och bolag. För interna karttjänster med planerings- och informationsdata sker en kontinuerlig utveckling.

Ny digital felanmälan till fastighetsavdelningen finns nu på plats, vilket dels gör det lättare för fastighetsavdelningen att hålla koll på inkomna ärenden, dels för den som skickat in anmälan att se vad som händer med ärendet. I samma system kan fastighetsavdelningen skicka digitala beställningar till sina största entreprenörer vilket gör det lättare för båda parter att följa upp vad som är beställt. Andra funktioner i systemet gör det möjligt att registrera kontrollpunkter med löpande intervall. Det gör det lättare att upprätthålla samma service även vid sjukdom eller semester. Avdelningen registrerar också underhåll i systemet vilket på sikt kommer göra det lättare att planera för vilka åtgärder som behöver utföras på respektive byggnad.

VA-Renhållning jobbar med att digitalisera sina vattenmätare för att mäta vattenförbrukningar online. I framtiden innebär detta via APP eller annan media en service till kommuninnevånarna då man kan följa sin förbrukning. I samma media kan man även få information om när sopkärlen ska tömmas.

- Inom socialnämnden är ett nytt ledningssystem för kvalitet framtaget, vilket omfattar socialförvaltningens samtliga verksamheter. Det pågår ett omfattande arbete gällande digitalisering. Nämnas kan som exempel mobil dokumentation kring den enskildes insatser, digital signering av läkemedelshantering och digital hantering av schemaplanering.

Internutbildningar för att säkerställa en god omsorg och vård är nu åter i gång, efter pandemin. Socialförvaltningen deltar i den statliga satsningen "äldreomsorgslyftet" med att utbilda personal inom äldreomsorgen.

- Digitaliseringen utvecklas inom barn- och utbildningsnämnden på olika nivåer, dels i klassrummet, dels på övergripande nivå. Exempel på klassrumsnära digitalisering är ett forskningsprojekt som förvaltningen ingår i sedan 2021 där användningen av ett digitalt läromedel beforskas av Linnéuniversitetet. Ett annat exempel på övergripande nivå är att Kulturskolan förberett byte av verksamhetssystem för att förenkla för medborgarna när de bokar och betalar kurser på kulturskolan. Denna förändring innebär också effektiviseringar på kommunnivå då fakturahanteringen automatiseras.
- Miljö- och byggnadsnämnden följer regelbundet upp verksamhetens nyckeltal med fokus på service och effektivitet. Möjlighet till att boka möte inför ansökan om bygglov infördes under 2023. Det är mycket uppskattat. Nämnden har många e-tjänster, nästa steg är integration med verksamhetssystemet.
- Kultur- och fritidsnämndens verksamheter arbetar löpande med att se över, utveckla och marknadsföra tjänster och utbud. Det digitala spåret fortlöper hand i hand med verksamheterna i övrigt i syfte att förse såväl personal som medborgare med nya och bredare IT kunskaper. Nämndens verksamheter fortsätter att planera för, söka, genomföra, redovisa och utvärdera projekt via medel från staten för att kunna växla upp verksamheten med riktade insatser för ökad kommunal service och kvalitet, underlättande för personal samt ur ett jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv.

Nämnder och förvaltningar ska redovisa förslag till åtgärder som främjar frisktalet och leder till att frisknärvaron ökar.

- Kommunledningsförvaltningen leder det övergripande arbetet med Friska arbetsplatser. Första förvaltningen var socialförvaltningen och under hösten 2023 har arbetet inletts på barn- och utbildningsförvaltningen. Kommunens HR-personal deltar i de större förvaltningarnas ledningsgrupper för att stödja arbetet med att få högre frisktal. Kommunen har även ett avtal med Falck företagshälsovård. Under 2023 har mycket arbete lagts på att kunna följa den lagstadgade arbetstidslagen (ATL) som i stort innebär 11 timmars dygnsvila. På sikt är lagstiftningens syfte att minska sjukfrånvaron inom sektorn.
- Kostverksamheten inom teknisk förvaltning har hög sjukfrånvaro vilket gör att mycket tid läggs på vikarieanskaffning. För att effektivisera detta arbete har bland annat en gemensam sjuktelefon införskaffats för avdelningen och man arbetar med att synkronisera vikarieanskaffning mellan kost- och städ-avdelningen.

För att förbättra arbetsmiljön på tvätteriet vid Allégården har renovering genomförts av personalrum, omklädning och toalett samt bättre ventilation. Även sär-skiljt tvätt och tork samt vikning av tvätt med höj och sänkbart bord.

Friskvårdsbidraget kan nyttjas av fler på förvaltningen och information sker löpande på arbetsplatsträffar om att nyttja bidraget.

- Socialnämnden har under verksamhetsåret arbetat aktivt med stöd av Sunt arbetslivs resursteam för att befästa arbetet med Friska arbetsplatser. Handlingsplaner för friskfaktorerna ledarskap samt delaktighet och inflytande är framtagna på en övergripande nivå och är effektuerade. Samtlig personal har deltagit i en föreläsning om återhämtning. Varje enhetschef har påbörjat en handlingsplan för hur friskfaktorarbetet ska fortlöpa. Beslut är taget om en extra resurs för 2024 för att stödja enhetscheferna med friskfaktorn: Tidiga insatser och arbetsanpassning.
- Inom barn- och utbildningsnämnden har arbetet med Friska arbetsplatser enligt upplägg från Sunt arbetsliv påbörjats under 2023. Chefer och skyddsombud är involverade i workshops och nästa steg är att involvera all personal. Det första området som valts ut är prioritering av arbetsuppgifter.
- Miljö- och byggnadsnämnden arbetar för att det ska vara omtalat bra att arbeta på miljö- och byggförvaltningen. Bra ledarskap, stora möjligheter till inflytande i planering och genomförande av verksamheten. Förvaltningen jobbar även uttalat med självledarskap och team.
- Kultur- och fritidsnämndens verksamheter arbetar löpande med information, dialog, delaktighet, fortbildning och friskvård för den påverkbara delen till hög frisknärvaro. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en del av det löpande arbetet. Arbetsplats- och verksamhetsträffar utförs kontinuerligt med gott om tid för samtliga medarbetare att komma till tals, för information att delges samt för planering och utvärdering.

Nämnder och förvaltningar ska årligen lämna förslag på justering av taxor och avgifter till den rådande kostnadsutvecklingen i omvärlden samt i förhållande till den verksamhetsutveckling som är kopplat till taxan.

- Kommunledningsförvaltningen har en sammanställande roll.
- Tekniska förvaltningens taxor behandlas av kommunfullmäktige, och taxeförslagen som presenteras har tagits fram med jämförelse av taxor i övriga länet. Fastighetsavdelningens taxor avser uthyrning av lokaler för kortare perioder. Hyran på kontrakt med längre löptid räknas som standard upp en gång per år baserat på konsumentprisindex. Genom att även räkna upp taxorna baserat på samma index hålls samma standard som övriga fastighetsbranschen i stort och ger de som nyttjar kommunens lokaler liknande förutsättningar. För VA-Renhållningstaxorna har en större höjning skett på grund av ökade kostnader. El, drivmedel, kemikalier, material och räntor påverkar verksamheterna stort.
- Socialnämnden omvärldsbevakar sina taxor och ger årligen förslag till justeringar av taxor och avgifter. I länet finns en samverkan genom Kommunal hjälpmedelssamverkan (KHS) där hjälpmedelstaxorna går igenom.
- Barn- och utbildningsnämnden lämnar årligen förslag på justering av taxor och avgifter till Kommunstyrelsens arbetsutskott. Det gäller taxorna för maxtaxa barnomsorg och avgifter Musik- och Kulturskola. Maxtaxan beslutas på nationell nivå och meddelas via Skolverket innan den kan beslutas kommunalt.

- Miljö- och byggnadsnämndens nya taxa för tillsyn enligt miljöbalken har gällt under 2023 och är behovsstyrd. Ny taxa för plan- och bygglagen beslutades i november av kommunfullmäktige. Den nya taxan innebär att det på förhand går att veta vad avgiften för ett ärende blir.
- Kultur- och fritidsnämnden lämnar årligen förslag till ev. justeringar av taxor och avgifter och jämför dessa med övriga kommuner i region Kalmar län. Nämnden höjer årligen hyran vid föreningslokaler med 2%.

För att säkerställa en fortsatt god utveckling av Mönsterås kommun är det angeläget att kommunens verksamheter deltar i olika jämförelser med andra kommuner. Resultaten skall sedan användas för att utveckla och förbättra verksamheten samt säkerställa kostnadseffektivitet.

- Inom kommunledningsförvaltningen tar den centrala ekonomiavdelningen fram jämförande statistik (främst via databasen KOLADA). De centrala funktionerna ingår i nätverk i länet och även med SKR som är en bra källa till jämförande information. För att klara verksamheternas behov inom rimlig ekonomi är två frågor avgörande, kompetensförsörjning och digital utveckling. Inom dessa båda frågor sker arbete kontinuerligt.
- För att hitta bra jämförelsetal använder tekniska förvaltningen sig av Boverket, Socialstyrelsens öppna jämförelser, branschorganisationer och andra jämförbara kommuner. VA-Renhållningsavdelningen redovisar till Svenskt Vatten och Avfall Sverige där alla kommuner är med, vilket innebär att man kan jämföra sig med likvärdiga kommuner. Kommunen har upphandlat livsmedel med kommuner i norra delen av Kalmar län. Detta gör att det går att jämföra portionspriser och matsedlar.
- Socialnämnden arbetar ständigt för att utvecklas och förbättra verksamheten för en god kvalitet, följa speciallagstiftning inom nämndens av kommunfullmäktige tilldelade verksamheter samt för en budget i balans. En jämförelse sker löpande mot andra kommuner i länet.
- I det systematiska kvalitetsarbetet för barn- och utbildningsnämnden jämförs vissa nyckeltal med Kalmar län och riket. Nyckeltalen som följs över tid är fastställda av Barn- och utbildningsnämnden och handlar både om kvalitetsmått och budgetmått.
- Miljö- och byggnadsnämnden deltar i Miljösamverkan sydosts arbete med nyckeltal för miljötillsyn och livsmedelskontroll.
- Kultur- och fritidsnämnden använder i första hand kommun- och landstingsdatabasen Kolada för jämförelser med andra kommuner. Landets alla folkbibliotek lämnar årligen statistik till Kungliga biblioteket som har i uppdrag att sammanställa kommunernas statistik som Kultur- och fritidsnämnden tar del av och jämför sig med. Olika jämförelser och delgivning om utvecklingsmöjligheter görs kontinuerligt via verksamhetsmöten med regionens samtliga kommuner. Inom friluftsliv så jämförs landets samtliga kommuner genom Naturvårdsverkets undersökning Sveriges friluftskommun, en undersökning som nämnden arbetar utifrån för att utveckla friluftslivet i kommunen.

Nämnder och förvaltningar ska vid nyanskaffning välja fossilbränslefria fordon och maskiner.

- Under året har en kompaktlastare och två bilar anskaffats inom tekniska förvaltningen. Bilarna drivs med el och kompaktlastaren med diesel eller HVO. I samband med anskaffningen har två dieseldrivna bilar avyttrats. Vid anskaffning av nya fordon till renhållningen väljs alltid HVO. Upphandling av en ny gasbil fick avbrytas då det inte fanns på marknaden. Nu är en ny upphandling på gång av en elbil för att lösa behovet.
- Socialnämnden förnyar sina fordon löpande och går i den mån det är möjligt över till fossilbränslefria fordon.
- Barn- och utbildningsnämnden har leasingavtal på fem fordon. När dessa ska förnyas kommer fossilfria fordon att upphandlas.
- De fordon som miljö- och byggnadsnämnden använder drivs på etanol (E85) och biogas.
- Kultur- och fritidsnämnden strävar efter att endast nyttja fossilbränslefria fordon i tjänsten, men har inga fordon i egen verksamhet.

Riktade uppdrag

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och komma med förslag på hur handeln och turismen i Mönsterås Kommun kan stärkas.

- Under 2023 har en organisationsförändring arbetats fram. Genom denna knyter kommunen tillsammans frågor kring näringsliv, turism och arbetsmarknad. Genom att kommunen klustrar tillsammans dessa funktioner stärks organisationens arbete med dessa frågor. Under 2023 har en plan för näringslivet arbetats fram och under 2024 ska en ny turismstrategi tas fram. Under 2024 ska en platsutvecklare rekryteras som ersätter nuvarande turistsamordnare som går i pension.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta digitaliseringsmål för kommunens verksamhet.

- En IT-strategi har antagits av kommunfullmäktige under 2023. Kortfattat är målet Förenkla-Förkorta-Förbättra.

Kommunstyrelsen ska söka samarbeten med andra kommuner och aktörer kring digitalisering och innovationsteknik.

- Mönsterås är med i ett samarbete (Cesam-H) som utvecklar e-tjänster. Mönsterås är även deltagare i läns IT-rådet som har i sitt styrdokument att arbeta med samverkan, digitalisering och innovation. Genom utvecklingen av AI kommer dessa frågor att få en högre aktualitetsgrad för samtliga aktörer.

Det är viktigt att Mönsterås kommun säkerställer sin vattenförsörjning även under extrema torrperioder. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och genomföra ytterligare åtgärder för att säkra vattentillförseln i hela kommunen.

- En ny uttagsbrunn har borrats till Sandbäckshults vattenverk. Undersökningar och provborringar pågår för att kartlägga om det finns ytterligare grusformationer för uttag av grundvatten i anslutning till Sandbäckshults vattenverk. I Finsjö vattenverk pågår en ombyggnation av filter för att skapa en biologisk rening. En utredning pågår också om möjligheten att kyla inkommande råvatten. Ett samarbete (examensarbete) med Linneuniversitetet har lett till en rapport med möjligheten att bygga ett vattenverk som renar Östersjövatten.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheter för att återföra rektvatten från reningsverken till åkermark eller andra grönytor.

- I pågående ombyggnad av Nynäs avloppsreningsverk har en reningsanläggning byggts där man använder utgående avloppsvatten i retur som ett tekniskt vatten till spolning med mera. Dock ej till dricksvatten.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda ytterligare insatser på enhetsnivå med fokus på rehabilitering och höjda frisktal.

- Detta redovisas i årsredovisningen under personalekonomi. Arbetet görs inom Friska arbetsplatser, kommunens HR-personal samt samverkan med Falck företagshälsovård. I och med kommunens höga sjuktal genomförs ett antal aktiviteter för att få ner dessa. Arbetet utgår från Sunt arbetslivs forskning på vilka arbetssätt som ger bäst effekt.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder arbeta med begreppet Nära vård.

- Arbetet pågår och är främst aktuellt inom socialförvaltningen och kommunledningsförvaltningen där Mönsterås är en aktör i de länsövergripande nätverken.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med övriga nämnder arbeta för att optimera användningen av kommunens verksamhetslokaler och utreda framtida behov.

- Fastighetsavdelningen har under 2023 slutfört ett arbete med att inventera alla verksamhetslokaler tillsammans med en upphandlad entreprenör. Slutrapporten utgör en komplett sammanställning av skicket på kommunens lokaler och är därför en viktig del i arbetet att ta fram lokalförsörjningsplaner för flera förvaltningar. Förutsättningar finns för samarbete med andra förvaltningar och det har påbörjats, men kräver ytterligare arbete för att fungera optimalt.

Socialnämnden

Socialnämnden samt Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utveckla samverkan kring tidiga, förebyggande och främjande insatser för barn och ungdomar.

- Socialnämnden och barn- och utbildningsnämndens presidier samverkar kring uppdraget. Satsningarna kring Öppna förskolans öppettider under verksamhetsåret 2022 har fortsatt. Åtgärden att Socialförvaltningen har utsedda kontaktpersoner, (handläggare från barn- ungdom IFO) till respektive skolområde har på grund av hög personalomsättning varit svår att upprätthålla. Utsikterna för 2024 ser däremot bättre ut. Arbetet med Värme och ramar ses som en viktig del att fortsätta med för att stärka kontinuiteten och samarbetet mellan skola och socialt arbete.

Socialnämnden tillsammans med Barn- och utbildningsnämnden och personalutskottet får i uppdrag att se över åtgärder som skulle kunna locka fler till vård- och omsorgsyrkena.

- Socialnämnden och barn- och utbildningsnämndens presidier samverkar kring uppdraget. Samverkan kring den statliga satsningen äldreomsorgslyftet fungerar bra. Elever i årskurs 8 deltar på Regionens inspirationsdag på sjukhuset i Oskarshamn.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda införande av särskilda resursenheter för förbättrad verksamhet med hög kvalitet för elever med behov av särskilt stöd.

- Uppdraget redovisades till BUN 2023-04-05 och skickades vidare till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämnden och näringslivschefen får i uppdrag att tillsammans med näringslivet se över möjligheterna för att utveckla den industritekniska utbildningen vid Mönsteråsgymnasiet.

- Eftersom Kommunfullmäktige under 2023 beslutade att Mönsterås kommun skulle ansöka om medlemskap i Kalmarsunds gymnasieförbund har uppdraget inte fortskridit. Dock kommer den industritekniska utbildningen som startade med år 1 höstterminen 2023 att slutföras för dessa elever i Mönsterås, men med Kalmarsunds gymnasieförbund som huvudman.

Gemensamma uppdrag framgår även under avsnittet Socialnämnden.

Bilaga 3

Miljömål, viktigaste händelserna

Miljömål för Mönsterås kommun 2023, viktigaste händelserna

Nämnd / Förvaltning

Miljö- och byggförvaltningen

Mönsterås kommun ska vara en miljökommun med höga målsättningar när det gäller hållbarhet och påverkan på klimatet. Kommunen ska utvecklas mot fossilfrihet och positiv miljöpåverkan. Det är ett av Mönsterås kommuns övergripande mål.

För att nå detta och för att bidra till att nå de nationella miljömålen och de miljömässiga delarna av Agenda 2030 antog kommunfullmäktige i maj 2020 "Miljömål för Mönsterås kommun". Målen gäller för alla kommunala förvaltningar och bolag och ska följas upp årligen. Detta är den tredje uppföljningen.

Metoden som har använts för att följa upp målen är som tidigare år "trafikljusmetoden". Grönt betyder genomfört eller pågår löpande enligt plan, gult delvis genomfört och rött ej genomfört. Alla har också rapporterat de indikatorer som berör den egna förvaltningen/bolaget. Därefter har resultatet sammanställts till en sammanfattning och bedömning över om målen kommer att nås.

Under 2023 har förändringen av säkerhetsläget i världen stått i fokus, beredskap har fått en central plats och miljö- och klimatfrågorna har tyvärr fått stå tillbaka, både internationellt och nationellt. Covid-19 finns fortfarande men är inte längre klassad som en pandemi och påverkar inte våra liv på samma sätt som tidigare. Klimatförändringarna och utarmningen av biologisk mångfald är fortsatt de miljöfrågor som har lyfts mest i miljödebatten under året. Klimateffekter som till exempel höga temperaturer och förändrade nederbördsmonster påverkar flera av våra miljömål. Väl fungerande ekosystem och de nyttor de bidrar med är en grundförutsättning för människors liv och välfärd.

Nedan följer en sammanställning över det viktigaste som har hänt inom varje fokusområde under 2023.

Mål som berör samtliga fokusområden

Miljömålsgruppens arbete har fortsatt med fyra träffar under 2023. Gruppen arbetar med de mål och aktiviteter som är gemensamma för många förvaltningar. I gruppen delas också information och inspiration. Vår samverkan bidrar till att miljömålen nås snabbare och att dubbelarbete undviks. I flera förvaltningar och bolag tas nu miljömålen med i budgetprocessen. Ett förslag till handlingsplan för bättre styrning, ledning och uppföljning av miljömåls-arbetet har presenterats för kommunstyrelsens arbetsutskott.

Inom miljömålsgruppen finns en arbetsgrupp som arbetar med hållbar upphandling. Eftersom kommuner gör stora inköp går det att göra skillnad genom att välja hållbara, klimatsmarta och giftfria varor och produkter. Att öka kompetensen inom upphandling och uppföljning av upphandlingar är viktigt, det har under året varit ett kostnadsfritt digitalt webinarium om hållbara cirkulära upphandlingar. Alla förvaltningar och bolag bjöds in och några deltog. Arrangörer var IVL svenska miljöinstitutet, Adda med flera. Arbetet har fortsatt med revideringen av upphandlingspolicyn, ett förslag på reviderad policy har kommit från Upphandlingsenheten i Västervik. Miljö- och byggförvaltningen har lämnat synpunkter på förslaget.

Mönsterås kommun erbjuder gratis och opartisk energi- och klimatrådgivning i samverkan med 6 andra kommuner: Borgholm, Hultsfred, Högsby, Mörbylånga, Uppvidinge och Vimmerby. Mönsterås kommun samordnar och utför rådgivningen. Under 2023 var det totalt 254 rådsökanden vilket är en minskning jämfört med 2022 men en ökning med 74 % sedan 2021. Rådgivningen har också arrangerat sex föreläsningar varav en här i Mönsterås. Den handlade om solceller och batterier och lockade ett trettiotal besökare.

Grön Flagg är ett utbildningsprogram inom hållbar utveckling från Håll Sverige Rent. Under året har ytterligare en förskola i kommunen fått Grön Flagg. Programmet bidrar till att barnen blir mer engagerade i hållbar utveckling och pedagogerna får stöd i undervisningen. Nu har vi totalt tre förskolor som är stolta innehavare av Grön Flagg: förskolan Solhem i Mönsterås, Oknö Naturförskola och förskolan Loket i Ålem. Vi har dessutom en föräldrakooperativ förskola i kommunen som har Grön Flagg.

Ett hållbart liv i Mönsterås kommun

Pilotprojektet om källsortering, som påbörjades 2022, har fortsatt under 2023, kärl av olika typer har satts ut på Krungårdskolan och i kommunhuset och sorteringen har pågått sedan i april. På skolan fick vi efter en tid utöka med fler sorteringsstationer eftersom det var något för glest. Under senhösten genomfördes en uppföljning för att ta del av vad personalen och elevernas tycker om källsorteringen. En sammanställning av denna uppföljning kommer att göras, men man kan redan nu se att många är nöjda med den nya källsorteringen.

I september anordnade vi åter igen Hållbarhetsveckan, en härlig vecka där föreningar, företag och kommunen samverkar kring hållbarhet. Årets vecka var utökad till att omfatta två helger samt vardagarna där i mellan. Programmet var en bra blandning av olika aktiviteter som till exempel klädbyttardag, Emån vid Karlshammar, Suicidpreventiva dagen, skördefest, tipspromenad och pyssel för barn, naturdag på Lövä, öppet hus på flera platser, föreläsningar, barnyoga och besök på Blomstermåla vattentorn. Hållbarhetsveckan synliggör hållbarhetsarbetet i samhället på ett bra sätt och antalet besökare ökade jämfört med tidigare år.

När vi bygger och bygger om ska vi använda oss av kriterier för Miljöbyggnad silver som är ett miljöcertifieringssystem för byggnader. Under året har Tillingskolan i Timmernabben och personalbyggnaden vid Nynäs avloppsreningsverk byggts, detta görs enligt i kraven i Miljöbyggnad silver. En tillbyggnad i form av omklädningsrum har nått miljöbyggnad brons.

Fossilbränslefri och energieffektiv kommun

För att hejda klimatförändringarna måste utsläppen av växthusgaser minskas kraftigt. En del i det arbetet är att minska kommunens energiförbrukning. Under året har arbetet med att energieffektivisera fortsatt. De åtgärder som har gjorts har resulterat i 13 % minskning av elanvändningen och 11 % minskning av fjärrvärmens sedan 2018. Till det kommer de minskningar som bolagen har gjort med upp till 23 % på elanvändningen och upp till 15 % på fjärrvärme. Det här innebär att målet på 10 % minskning av energianvändningen är uppnått. Men naturligtvis så fortsätter arbetet med att energieffektivisera i våra fastigheter. Exempel på åtgärder som har gjorts under 2023 är:

- Byte till energisnål LED-belysning för 3,6 miljoner
- Uppkoppling av värme och ventilation till överordnat system på förskolan Blomman
- Fönsterbyte på förskolan Blomman och 30 % av fönstren på Torshaga

Andelen fossilbränslefria fordon är 27 % vilket är ungefär samma nivå som föregående år. Tar man även med dieslbilar som enbart tankas på HVO är andelen 42 %. MUAB har satt upp laddstolpar vid några av sina lokaler, som ska användas av hyresgästerna.

Två robotgräsklippare har köpts in, dessa laddas med miljömärkt el och klipper gräset på två av våra idrottsplatser.

En tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald

Insektsparken i centrala Mönsterås har färdigställts under 2023. Sandbäddar som efterliknar olika naturtyper har anlagts och död ved har placerats ut i området. Det kommer att sättas upp informationsskyltar som beskriver de olika naturtyperna och hur man kan bidra till en ökad biologisk mångfald.

Frihuggning av värdefulla träd har i samarbete med länsstyrelsen genomförts i flera lövskogsområden i kommunen. Ett av områdena kommer att stängslas och betas av från och med 2024. Åtgärderna förväntas bidra till en ökad biologisk mångfald och bevarande av arter knutna till gamla lövträd.

En omfattande restaurering av Kronobäcks våtmark genomfördes under året. Arbetet bestod i att förstärka vallarna runt våtmarken och att anlägga en ny fiskväg. Åtgärderna kommer att förbättra våtmarkens vattenhållande förmåga och leda till en förbättrad uppvandring av gädda från kusten. Sammantaget förväntas projektet bidra till ett starkare gäddbestånd i Timmernabbeviken.

Rent vatten i Mönsterås kommun

Vattenfrågorna är oerhört viktiga för Mönsterås kommun, inte minst i ljuset av de klimatförändringar vi kommer vara tvungna att hantera. Kommunen arbetar enligt den VA-plan som antogs 2017 och som beskriver hur man ska hantera vatten- och avloppsfrågor på ett hållbart sätt. I och med förändrade lagkrav påbörjades en revidering av VA-planen under 2023. VA-planen blir en Vattentjänstplan som nu även har fokus och åtgärder kopplat till skyfall och höga havsnivåer. Vattentjänstplanen förväntas antas under 2024 som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Under 2023 har man bland annat uppmärksammat dricksvattnet lite extra i samband med invigning och öppet hus av nyrenoverade Blomstermåla vattentorn.

Ombyggnationen av Nynäs avloppsreningsverk har pågått under året och beräknas vara färdig under början av 2024. Detta kommer innebära en ökad kapacitet för kväverening och möjliggöra återanvändning av avloppsvatten. En anläggning för tekniskt vatten byggs med målet att fasa ut behovet av dricksvatten till de interna processerna på reningsverket. Upprustningen av reningsverket ska bidra till en bättre vattenmiljö. Under året har en informationsfilm om att inte spola ner matfett i avloppet rullat på tv-skärmarna hos en av mataffärerna i Mönsterås.

Inom LOVA-projektet "Rena båtbottnar" har mätning av cirka 80 fritidsbåtar genomförts. Mätningen visade att cirka 25 % av båtarna vid kommunens hamnar och bryggor hade bottenfärg med nivåer över riktvärdet för tenn. Tenn har ingått i form av tributyltenn (TBT) i båtbottnfärger för att förhindra påväxt av alger och snäckor. Mark- och sedimentprovtagning visade att det i vissa hamnar fortfarande är höga halter av TBT och dess nedbrytningsprodukter. Projektet har bland annat lett till att fyra båtklubbar har sökt och

beviljats statliga medel för anläggande av spolplattor för tvätt av båtbottnar. Arbetet med att minska tillförseln av TBT till kustmiljön fortsätter under 2024 i samarbete med lokala båtklubbar.

LOVA-projektet "Levande vikar" syftar till att ta fram en lokalt anpassad åtgärds katalog för en friskare kustmiljö. Under 2023 har omfattande fältprovtagning genomförts i tretton av kommunens kustvikar. Undersökningarna har gett en bild av vikarnas miljö tillstånd och kommer att utgöra en grund för fortsatt kustmiljöarbete.

Bilaga 4

Uppföljning miljömål

Uppföljning av Miljömål för Mönsterås kommun 2023

Genomfört eller pågår enligt plan

Delvis genomfört

Ej genomfört

MBN: Miljö- och byggnadsnämnden, BUN: Barn- och utbildningsnämnden, KFN: Kultur och fritidsnämnden, SOC: Socialnämnden, TF: Tekniska förvaltningen (KS), KLF: Kommunledningsförvaltningen (KS), Ålem E: Ålem Energi, Vatten P: Vattenpalatset, MUAB: Mönsterås Utveckling, MBAB: Mönsterås Bostäder (ej fullständig)

Mål som berör samtliga fokusområden										
Mål 1 Alla nämnder, förvaltningar och bolag ska arbeta aktivt för att nå de lokala miljömålen	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
- Utse minst en medarbetare som arbetar med de lokala miljömålen										
-Delta i gemensam miljömålsgrupp, avsatt arbetstid för miljömålsarbete										
-Miljömålen beaktas vid framtagande av budgetdokumentet										
-Årlig uppföljning av miljömålen										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Andel förvaltningar och bolag som aktivt arbetar med de lokala miljömålen: Resultat: 100 % Mål: 100 % Alla jobbar med målen men når inte riktigt ända fram på alla punkter.										
Mål 2 I upphandlingar ska Mönsterås kommun verka för en god livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling										
-Utbilda upphandlare och beställare										
-Säkerställa stöd till beställare										
-Lyfta frågan i arbetsgrupp/styrgrupp/referensgrupp										
-Beakta Upphandlingsmyndighetens verktyg för Hållbara upphandlingar										
-Uppföljning av upphandlingar och avtal										
-I samverkan med andra kommuner arbeta för att revidera upphandlingspolicyn										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet.										

	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
<p>Indikatorer: Antal upphandlingar som följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar: Mål 50 %. Resultat: Finns endast uppgift om ett tilläggsavtal upphandlat under året, det följer delvis kriterierna. Kommunen avropar till en del via Adda, dessa upphandlingar följer Upphandlingsmyndighetens kriterier för håll upphandlingar. Det har inte gått att få fram hur stor del detta är.</p> <p>Uppföljning av genomförda upphandlingar. Mål 5 %. Resultat: 0 %</p> <p>Inga redovisade uppföljningar av avropade upphandlingar.</p>										
<p>Mål 3 Säkerställa att alla kommuninvånare har den information som krävs för ett hållbart liv.</p>										
-Ta fram en kommunikationsplan										
-Informationskampanjer och event										
-Särskild insatser för barn och skola "Låna en miljöexpert"										
-Uppmuntra skolor och förskolor att gå med i Grön Flagg										
-Bedriva en aktiv energi- och klimatrådgivning										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
<p>Indikatorer: Framtagen kommunikationsplan: Påbörjad</p> <p>Antal kampanjer/event per år. Mål minst två event och minst två kampanjer per år. Resultat: Flera evenemang bland annat under hållbarhetsveckan samt föreläsning "Solceller och batterier". Tre kampanjer på skärmar i livsmedelsbutik samt kampanj om båtbottnmätning.</p> <p>Utrett möjligheten att starta projekt "Låna en miljöexpert": Nej</p>										

Fokusområde 1: Ett hållbart liv i Mönsterås komm											
Mål 1 Avfallsmängderna ska minska med minst 10%, både kommunens eget och kommuninvånarnas.								Ålem E	Vatten P		
-Projekt "Skrota skräpet"											
-Sammanställning av verksamhetsavfall, åtgärde varje typ av avfall.											
-Informationskampanj minska konsumtionen, minska matsvinnet											
-Digitalt system för återbrukande av kommunens möbler och inventarier											
-Deltagande i avfall Sverige kampanj 25 till 25											
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet											
Indikatorer: Kilo per person, basår 2017 465 kg: Resultat: 603 kg Mål, minskning med 10%. Resultat: ökning med 30 % Antal enheter som deltar i Skrota skräpet: 0 Mål 20 % till 2025 Övriga aktiviteter utförda Ja/Nej Delvis											
Mål 2 Vid ny- och ombyggnation kommunägda byggnader ska giftfria, energieffektiva och hållbara lösningar alltid beaktas. Nya kommunägda byggnader ska byggas så att de uppfyller kraven för miljöbyggnad silver eller kraven för annan lämplig certifiering.											
-Utbildning/information om giftfritt och hållbart byggande och om Miljöbyggnad silver											
-Uppnå kriterierna för miljöbyggnad silver											

-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet											
<p>Indikator: Antal objekt som klarar kraven för miljöbyggnad silver: 75% Mål nybyggnation 75%. Ny- och ombyggnad av Tillingeskolan och personalbyggnad vid Nynäs avloppsreningsverk samt nybyggnation hos Mönsterås bostäder når kraven för miljöbyggnad silver. Tillbyggnad av omklädningsrum MUAB når miljöbyggnad brons.</p>											
Mål 3 Alla kommunala enheter ska källsortera sitt avfall senast 2023.											
	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB	
- Inventera behovet av källsorteringsutrustning.											
-Lösa borttransport av avfall											
-Komplettera källsorteringsutrustning och kärl utomhus											
-Informera alla medarbetare om källsortering											
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet.											
<p>Indikator: Antal förvaltningar som sorterar samtliga, för dem, relevanta fraktioner: 10 % Mål 100 % Alla sorterar så mycket som de har möjlighet till men källsorteringen är bara fullständig på Ålem Energi. Pilotprojekt har under året pågått på Krungårdsskolan och i kommunhuset.</p>											
Mål 4 Förändra beteenden i kommuner, verksamheter och i samhället för att gå mot en cirkulär ekonomi en giftfri miljö.											
-Delta i samverkansprojekt											
-Återanvända möbler, inventarier och andra produkter istället för att köpa nytt											
- Digitalt system för återbrukande av kommunens möbler och inventarier											
-Minskning av plast											
-Revidera kemikalieplanen											

	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Utföra åtgärder enligt den reviderad kemikalieplanen										
-Genomföra minst ett event årligen										
-Informationskampanjer										
-Samverka med studieförbund, föreningar, företag										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
<p>Indikator: Kemikalieplanen reviderad: Utkast finns framme Antal enheter som aktivt jobbat med minskning av plast: 100% Mål 100 %. Aktiviteter enligt ovan genomförda: Delvis</p>										
<p>Mål 5 Placering av kommunens kapital samt upplåningar ska etiska, miljövänliga och klimatsmarta.</p>										
-Gå igenom de placeringar vi idag										
-Öka andelen gröna lån										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
<p>Indikator: Andel hållbart placerade pengar: KLF: Placeras till 100 % i KLP som är hållbart placerade medel. Mål 100% Andel gröna lån: KLF 31 % Ålem Energi AB 50 % Ålem Energi Kraft 46 %. Vattenpalatset, MUAB och Mönsterås bostäder 0. Mål 50 %.</p>										
<p>Fokusområde 2: Fossilbränslefri och energieffektiv kommun</p>										
<p>Mål 1 Energianvändningen i form av el fjärrvärme i kommunens verksamheter ska minska med 10 % till 2025</p>										
	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Kartlägga energianvändningen										
-Fortsätta att ta fram energieffektiviseringsåtgärder										
-Informationskampanjer riktade till medarbetarna										

-Ev andra aktiviteter som genomförs för att nå målet											
Indikator: Energiminuskning jämfört med basåret 2018: Samtliga redovisade siffror når målet trots att fastighetsytan har ökat.											
Mål: minskning med 10 %.											
Förv/bolag											
MK	13 % el, 11 % fjärrvärme inklusive ny fastighet Blomstermåla Folkets hus, normalårskorrigerat										
ÅE	16 %, har ej fjärrvärme										
MUAB	23 % el, fjärrvärme i snitt 15 %, ej normalårskorrigerad, bytt till ledd i flera fastigheter										
MBAB	10,5 % räknat på kWh/m ² Atemp. Som faktiska tal har elförbrukningen ökat med 8,5 % och fjärrvärme med 1,1 %. Fastighetsytan har ökat jmf med 2018.										
VP	11 % minskad elförbrukning. Fjärrvärmejämförelsen oklar, statistiken finns inte hos Solör										
Mål 2											
Samhällsbetalda resor och transporter ska senast år 2025 vara fossilbränslefria.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB	
-Samordna inköp och upphandling av kommunens fordon, resurser för samordning ska säkras											
-Skapa nulägesbild av kommunala transporter och fordon, uppdatera fordonsregistret											
-Upphandling av förnybart bränsle och se över infrastruktur för laddstolpar											
Genomföra upphandling av fossilfria bilar											
-Revidera "Riktlinjer för fordonshantering"											
-Revidera "Resepolicy"											
-Informationsinsats till medarbetare om riktlinjer och resepolicy											
-Resfria möten bör prioriteras											
-Arbeta aktivt med Region Kalmar för ett ökat resande med kollektivtrafik											
-Ev andra aktiviteter som genomförs för att nå målet											
Indikator: Andel fossilbränslefria fordon: 27 % fordon, om även dieslbilar som körs på HVO räknas med blir siffran 42 %.											
Mål 100%											
Övriga transporter: Skolskjutsar, kollektivtrafik och färdtjänst samt vissa varuleveranser är fossilbränslefria.											

Förv/bolag	Diesel	Diesel men anv HVO	Bensin	Biogas	El	Elhybrid	Etanol
BUF	5						
ÅE	6				1		
MBN				1			1
TF	12	10	2	13	9		
MBAB		10		1	2		
KFN*	4 (ej reg)	1	1		6 (ej reg)		
VP	0	0	0	0	0	0	0
SOC			53	8	2		
MUAB	0	0	0	0	0	0	0
KLF	1				1	3	
Summa:	29	20	55	23	21	3	1

Totalt 152 varav 142 är registrerade fordon.

Mål 3 Mönsterås kommun ska bidra till fossilbränslefri energi produceras Solceller ska installeras på kommunägda fastigheter motsvarande 15 % av fastigheternas sammanlagda elförbrukning.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Kartlägga energibehovet										
-Utreda möjligheten att installera solceller på samtliga kommunägda fastigheter										
-Vid upphandling av byggnationer ska solceller alltid övervägas										
-Revidering av vindbruksplanen										
-Aktivt delta i nätverk som syftar till ökad produktion av fossilbränslefri energi										
-Ev andra aktiviteter som genomförs för att nå målet										

Indikator: Andelen producerad solcellsenergi jämfört med total elförbrukning för kommunägda fastigheter:

Mål 15 %.

Andel fastigheter där möjligheten till installation av solceller har utretts:

Mål 100 %.

Förv/Bolag	
Ålem Energi	1. 21% 2. 100%
Mönsterås kommun	1. 4,2 % 2. 100 %
MUAB	1. Inga solceller ännu 2. 14 %

MBAB	1. 18 % 2. 100 %
------	------------------

Mål 4 År 2022 ska det finnas en reviderad energi- och klimatstrategi för Mönsterås kommun	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBA
-Färdigställa påbörjad energi-och klimatstrategi										
Indikator: Färdigställd plan: Nej, inga resurser avsatta till det MBF svarar på denna indikator										
Fokusområde 3: En tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald										
Mål 1 Andelen skyddad natur inom kommunen uppgå till minst 5 % (4 690 hektar) av kommunens totala yta år 2025										
- Möjligheterna att införa formellt skydd av kommunägd mark med särskilt höga natur- och rekreationsvärden ska utredas.										
-Kommunen ska verka för att de kustområden som är av särskild betydelse för fiskreproduktion får ett formellt skydd.										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Andel skyddad natur. Siffr från 2022-12-31 är 4,8 % (4 514 ha) Mål: Andelen skyddad natur inom kommunen ska uppgå till minst 5 % (4 690 ha).										
Mål 2 Våtmarksarealen inom kommunen ska fram till år 2025 öka med i genomsnitt minst 5 hektar per år.										
-Utreda möjligheterna att anlägga våtmarker på egen mark										
-Hjälpa markägare som vill anlägga våtmarker mm med att söka finansiering, tillstånd osv										
-Delta i samverkansprojekt som syftar till att öka våtmarksarealen i landskapet										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: "Anlagda våtmarker" (SMHI): Siffr från 2022: 0,54 ha. Mål: Våtmarksarealen inom kommunen ska fram till år 2025 öka med i genomsnitt minst 5 ha per år.										

Mål 3 Mönsterås kommun ska vara länets bästa friluftskommun varje under perioden 2020-2025.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatte P	MUAB	MBAB
-Politiskt antagen plan för friluftsliv senast 2022										
-Resurser för skötsel av friluftsområden och vandringsleder ska säkras										
-En intern samverkansgrupp för friluftsliv ska bildas										
-En Naturguide ska tas fram senast 2023										
-Möjligheterna att etablera ett Naturum ska undersökas senast 2023										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Naturvårdsverkets enkät "Sveriges friluftskommun" Mål: Bäst i länet varje år. Naturvårdsverkets enkät "Sveriges friluftskommun": 2023: 2:a i länet (29 i landet). 2022: 1:a i länet (29 i landet). 2021: 2:a i länet (14 i landet). 2020: 2:a i länet (23 i landet).										
Mål 4 De kommunala grönområdena ska skötas så det gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som människans tillgång till områdena bibehålls.										
-Grönstrukturplan ev integrerad i översiktsplanen										
-Kartlägga arealen av de kommunala grönområdena. Undersöka hur biologisk mångfald kan integreras med övriga värden i skötseln.										
-Bete eller slåtter ska övervägas för kommunala långgräsytor										
-Information om grönområdenas olika typer av skötsel i direkt anslutning till grönområdena. Skyltfönster.										
-Handlingsplan för invasiva arter										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Arealen grönområden som sköts på ett sätt som har en tydlig koppling till biologisk mångfald (slåtter, bete, och liknande): 29 % . Mål saknas. Minst 13 hektar (50 %) av kommunala långgräsytor ska vara äng. 2023: Mer än 20 hektar .										

--

Mål 5 Kommunägd skog inom kultur-, natur- och rekreationsområden i översiktsplanen bör vara fri från kalhyggen. Kommunägd tätortsnär skog ska vara fri från kalhyggen. Rekreation och naturvärden har hög prioritet	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
-Entreprenörer ska ha "Grönt kort i skogen"										
-Regelbunden utbildning i natur- och kulturhänsyn för kommunanställda som arbetar med skogsfrågor.										
-Skogsbranschens målbilder för miljöhänsyn lägsta nivå för kommunens skogsbruk										
-Utmärkning av särskilt skyddsvärda objekt med högstubbar tex stigar, för att undvika skador vid skogsbruksåtgärder										
- Möjligheterna att införa formellt skydd av kommunägd mark med särskilt höga natur- och rekreationsvärden ska utredas.										
Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
<p>Indikator: Andel kalhyggen i tätortsnära och kultur-, natur- och rekreationsområden: Mål: 0 % 2023: 0 %</p> <p>Uppfyllelse skogsbranschens målbilder: Mål 100 %. 2023: 100 %. (VI har skogscertifiering PEFC samt FSC.)</p> <p>De motsatta färgerna i uppföljningen beror på motstående intressen mellan skogsbruk och friluftsliv.</p>										
Fokusområde 4: Rent vatten i Mönsterås kommun										
Mål 1 Dricksvatten av god kvalitet ska produceras och användas på ett hållbart sätt.	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
- Genomföra åtgärder enligt VA-plan för Mönsterås kommun										

- Informationskampanjer om vattnets värde och vattenbesparingar										
-Kranvatten i stället för flaskvatten vid möten och evenemang i möjligaste mån										

	MBN	BUN	KFN	SOC	TF	KLF	Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
- Se över och åtgärda eventuella läckage										
-Installera och använd vattenbesparande teknik										
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Andel rutinprov vid vattenverk utan anmärkning: 92 % (anmärkningar pga. hög temperatur) Mål 100 %. Försåld mängd vatten/producerad mängd: 86 % Mål 85 %.										
Mål 2 Användning av miljö-och hälsofarliga ämnen och utsläppen av dessa till vatten ska minska. Kadmium i avloppsslam ska minska med 20%										
-Genomföra åtgärder enligt VA-plan för Mönsterås kommun										
-Genomföra åtgärder enligt Kemikalieplanen										
-Bedriva aktivt uppströmsarbete										
-Undersöka och vid behov åtgärda gamla deponier										
-Miljötillsyn samt information i samband men tillsyn										
Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet										
Indikator: Minskning av kadmium i avloppsslammet jämfört med år 2018 (0,80 mg/kg TS): 14% Mål: Minskning med 20 %. Övriga aktiviteter genomförda: Ja										
Mål 3 Miljöbelastningen från avloppsvatten ska minska och										

återanvändning ska ses som en möjlighet.										
- Genomföra åtgärder enligt VA-plan för Mönsterås kommun										
-Informationskampanj om fulspolning och biltvätt										

Indikator: Antal vattenförekomster med god status för övergödning: Mål 70 %. **Senaste klassningen: 24 % god/hög status.**

Aktiviteter genomförda: **Ja**

Mål 5											
Levande vattendrag med god vattenkvalitet. God status avseende fysisk påverkan								Ålem E	Vatten P	MUAB	MBAB
MBN		BUN	KFN	SOC	TF	KLF					
- Stimulera till/genomföra lokala vattenvårdsprojekt											
-Se över och åtgärda sträckor inom kommunens ansvarsområde											
-Ev andra aktiviteter som genomförts för att nå målet											

Indikator: Antal vattenförekomster (vattendrag) med god status för konnektivitet, flödesförändringar och för morfologiskt tillstånd.

Resultat:

Konnektivitet: Data saknas för 90 % av vattendragen. Resterande 10 % har *betydande påverkan*.

Flödesförändringar (hydrologisk regim): Data saknas för 45 % av vattendragen. Resterande 55 % har *betydande påverkan*.

Morfologiskt tillstånd: Data saknas för 35 % av vattendragen. Resterande 65 % har *betydande påverkan*.

Mål 70 % god status.

Aktiviteter genomförda: **Ja**

Bilaga 5

Uppföljning av miljömål, sammanfattning och bedömning

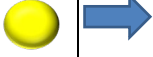
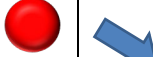
Uppföljning av Miljömål för Mönsterås kommun 2023, sammanfattning och bedömning

Miljömål för Mönsterås kommun består av 22 mål och till dessa hör en eller flera indikatorer. Nedan presenteras resultatet för 2023 tillsammans med en bedömning av möjligheten att nå målet till år 2025.

Den blå pilen visar utvecklingen av färgen på trafikljuset jämfört med föregående år.

En mer detaljerad redovisning med utförligare beskrivning av genomförda åtgärder, bedömningar måluppfyllelse och vad som krävs i framtiden redovisas för kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden.

	Målet bedöms kunna uppnås till 2025.		Målet bedöms kunna nås om ytterligare åtgärder sätts in.		Målet bedöms svårt eller inte möjligt att nå till 2025. För att målet ska kunna nås måste avsevärt mer resurser avsättas.
---	--------------------------------------	---	--	--	---

Mål som berör samtliga fokusområden	
Mål 1: Alla nämnder, förvaltningar och bolag ska arbeta aktivt för att nå de lokala miljömålen.	
Indikator: Andel förvaltningar och bolag som aktivt arbetar med de lokala miljömålen: 100 % Mål: 100 %	
Sammanfattning och bedömning: Den kommunövergripande miljömålsgruppen samlar deltagare från nästan alla förvaltningar och bolag. Fler än tidigare beaktar helt eller delvis miljömålen i budgetprocessen. Några förvaltningar/bolag har fortfarande bara delvis avsatt tid för arbetet. För att öka förutsättningarna för att miljömålen ska uppnås behöver takten öka och mer resurser avsättas för detta, i form av tid och investeringar. Alla lämnar uppgifter till den årliga uppföljningen.	
Mål 2 I upphandlingar ska Mönsterås kommun verka för en god livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling.	
Indikatorer: Antal upphandlingar som följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar: Kommunen avropar till viss del via Adda, dessa upphandlingar följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar. Det har inte gått att få fram hur stor del detta är. Mål 50 %. Uppföljning av genomförda upphandlingar: 0 % . Mål 5 %.	
Sammanfattning och bedömning: Hållbara upphandlingar är ett viktigt mål där kommunen kan göra verklig skillnad. För att målet ska nås behöver kunskapsnivån om hållbara upphandlingar och om uppföljningar höjas hos beställare och hos Upphandlingsenheten i Västervik. Dessutom behöver tid avsättas för uppföljningar. Under året har förvaltningar och bolag bjudits in till en kostnadsfri digital utbildning om hållbara och cirkulära upphandlingar. Deltagandet var ganska lågt. Revideringen av upphandlingspolicyn som Västervik håller i går långsamt. Det är inte någon förvaltning/bolag som har rapporterat att de har gjort uppföljning och det går fortfarande inte att få fram uppgifter om hur många av de upphandlingar som vi deltar i/avropar från som följer upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar. I trafikljusuppföljningen har antalet gula och gröna ökat något men bedömningen är ändå att målet totalt sett byter färg från gult till rött .	
Mål 3 Säkerställa att alla kommuninvånare har den information som krävs för ett hållbart liv.	
Indikatorer: Framtagen kommunikationsplan: Nej Antal kampanjer/event per år: 6 evenemang och 2 kampanjer utförda . Mål: 2+2 Utrett möjligheten att starta projekt "Låna en miljöexpert": Nej	

<p>Sammanfattning och bedömning: I september anordnades Hållbarhetsveckan tillsammans med företag och föreningar. Totalt var det 22 evenemang med varierat antal deltagare, 5 av dessa knyter an till miljömålen och anordnades av kommunen. Bedömningen är att det totalt var fler besökare än föregående år. Under året har kampanjer om att inte hålla fett i avloppet och om båtbottnmätningar genomförts.</p>		
<p>Fokusområde 1: Ett hållbart liv i Mönsterås kommun</p>		
<p>Mål 1 Avfallsmängderna ska minska med minst 10 %, både kommunens eget och kommuninvånarnas.</p>		
<p>Indikatorer: Kilo per person (basår 2017 463 kg) Resultat: 2022 603 kg. Ökning med 30 % sedan 2017. Mål, minskning med 10 %. Antal kommunala enheter som deltar i Skrota skräpet: 0 % Mål 20 % till 2025. Kommunalt verksamhetsavfall, kilo per typ av avfall: Finns endast delvis uppgifter. Övriga aktiviteter genomförda: Ja</p>		
<p>Sammanfattning och bedömning: Fram till år 2019 minskade avfallsmängderna med nästan 6 %, därefter har det varit en kraftig ökning som har fortsatt även 2022, ökningen sedan 2017 är 30 % (finns ej statistik för 2023 än). Trenden som startade med pandemin, att rensa och slänga verkar hålla i sig, det är också många som renoverar sin bostad. Den ökade e-handeln kan påverka eftersom det ger mycket extra förpackningsavfall. På Mörkeskogs avfallsanläggning finns "Återbruket", där hämtas ca 25 ton möbler och prylar varje år som går till återbruk. Målet är svårt att påverka och vi kommer inte att nå det. Internt behöver vi arbeta mer med att minska avfallsmängder från kommunens verksamheter.</p>		
<p>Mål 2 Vid ny- och ombyggnation av kommunägda byggnader ska giftfria, energieffektiva och hållbara lösningar alltid beaktas. Nya kommunägda byggnader ska byggas så att de uppfyller kraven för miljöbyggnad silver eller kraven för annan lämplig certifiering.</p>		
<p>Indikator: Andel objekt som klarar kraven: 75 %. Personalbyggnaden på Nynäs avloppsreningsverk och nybyggnation av Tillingseskolan och nybyggnation hos MBAB görs enligt miljöbyggnad silver. Tillbyggnad av omklädningsrum på MUAB:s fastighet har nått miljöbyggnad brons. Mål nybyggnation 75 %</p>		
<p>Sammanfattning och bedömning: Målet vad det gäller nybyggnation kommer att nås om vi fortsätter på samma sätt. Giftfritt, energieffektivt och hållbart beaktas vid ombyggnationer.</p>		
<p>Mål 3 Alla kommunala enheter ska källsortera sitt avfall senast 2023.</p>		
<p>Indikator: Antal enheter som sorterar samtliga, för dem, relevanta fraktioner: 10 %. Mål 100 %</p>		
<p>Sammanfattning och bedömning: På Ålem Energi är frågan löst, men för övriga kvarstår mycket arbete. Källsorteringsprojektet på Krungårdsskolan och i kommunhuset har pågått under året med goda resultat. Att nå målet senast 2023 är inte möjligt. Däremot kan det vara möjligt att med några års försening nå målet om resurser avsätts.</p>		
<p>Mål 4 Förändra beteenden i kommunens verksamheter och i samhället för att gå mot en cirkulär ekonomi och en giftfri miljö.</p>		
<p>Indikator: Kemikalieplanen reviderad: Nej, ett utkast finns Antal enheter som aktivt jobbat med minskning av plast: 100 %. Mål 100 % Aktiviteter genomförda: Delvis</p>		
<p>Sammanfattning och bedömning: Den digitala tjänsten "Möbelåterbruket" har sedan starten förmedlat ett stort antal möbler. Informationskampanjer och evenemang har genomförts under året. Samverkan har skett med föreningar till exempel under Hållbarhetsveckan. Arbetet pågår med att minska mängden engångsartiklar. I samhället är det svårt att påverka och inom våra egna verksamheter går det sakta framåt. Bedömningen är att det inte kommer att hinna bli några påtagliga skillnader i samhället till 2025. I våra egna verksamheter går vi framåt men också här handlar det om små förändringar. Målet byter färg från grönt till gult.</p>		

Mål 5 Placering av kommunens kapital samt upplåningar ska vara etiska, miljövänliga och klimatsmarta.		
Indikator: Andel hållbart placerade pengar: 100 % . Mål 100 % Andel gröna lån, Kommunen 31 % Ålem Energi AB 46 %, Ålem Energi Kraft 50 % . Vattenpalatset, MUAB och Mönsterås Bostäder har inte gröna lån . Mål 50%		
Sammanfattning och bedömning: Kommunens pengar är hållbart placerade enligt beslutad placeringspolicy och 31 % av kommunens lån är gröna. De gröna lånen har fortsatt minska jämfört med förra året på grund av ökad upplåning. För bolagen varierar andelen gröna lån mycket, från att inte ha några gröna lån till att ha nått målet.		
Fokusområde 2: Fossilbränslefri och energieffektiv kommun		
Mål 1 Energianvändningen i form av el och fjärrvärme i kommunens verksamheter ska minska med 10 % till 2025.		
Indikator: Energiminskning jämfört med basåret 2018: Kommunen exklusive bolagen el 13 % fjärrvärme 11 % Ålem Energi el 16 %, (har inte fjärrvärme) Mönsterås bostäder 10,5 % totalt el och fjärrvärme, Vattenpalatset el 11 %, fjärrvärme inga siffror, MUAB el 23 %, fjärrvärme 15 % . Jämfört med 2018 har fastighetsbeståndet ökat och därmed el och fjärrvärmebehovet, trots detta har förbrukningen minskat. Mål: minskning med 10 %.		
Sammanfattning och bedömning: Flera energibesparingar och effektiviseringar har gjorts vilket har gett goda resultat. Trots att några siffror saknas har flera andra nått målet med god marginal. Bedömningen är att målet är uppfyllt och byter färg från gult till grönt .		
Mål 2 Samhällsbetalda resor och transporter ska senast år 2025 vara fossilbränslefria.		
Indikator: Andel fossilbränslefria fordon: Ca 27 % . Mål 100 %. Räknas också dieselbilar som tankas med HVO blir andelen ca 42 % . Det är en liten minskning jämfört med föregående år, några fordon förra året hade redovisats fel. Andel fossilbränslefria transporter: Uppgift har inte gått att få fram, vissa varuleveranser är fossilfria samt skolskjutsar, kollektivtrafik och färdtjänst .		
Sammanfattning och bedömning: Andelen fossilbränslefria fordon har i stort sett inte förändrats under året. En del av våra dieselfordon körs på HVO som är ett fossilfritt drivmedel, räknas dessa också med blir andelen 42 %. Skolskjutsar, kollektivtrafik och färdtjänst är i huvudsak fossilbränslefria. Några varutransporter är fossilbränslefria men det är det svårt att få fram siffror. Mycket återstår att göra och andelen fossilbränslefria fordon har inte ökat under året. Målet kommer inte att kunna nås.		
Mål 3 Mönsterås kommun ska bidra till att fossilbränslefri energi produceras. Solceller ska installeras på kommunägda fastigheter motsvarande 15 % av fastigheternas sammanlagda elförbrukning.		
Indikator: Andelen producerad solcellsenergi jämfört med total elförbrukning för kommunägda fastigheter: Kommunen exklusive bolagen 4,2 %, MBAB 18 %, MUAB och Vattenpalatset inga solceller än, Ålem Energi 21 % . Mål 15 %. Andel fastigheter där möjligheten till installation av solceller har utretts: TF 100 %, MBAB 100 %, MUAB 14 %, Ålem Energi 100 % Mål 100 %.		
Sammanfattning och bedömning: Kommunen har solceller på fem fastigheter, den nyaste är på Fliseryds skola. Solceller finns också på några av bolagens fastigheter. Produktionen jämfört med förbrukningen har ökat något sedan föregående år. Några av bolagen har nått målet men totalt sett behöver många fler solceller sättas upp för att målet ska nås. Målet byter därför färg från grönt till gult .		

Mål 4 År 2022 ska det finnas en reviderad energi- och klimatstrategi för Mönsterås kommun.		
Indikator: Färdigställd plan: Nej		
Sammanfattning och bedömning: Året då målet skulle vara uppnått är passerat. Kommunen har för närvarande ingen tjänsteperson som har avsatt tid för att arbeta med klimatfrågan.		
Fokusområde 3: En tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald		
Mål 1 Andelen skyddad natur inom kommunen ska uppgå till minst 5 % (4 690 hektar) av kommunens totala yta år 2025.		
Indikator: Andel skyddad natur, SCB: 4,8 % (ingen förändring) Mål: Minst 5 % (4 690 ha). Ökat från 4 504 till 4 514 ha, men reservatet i Sandbäckshult är ännu inte inräknat. Arbetet med bildande av ytterligare ett naturreservat i kommunen pågår.		
Sammanfattning och bedömning: I och med tagna beslut om naturreservat i Sandbäckshult kommer arealen att öka med mer än 100 hektar efter att länsstyrelsens formella beslut. Arealen kommer sannolikt att öka ytterligare till följd av ett naturreservat till.		
Mål 2 Våtmarksarealen inom kommunen ska fram till år 2025 öka med i genomsnitt minst 5 hektar per år.		
Indikator: Anlagda våtmarker: 0,54 ha (2022). Mål: 5 ha per år		
Sammanfattning och bedömning: Arealen anlagd våtmark har minskat jämfört med tidigare år. Viss eftersläpning i statistiken förekommer dock sannolikt. En våtmark på kommunägd mark vid Långehäll planeras.		
Mål 3 Mönsterås kommun ska vara länets bästa friluftskommun varje år under perioden 2020–2025.		
Indikator: Naturvårdsverkets enkät "Sveriges friluftskommun": 2023: 2: a i länet (29 i landet). 2022: 1: a i länet (29 i landet). 2021: 2: a i länet (14 i landet). 2020: 2: a i länet (23 i landet). Mål: Bäst i länet varje år.		
Sammanfattning och bedömning: Mönsterås kom på andra plats i länet. Målet kommer inte att kunna nås eftersom vi har varit på andra plats 2020, 2021 och 2023. Resultaten är ändå mycket bra och visar att kommunen har höga ambitioner för friluftslivet och att dessa också i stor utsträckning nås.		
Mål 4 De kommunala grönområdena ska skötas så det gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som människors tillgång till områdena bibehålls.		
Indikator: Arealen grönområden som sköts på ett sätt som har en tydlig koppling till biologisk mångfald (slätter, bete, och liknande): 29 % . Mål saknas. Minst 13 hektar (50 %) av kommunala långgräsytor ska vara äng. 2023: Mer än 20 hektar.		
Sammanfattning och bedömning: Omställningen av skötseln av samtliga långgräsytor har införts från och med 2022. Naturvårdsinsatser i tätortsnära grönområden har genomförts under 2023.		
Mål 5 Kommunägd skog inom kultur-, natur- och rekreationsområden i översiktsplanen bör vara fri från kalhyggen. Kommunägd tätortsnära skog ska vara fri från kalhyggen. Rekreation och naturvärden har hög prioritet.		
Indikator: Andel kalhyggen i tätortsnära och kultur-, natur- och rekreationsområden: 0 % . Mål: 0 %. Uppfyllelse skogsbranschens målbilder: 100 % . Mål 100 %.		
Sammanfattning och bedömning: Inga kalhyggen har utförts i tätortsnära skog eller i skog inom kultur-, natur- och rekreationsområden under året. Genomförda avverkningar, under 2021 och 2022, som till viss del berodde på granbarkborreangrepp innebär ändå att målet inte kan uppnås. Kommunens skogar är certifierade enligt PEFC och FSC.		

Fokusområde 4: Rent vatten i Mönsterås kommun		
Mål 1		
Dricksvatten av god kvalitet ska produceras och användas på ett hållbart sätt.		
Indikator: Andel rutinprov vid vattenverk utan anmärkning: 92 % anmärkningarna är på hög temperatur som beror på höga vattentemperaturer på råvatten under sommartid. Mål 100 %. Försåld mängd vatten/producerad mängd: 86 % . Mål 85 %. Övriga aktiviteter genomförda: Ja		
Sammanfattning och bedömning: Det dricksvatten som kommunen producerar är av god kvalitet. Anmärkningarna på vattenprover från vattenverket har berott på hög vattentemperatur under sommarperioden. Under sommartid förekommer klagomål på lukt och smak i vissa områden. Kommunen arbetar med åtgärder. Försåld mängd vatten/producerad mängd vatten har 2023 nått målet. Förnyelse av ledningsnätet sker kontinuerligt och arbetet med att hitta vattenläckor har intensifierats. Vattenbesparande teknik används i hög grad och kranvatten väljs i stället för flaskvatten.		
Mål 2		
Användning av miljö- och hälsofarliga ämnen och utsläppen av dessa till vatten ska minska. Kadmium i avloppsslam ska minska med 20 %.		
Indikator: Minskning av kadmium i avloppsslammet jämfört med år 2018 (0,80 mg/kg TS). Minskning med 14 % Mål: Minskning med 20 %. Övriga aktiviteter genomförda: Ja		
Sammanfattning och bedömning: Arbeta enligt VA-planen pågår. Mängden kadmium i avloppsslammet är låg vid Gäddeåns avloppsreningsverk men högre vid Nynäs. Som ett medelvärde har kadmiumhalterna minskat under året. Vad som orsakar de höga halterna utreds.		
Mål 3		
Miljöbelastningen från avloppsvatten ska minska och återanvändning ska ses som en möjlighet.		
Indikator: Andel tillståndsgivna små avlopp. Inventering pågår men är inte klar. Mål 100 %. Andel fastigheter anslutna till kommunalt avlopp: 87 % . Mål 90 % (2027). Andel slam från reningsverken till återanvändning. 100 % . Mål 100 %. Andel återanvänt avloppsvatten: 140 kbm . Mål 500 kbm per år.		
Sammanfattning och bedömning: Inventering av små avlopp kommer att slutföras under 2024. Kommunen bygger ut VA-nätet med fokus på områden nära hav och vattendrag och ansluter nya fastigheter till nätet.		
Mål 4		
Belastningen av näringsämnen till Östersjön ska reduceras till hållbara nivåer. Verka för att alla vattenförekomster inom kommunen ska uppnå minst god status avseende övergödning till år 2025.		
Indikator: Andel vattenförekomster med god status för övergödning: 24 % Mål 70 %. Aktiviteter genomförda: Ja		
Sammanfattning och bedömning: Övergödningen av sjöar, vattendrag och kustvatten är alltjämt en av våra största utmaningar. Stora insatser har genomförts genom åren och utsläppen av näringsämnen har i många fall minskat påtagligt men på grund av gamla synder som läcker näring i vikarna är det inte möjligt utan enormt kostsamma insatser.		
Mål 5		
Levande vattendrag med god vattenkvalitet. God status avseende fysisk påverkan.		
Indikator: Antal vattendrag med god status för konnektivitet, flödesförändringar och för morfologiskt tillstånd. Resultat: Konnektivitet: Data saknas för 90 % av vattendragen. Resterande 10 % har <i>betydande påverkan</i> . Flödesförändringar (hydrologisk regim): Data saknas för 45 % av vattendragen. Resterande 55 % har <i>betydande påverkan</i> . Morfologiskt tillstånd: Data saknas för 35 % av vattendragen. Resterande 65 % har <i>betydande påverkan</i> . Mål: 70 % god status.		

Sammanfattning och bedömning: Den fysiska påverkan på våra vattendrag har skett under hundratals år och varierat med människans behov. Flera aktörer arbetar nu med att återskapa vattendragens naturliga förhållande på många platser i kommunen. Mönsterås kommun har bland annat genomfört biotopvårdsåtgärder och tagit bort vandringshinder i Emåns vattensystem. Åtgärdsbehovet är mycket stort.

Bilaga 6

Barnbokslut 2023

Barnbokslut 2023

Andelen barn- och unga 0–18 år var 2022, 20,3 % (Kolada), i Mönsterås kommun. Vi strävar efter att bli en kommun där barn- och unga vill växa upp och stanna. För att detta ska vara möjligt måste vi ta tillvara på barn- och ungas åsikter och göra dem mer delaktiga i beslut som rör dem. Som ett led i detta, har ett barnrättsteam upprättats som jobbar efter handlingsplanen Barnets bästa i Mönsterås kommun. Detta är ett politiskt beslut.

Sedan barnkonventionen blev svensk lag 2020 har Mönsterås kommun haft ett aktivt arbete med implementeringen av konventionen i alla förvaltningar i kommunen.

Barnrättsteamet leds av en kommunövergripande barnrättsstrateg. Barnrättsstrategen har 20% i sin tjänst för detta arbete och rapporterar till kommunchefen.

Eftersom kommunens alla verksamheter berör barn mer eller mindre på olika sätt har arbetet med barnkonventionen omfattat hela kommunens organisation och inte endast de verksamheter som arbetar direkt emot barn. Mönsterås kommun har ett barnrättsteam med representanter från flera av kommunens förvaltningar. Barnrättsteamet har en stöttande funktion i att utveckla kommunens barnrättsarbete och har tillsammans tagit fram en handlingsplan, med tillhörande mål som beskriver hur Mönsterås kommun ska arbeta med barnkonventionen, åtgärdsplan samt utbildningsplan. En mall och rutin för prövning av barnets bästa har tagits fram och ska användas inför att olika åtgärder ska genomföras.

Det har gjorts ett par prövningar av barnets bästa under året:

- Nedläggning av Mönsterås gymnasiet och därtill ansökan om medlemskap i Kalmar gymnasieförbund
- Sammanslagning av två skolenheter, låg- och mellanstudieskolor (påbörjad)
- Projektanställning av två ungdomscoacher
- Flytt tillbaka till Ugglan efter genomförd renovering

Prövningarna har gjorts av representanter i barnrättsteamet.

Varför tar vi fram ett barnbokslut? Barnbokslutet används för att sammanställa, utvärdera och följa upp hur långt kommunen har kommit med målen under 2023. I barnbokslutet redovisas det om de olika aktiviteterna har genomförts för respektive mål och delmål. Utefter det görs en bedömning kring om målen har uppfyllts eller ej, om det kan finnas ett behov av revidering. Resultatet för 2023 visar vilka områden som kommunen har kommit långt inom, respektive vilka områden som kräver fortsatta insatser. Barnbokslutet ger därför en indikation på hur Mönsterås kommun bör fortsätta att arbeta med barnkonventionen under 2024. Något som är värt att notera är att flera av målen aldrig kommer att bli helt uppfyllda, utan är frågor som alltid behöver arbetas med i kommunens olika verksamheter. För dessa mål behövs det årliga uppföljningar så att kommunen fortsatt arbetar med dem.

Barnrättsteamet möts en gång/månad för att jobba vidare utifrån handlingsplanen som kommunfullmäktige fastslog i september 2022. Information från Barnrättsteamet förmedlas via representanterna direkt till berörd förvaltning och även via Sharepoint.

Ytterligare tre medarbetare i kommunen, har under året gått barnrättsstrategutbildningen och barn- och utbildningsnämnden har påbörjat en utbildning kring barnkonventionen för politiker och tjänstemän.

Förvaltningarnas återrapportering på de utvärderingsfrågor som skickades ut i december 2023, gav teamet svar på vikten av att det finns representanter från kommunens samtliga förvaltningar i barnrättsteamet. Detta för att barnets bästa ska synliggöras i alla delar av kommunen.

Samtliga förvaltningar svarade på enkäten.

Det vardagliga arbetet med barnrätt har kommit längre än det strategiska arbetet. Vi ser också att det jobbas mer med barnrättsfrågorna i de förvaltningar som *direkt* möter barnen, än i de förvaltningar som *indirekt* möter barnen. Målet är att det även i dessa förvaltningar ska vara en naturlig del vid beslutsfattandet. Utvecklingsområden vi ser, för Mönsterås kommun generellt, är att öka kunskapen kring handlingsplanen för barnrättsarbetet, utbildningsplanen och hur man genomför en prövning av barnets bästa.

Mål för 2024:

- Att alla förvaltningar i kommunen har en representant i barnrättsteamet
- Att prövningar av barnets bästa görs i större utsträckning vid större beslut som rör barn.
- Att barn- och unga i Mönsterås kommun görs mer delaktiga.
- Att alla medarbetare och förtroendevalda går utbildning i barnkonventionen.

Åtgärdsplan med bokslutskommentarer

Åtgärd	Ansvar	Tidplan	Uppföljning	
1.1	Det finns ett beslut som är fattat på högsta nivå om att arbeta med Barnkonventionen med stöd av Barnrättsstrateg, Barnrättsteam och en handlingsplan.	Förtroendevalda Kommunchef Förvaltningschefer	2022	
	KOMMENTAR: Kommunfullmäktige tog beslut den 19 september 2022.			
1.2	Beslutad budget innefattar ett barnrättsperspektiv. Avsätta medel för Barnrättstrateg, Barnrättsteam och utbildningar. SKR:s material Barnets rätt i budgetprocessen.	Förtroendevalda Kommunchef Förvaltningschefer	2022	
1.3	Barnkonsekvensanalys med stöd av barnchecklista införs i beslut av övergripande karaktär, exempelvis budget, kommunplan, styrdokument.	Barnrättsteam Alla verksamheter	Klart 2023	
	KOMMENTAR: En checklista har utarbetats under våren 2023 och kallas för prövning av barnets bästa, och presenterades på KSAU den 21 mars 2023.			
1.4	Revidera mallen för tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet. Synliggöra barnrättsperspektivet i styrdokument, skrivningar i till exempel budget, policys, strategier och handlingsplaner.	Barnrättsteam Nämnd- sekreterare	Klart 2023	
	KOMMENTAR: Vi har jobbat tillsammans med nämndsekreterarna, förvaltningschefer och kommunchef. Arbetet pågår med nämndsekreterare för att föra in barnrättsperspektivet i Evolution.			
1.5	Förutsättningar ges för att barns rättigheter diskuteras och problematiseras på APT och andra centrala forum på arbetsplatsen. Utveckla den egna verksamheten genom till exempel diskussion av olika artiklar samt genomgång av SKR:s tillämpningsnycklar.	Barnrättsteam Alla verksamheter	Start 2023	
	KOMMENTAR: Arbetet är påbörjat med att barnrättsarbetet ska vara en stående punkt på APT:s dagordning. Där ingår bl.a. information från Barnrättsteamet om aktuellt arbete bl.a. genom ett nyhetsbrev.			
1.6	Identifiera befintliga grupper för samverkan där barnens rättigheter regelbundet diskuteras, en punkt på allas dagordning och prioritering av samverkan genom tidiga insatser.	Barnrättsteam Alla verksamheter	2023	
	KOMMENTAR: I möte med förvaltningschefer och nämndsekreterare har punkten aktualiserats och är ett påbörjat arbete.			
1.7	Det finns ett beslut om återrapportering av barnrättsarbetet till den politiska nivån och utreda hur återrapporteringen kan se ut och när den ska ske, barnboks/årsbokslut	Barnrättsteam Förtroendevalda	2022	

	KOMMENTAR: Arbete med ett årshjul för kommunens barnrättsarbete har påbörjats och där ingår även rapporteringen och hur den ska gå till.			
1.8	Säkerställa att statistik kring barns villkor och förutsättningar finns och används som underlag i beslut som påverkar barn. LUPP och skolenkäter används också som en del i arbetet.	Barnrättsteam Alla verksamheter	2023	
	KOMMENTAR: Skolan använder resultatet från skolenkäten i sitt arbete. Till viss del också resultat från LUPP.			
1.9	Statistik som tas fram ska, så långt det är möjligt, vara könsuppdelad i syfte att säkerställa till exempel jämlik bedömning eller jämlik myndighetsutövning.	Barnrättsteam Alla verksamheter	Start 2023	
1.10	Säkerställa att rutin för hur anmälan till socialtjänsten ska göras vid misstanke om att ett barn far illa, är känd i hela organisationen.	Barnrättsteam Alla verksamheter	2023	

Åtgärd		Ansvar	Tidplan	Artikel
2.1	Ta fram plan för kontinuerlig basutbildning, vilken ska omfatta barnkonventionen, barnrätt och bemötande. Basutbildningen blir en del av kommunens allmänna introduktionsutbildning.	Barnrättsteam	Klart 2022	
	KOMMENTAR: Utbildningsplanen reviderades i februari 2023. Arbetet med att det ska bli en del av kommunens allmänna introduktionsutbildning är påbörjad.			
2.2	Planera basutbildning för medarbetare och förtroendevalda inom kommunen med underlag ifrån SKR där kunskap om tillämpning i beslutsprocesser ingår.	Barnrättsteam Alla verksamheter	Start 2022	
	KOMMENTAR: Basutbildningen planeras av förvaltningschefer och nämndordförande 2023.			
2.3	Säkerställa fördjupning- och spetsutbildning till yrkesgrupper eller enskilda medarbetare där specialiserad kompetens inom barnrättsområdet är befogad till exempel skola, socialtjänst, kultur och fritid och tekniska. Varje nämnd/styrelse ska säkerställa att utbildning erbjuds.	Barnrättsteam Alla verksamheter	Start 2023	
	KOMMENTAR: Målet är att det ska finnas minst en barnrättsstrateg på varje förvaltning. Målet är nått för socialtjänsten, barn-och utbildningsförvaltning, Kultur och fritidsförvaltning och kommunledningen.			

Åtgärd	Ansvar	Tidplan	Artikel
3.1 Säkerställa och synliggöra ingångar för barn och ungas delaktighet och inflytande i kommunorganisationens verksamheter.	Barnrättsteam Alla verksamheter	Start 2023	
KOMMENTAR: Barnrättsteamet har påbörjat arbetet med hur t.ex. elevråd kan vara delaktiga. Teamet arbetar med att undersöka hur skolorna arbetar idag och utifrån den kartläggningen skapa struktur se punkt 3.2 och 3.3.			
3.2 Skapa en struktur för hur vi aktivt tar reda på barnets röst i frågor som berör dem.	Barnrättsteam Alla verksamheter	Start 2023	
3.3 Skolan bedriver ett strukturerat och systematiska delaktighetsarbete som innebär att elever har kunskap om barnkonventionen och barns rättigheter.	Barnrättstrateg Barn- och utbildningsförvaltning	2023	
3.4 Använda en mall, frågor från Barnombudsmannen, i beslutsprocessen i kommunen. Det är av allra största vikt inom socialtjänst och skola. <ul style="list-style-type: none"> - Har barnet kommit till tals? - I så fall hur? - Vilken tyngd gavs barnets åsikt? - Hur gjordes en bedömning av barnets bästa? 	Barnrättsteam Alla verksamheter	2023	
KOMMENTAR: I dagsläget är det fokus på dessa vid kommunövergripande ärenden och inte individärenden. Med mallen menas "prövning av barnets bästa" 31/8-23			

Åtgärd	Ansvar	Tidplan	Artikel	
4.1	Säkerställa att information till barn är tillgänglighetsanpassad till exempel webb och sociala medier.	Barnrättsteam Alla verksamheter	2023	
	KOMMENTAR: Kommunens kommunikatörer är utbildade i hur texter på bl.a. hemsida är tillgängligt för barn och ungdomar.			
4.2	Säkerställa att information till barn och unga gällande deras rättigheter enligt barnkonventionen genomförs.	Barnrättsteam Alla verksamheter	2023	
	Kommentar: Kom ihåg att omformulera punkten inför revidering.			
4.3	Undersöka möjligheten att det finns en instans dit varje barn som upplever sig ha fått sina rättigheter kränkta kan vända sig till.	Barnrättsstrateg Barnrättsteam	2023	
4.4	Säkerställa att vårdnadshavare informeras om barns rättigheter enligt barnkonventionen genom: SIP, Föräldrastödsgrupper, föräldramöten, länsstyrelsens broschyr Barns rättigheter och föräldraskap, Temavecka på Biblioteket, Instagram	Barnrättsstrateg Alla verksamheter	Start 2023	
	KOMMENTAR: Vårdnadshavare informeras i olika projekt och i grupper på öppna förskolan.			
4.5	Synliggöra barnkonventionens intentioner via kommunens informationskanaler det vill säga. Informera allmänheten och medarbetare om kommunens arbete enligt barnkonventionen på kommunens webbplats och intranät.	Barnrättsstrateg Alla verksamheter	2023	
	KOMMENTAR: Barnrättsteamet har en egen sida på intranätet och det kommer även allmän information om kommunens barnrättsarbete på webbplatsen.			
4.6	Under v. 47 "En vecka fri från våld" planeras och genomförs aktiviteter kring barnkonventionen.	Barnrättsstrateg Barnrättsteam	2022	
4.7	Information och stöd till föreningar med barnverksamhet.	Barnrättsteam Kultur och fritid	2023	
	KOMMENTAR: Barnrättsstrateg informerat bl.a. på Föreningsstämma.			

Mönsterås kommun

Box 54, 383 22 Mönsterås • Tel: 0499-170 00 • E-post: kommun@monsteras.se
monsteras.se

